

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 18. JUNIJA 1981

ŠTEVILKA: 23 • LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstrednik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z narodno srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

PRIHODNI TEDEN SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Prihodni teden se bodo na ločenih sejah sestali delegati vseh treh zborov skupščine občine Jesenice, in sicer družbenopolitični zbor v sredo, 24. junija, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa v četrtek, 25. junija. Delegatom vseh treh zborov so predložena v razpravo in odločanje naslednja vprašanja:

URESNIČEVANJE DRUŽBENE USMERITVE RAZPOREJANJA DOHODKA V OBČINI V LETU 1980

Izvršni svet skupščine občine delegatom predlaga v obravnavo in sprejem poročilo o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v občini v letu 1980 z ustreznimi zaključki, priporočili in stališči.

Družbene usmeritve pri razporejanju dohodka na sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih so bile lansko leto opredeljene na osnovi resolucije o politiki izvajanja druž-

benega plana 1976-1980 v družbenem dogovoru, ki so ga podpisali izvršni svet skupščine SRS, izvršni sveti skupščin občin, republiški svet

INOVACIJSKA DEJAVNOST V MAJU

V preteklem mesecu so odbori za gospodarstvo na petih sejah obravnavali in potrdili trinajst predlogov tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. Skupni prihranek oziroma koristi znašajo 4.235.860,00 din, zato je petintrideset avtorjev prejelo 212.468,00 din posebnih nadomestil ali 5,01 % od inovacijskega dohodka.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Avtorjem Ladu Jurčiču, Francu Ravniharju in Janezu Gmajnarju je bilo odobreno drugo posebno na-

Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in služba družbenega knjigovodstva. Podpisniki so s tem prevzeli obveznosti in naloge pri uresničevanju spejete stabilizacijske družbeno-ekonomske politike v letu 1980 in način njenega izvajanja.

Dogovor je obvezoval organizacije združenega dela materialne proizvodnje, da kot celota razporedijo dohodek tako, da bi bila rast sredstev za osebne dohodke 25 % nižja od rasti dohodka. Glede na to globalno

(Nadaljevanje na 7. strani)

domestilo za spremembo kalibracije zaključnega kalibra za dimenzije žice od 5,5 mm do 14 mm. Ta sprememba ne prinaša TOZD prihranka samo v ekonomskem smislu, temveč pomeni tudi mnogo lažje delo valjavcev na progi, saj jih je razbremenila težkega fizičnega dela.

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Avtorjem Mitju Benedičiču, Ivanu Pušavcu in Jožu Pintarju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo menjalnika in izdelavo novega sistema za mazanje na brusilnih strojih RAU v ad-justazi bluming. Pri treh strojih so bile okvare v menjalniku glave brusilnega stroja zaradi prekinjenega ali nezadostnega mazanja zelo po-

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSEBNI DOHODE ZA MAJ

Proizvodni rezultati v maju 1981 so boljši od tistih v aprilu, kar se tudi odraža v višjem osebnem dohodku, saj je poprečje za Železarno v maju za 1100 din višje od aprilskega poprečja. Žal pa je vpliv proizvodnih rezultatov relativno majhen, saj je le dobra polovica vseh enot združenega dela Železarne povečala osebni dohodek na zaposlenega za več kot 10 %, kolikor je znašalo povečanje vrednosti obračunskih postavk.

Poprečni odstotek učinka je v maju za 0,2 % višji od aprilskega, poprečni odstotek stimulacije pa za 2,4 %. Stevilo ur na zaposlenega se je zmanjšalo za 1,7 ur. V maju je bilo izvršenih 20.776 nadur manj kot v mesecu aprilu - to pa predvsem zaradi večjega obsega remontov v aprilu. Na povečanje izplačila osebnega dohodka tako v skupnem znesku kot na zaposlenega vpliva tudi delo na praznik.

Med vsemi enotami združenega dela je dosegla največje povečanje osebnega dohodka na zaposlenega storitvena TOZD Energetika. To povečanje znaša 17,7 % in uvršča po

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELOVNA DISCIPLINA - MORALNA PRVINA STABILIZACIJSKIH PRIZADEVANJ

Delovna disciplina je pomemben dejavnik stabilizacijskih prizadevanj, ki nas postavlja pred težko moralno preizkušnjo. Veliko časa je bilo potrebno, da smo prišli do spoznanja, da je delovna disciplina pomembna ekonomska kategorija, ki omogoča hitrejšo rast produktivnosti dela in dohodka. Povečanje dohodka z rezultati opravljenega dela zagotavlja krepitev materialne osnove združenega dela in naraščanje življenjskega standarda delavcev.

Delovna disciplina je tudi moralna preizkušnja naše delavske kulture in socialistične zavesti, ki sta pomembna tvorca hitrejšega družbenoekonomskega razvoja in samoupravnih odnosov.

Da bi z izboljšanjem delovne discipline dosegli optimalne rezultate, moramo postaviti objektivizirana merila za ustvarjanje in za povečanje udeležbe v skupnem dohodku. Dohodek delavcev mora biti neposredno odvisen od obsega in kvalitete opravljenega dela, to pa je tudi osnova za maksimalno izkoriščanje sredstev za delo in delovnega časa. Zaradi tega moramo postaviti delovno disciplino na tehtnico, da bi na ta način z objektivnimi merili kvantificirali učinkovitost opravljenih nalog. Na osnovi kvantifikacije delovne discipline lahko spodbudimo napredne delavce, da bi aktivirali notranje rezerve, ki so predvsem v nizki produktivnosti in učinkovitosti dela.

Da bi zavirli vse negativne dejavnike, moramo predvsem na področju nagradenja odpraviti subjektivna merila, zlasti indeksna razmerja in poprečni delež z neposrednim ugotavljanjem delovnih rezultatov delavcev. Mislim, da se na tem občutljivem področju odpirajo neslutene možnosti, da bi z boljšim in cenejšim delom zavirli inflacijska gibanja in hitrejši dosegli gospodarsko trdnost.

V nadaljnjih prizadevanjih je naša akcijska odločnost in spoznanje, da je delovna disciplina resnično moralna prvina stabilizacijskih prizadevanj, da bi odpravili neugodna gospodarska gibanja in slabosti.

Tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije poudarja in odločno podpira prizadevanja za nadaljnje dvigovanje produktivnosti in povečanje dohodka kot temeljni cilj dela in gospodarjenja.

BE

SEJA OBEH ZBOROV SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

V četrtek, 25. junija se bodo ob 17. uri zbrali delegati obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice. Tokrat bo seja, zaradi zasedenosti skupščinske dvorane, v sejni sobi restavracije KAZINE, v pritličju, na kar delegate še posebej opozarjamo.

Za sklic seje so predlagane naslednje osrednje točke dnevnega reda:

- Predlog sklepa o planski bilanci sredstev izobraževalne skupnosti Jesenice za leto 1981;

- Predlog sklepa o začasnih akontacijah vzgojnoizobraževalnim organizacijam;

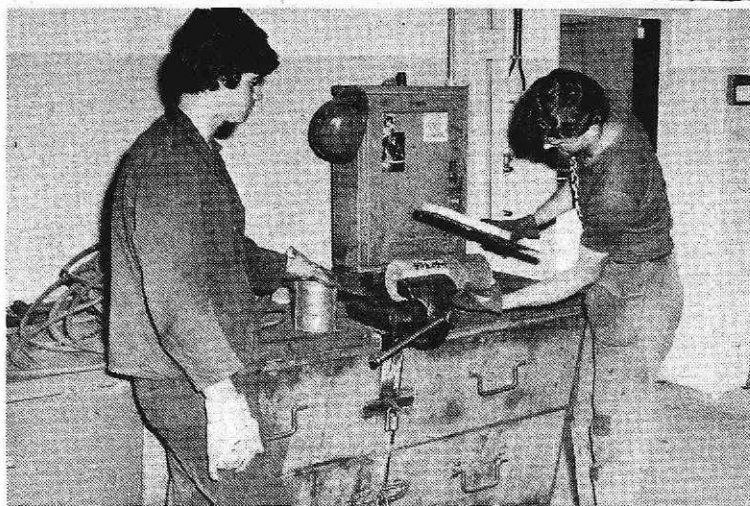
- Poročilo o uresničevanju nalog na podlagi družbenega dogovora o gradnji domov za učence in študente v obdobju 1976-1980;

- Uresničevanje nalog, sprejetih na tretjem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije;

(Nadaljevanje na 8. strani)

Z dosledno politiko neuvrčenosti in enakopravnega sodelovanja smo okrepili položaj in varnost Jugoslavije. Mednarodni položaj naše države je danes trdnjši kot kadarkoli prej. To seveda ni rezultat uspešne zunanje politike, temveč tudi zelo stabilnega notranjega položaja in trdnosti jugoslovanske družbene biti. Naša zunanja in notranja politika izvirata druga iz druge, saj temeljita na istovetnih načelih, med katerimi je na prvem mestu enakopravnost naših narodov in narodnosti. Uspešno zunanjo politiko lahko izvajamo samo pod pogojem, da stalno izboljšujemo socialistične družbene odnose na podlagi samoupravljanja in nadaljnega razvoja socialistične demokracije. Naša zunanje-politična dejavnost se bo torej razvijala na najširši družbeni podlagi in na tem področju imajo naši delovni ljudje odločilno besedo. V vsakem pogledu so torej gospodarji svoje usode in samostojnega razvoja. Toliko bolj so neizmisljena razna uganjanja o prihodnosti Jugoslavije. Ostaja takšna, kakršna so zgradili in kakršno gradijo njeni narodi in narodnosti - sedaj in v prihodnje.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ, 20. junija 1978

Učenca - vodovodna inštalaterja pri praktični diplomski nalogi (Foto S. K)

TRENUTEK, KI ZAHTEVA DOSLEDNO ODGOVORNOST IN DISCIPLINIRANOST SLEHRNEGA

V tem trenutku ne bi smelo biti nikogar med nami, ki se ne bi zavedal resnega položaja, v katerega nas je pripeljala lastna nedoslednost, nediscipliniranost in neodgovornost. K temu se pridružujejo še izredno neugodne mednarodne, politične in ekonomske razmere, obremenjenost s krizo detanta, z okrepljenim merjenjem moči med blokoma, z vojaškimi spopadi, v kar so zapletene tudi neuvrčene države, s pospešeno tekmo v oboroževanju in s številnimi nevarnimi grožnjami za skalitev miru v svetu. Ob tem ne bi smeli pozabiti na druge mednarodne pretrese, vsemogoče oblike terorja in različnih pritiskov v posameznih deželah sveta in podobno. Niti ne bi smeli pozabiti, da so še vedno prisotni apetiti po našem ozemlju in različna sovražna prizadevanja, da se okmi in zmanjša ugled neuvrčene socialistične samoupravne Jugoslavije.

Vsakdo, ki se vsega tega zaveda in ve, v kakšnem resnem in težkem gospodarskem položaju se je zaradi vsega tega znašla naša ožja in širša domovina, hkrati pa, koliko krvnega davka, trpljenja in muk smo plačali za našo svobodo, narodnost, za novo socialistično samoupravno ureditev, v kateri smo z izredno upornostjo, samoodpovedovanjem in z velikimi naporami ob velikih preizkušnjah, različnih pritiskih, grožnjah in podobno ohranili 36 let mir, neodvisnost, dosegli izredno mednarodni ugled in velik materialni in kulturni razvoj socialistične samoupravne Jugoslavije, se mora v tem trenutku zresniti in odgovorno ter disciplinirano prispevati svoj delež pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije. V tem trenutku je uspešen boj za večjo gospodarsko stabilnost neposredni in življenjski interes delavskega razreda in poglavitni pogoj za nadaljnji uspešni razvoj samoupravljanja, krepitev družbenoekonomskega položaja delavcev in za politično trdnost v državi.

Na odgovornejše in bolj disciplinirano ravnanje nas še posebno zavezujejo sklepi predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije o aktualnih nalogah pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije. Predsedstvo v svojih sklepih poudarja, da je potrebno odločno in odgovorno nadaljevati z ukrepi za odpravljanje vzrokov za čezmerno rast cen in inflacije, za preprečevanje slabljenja položaja našega gospodarstva v mednarodni menjavi in s pospeševanjem uresničevanja dogovorjene gospodarske rasti ter strukture proizvodnje. Za uresničevanje predvidene gospodarske rasti, izpolnitev nalog, zastavljenih v plačilni bilanci države in upoštevne naraščanje cen pa je bistven pogoj zmanjševanje celotne družbene porabe. Zato, je poudarjeno v sklepih, je breme tega zmanjševanja treba razporediti tudi na zadovoljevanje splošnih in skupnih potreb in še posebej na investicijsko porabo. Hkrati z vsem tem pa bo treba postaviti na dnevni red vprašanja zakonske, družbene, materialne in politične odgovornosti vseh organov, organizacij in posameznikov za izpolnjevanje prevzetih obveznosti.

Predsedstvo poleg drugih nalog, ki jih opredeljuje zelo konkretno, opozarja tudi, da brez večjega, intenzivnejšega, bolj discipliniranega in učinkovitejšega dela ter poslovanja, brez občutnega zmanjšanja stroškov, naglejšega aktiviranja rezerv pri porabi razpoložljivih zmogljivosti in delovnega časa, varčevanja z materialom in surovinami, boljše proizvodnje in večjega izvoza ne bomo mogli doseči zadovoljivih rezultatov v boju za gospodarsko stabilizacijo. Da bi vse to spodbudili in povečali produktivnost dela, bodo potrebni večji in odgovornejši naporji tudi pri uresničevanju socialističnih družbenoekonomskih odnosov, krepitvi oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in občanov, dohodkovnih odnosov in delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela.

Ukrepi za izboljšanje tehnološke in delovne discipline v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih naše železarne potrjujejo del nalog, ki jih je v sklepe uvrstilo predsedstvo SFRJ. Potrjujejo, da ne delamo tako, kot bi mogli in morali in da imamo še velike notranje rezerve. Predsedstvo v svojih sklepih poudarja, da bi zavlačevanje, zamujanje in neodločnost pri uresničevanju obravnavanih in drugih nalog, ki jih vsebujejo sklepi s področja monetarno-bančne politike, davkov in prispevkov ter podobno, lahko imelo neugodne gospodarske, socialne in politične posledice.

Vse to ta trenutek zelo resno trka na našo zrelost in zavest, da dejansko pokažemo in dokažemo, ne z besedami, temveč z dejanji na delovnem mestu, v delegatskem sistemu in na vseh drugih področjih dela in življenja našo pripadnost in pripravljenost za nadaljnjo graditev in krepitev socialistične, samoupravne, svobodne, neodvisne in neuvrčene Jugoslavije. To pa hkrati pomeni krepitev lastne socialne varnosti, sreče in mirnega življenja. Za vse to pa se spleča, da vsakdo izmed nas prispeva nekoliko več pri uresničevanju teh nalog, kot je prispeval doslej.

OSEBNI DOHODEK ZA MAJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

višini povprečnega OD na zaposlenega TOZD Energetika na drugo mesto.

Plačane ure na zaposlenega so se v maju povišale za 7,5 ur. Delež nadur v efektivnih urah znaša 3,4 %, kar je enkrat več kot v aprilu, sicer pa je ta delež nadur v efektivnih urah še vedno pod povprečjem Železarne. Seveda ne smemo pozabiti, da ima praznično delo v TOZD Energetika velik vpliv na višino osebnega dohodka.

Cepprav je število plačanih ur v TOZD Vzdrževanje za 20 ur manjše kot v aprilu, število nadur pa je zmanjšano na eno tretjino, je povprečni OD na zaposlenega v tej TOZD še vedno višji kot v vseh ostalih TOZD in delovnih skupnostih. Povečanje obračunskih postavk, višja stimulacija za rast produktivnosti in boljše doseganje učinka ter večji obseg dela na nedelje in praznike so bili močnejši dejavniki od vpliva zmanjšanja plačanih ur. Osební dohodek na zaposlenega je večji za 1,8 %.

Proizvodnja v TOZD Jeklarna je bila nekoliko večja kot v aprilu, kljub temu pa učinkovitost delavcev ni izboljšana, ker je bila proizvodnja dosežena z večjim številom delovnih ur. Na manjšo učinkovitost pa vpliva tudi večja zgrešenost šarž. Zaradi ostalih vplivov (več skupno plačanih ur na zaposlenega, več ur za manjajoče, praznično in nedeljsko delo) pa znaša rast OD v TOZD Jeklarna 15,5 %, tako da je ta TOZD s svojim povprečjem na tretjem mestu.

Zmanjšanje osebnega dohodka se ugotavlja samo v TOZD Remontne delavnice. Plačanih je namreč kar 20 ur manj na zaposlenega, pri tem pa obseg nadurnega dela zajema le 30,2 % nadurnega dela v aprilu, delež nadur v efektivnem času je zastopan s 4,9 % (april 13,8 %). Praznično delo se v tej TOZD opravi v tako majhnem obsegu, da na višino povprečnega osebnega dohodka praktično nima vpliva. Zato je povprečni OD za 190 din v maju manjši od aprilskega OD, kljub 10 % višjim osnovnim postavkam in višjim odstotkom učinkovitosti in stimulacije za rast produktivnosti.

Iz strukture osebnega dohodka izhaja, da je delež plačila za opravljeno delo manjši kot v aprilu na račun povečanja odsotnosti z dela, čeprav so v absolutnih zneskih višje skoraj vse postavke, ki izvirajo iz dela. Odsotnost se je povečala na račun plačnega praznika in izrednega dopusta, medtem ko je obseg rednega dopusta celo manjši. Bolezenska odsotnost do 30 dni se je povečala približno za pol ure na zaposlenega, zato je bilo v ta namen izplačano tudi nekoliko več sredstev nadomestil.

V strukturi osebnega dohodka, ki so ga delavci prejeli za delo, se razmerja niso bistveno spremenila. Zmanjšal se je sobotni dopust in delež nadurnega pribitka, precej višja pa sta dodatek za praznično in nedeljsko delo. Delež osebnega dohodka iz učinkovitosti se je vidno izboljšal predvsem zaradi dosežene višje produktivnosti, zato je skupni delež časovnih dodatkov manjši kot v aprilu kljub večjemu obsegu nedeljskega dela in dela na dan praznika.

Na osnovi rezultatov prvega tromesečja in skladno z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981 smo s prvim majem za 10 % povečali vrednost obračunskih postavk. S povečanjem osnove pridobivanja osebnega dohodka je v maju za raven Železarne dosežena planirana mesečna višina bruto in neto osebnega dohodka, ob manjšem številu zaposlenih pa je doseženo povprečje na zaposlenega celo višje kot smo predvideli v planu. Ker pa je bil v prvih štirih mesecih bistveno nižji osebni dohodek, je zbirno povprečje še vedno znatno pod linearnim planom (približno 8 %).

V osebnem dohodku za maj se kažejo bistveno bolj ugodna razmerja tudi do predhodnega obdobja. Osební dohodek na zaposlenega brez bolezenske odsotnosti nad 30 dni je kar za 28,8 % večji od lanskega povprečja, v primerjavi z majem 1980 pa

znaša rast dobrih 42 %. Zaradi povečanja osebnih dohodkov v maju, je ugodnejša tudi primerjava zbirnega povprečja, ki je višje od povprečja leta 1980 za slabih 19 %, lanskih prvih pet mesecev pa presega za 30,6 %.

Z osebnim dohodkom za maj smo tako že skoraj ujeli korak z naraščajočimi življenjskimi stroški, v zbirnem povprečju pa bo to težko dosegljivo. Kako nam bo to uspelo, je v veliki meri odvisno od nas samih. Če nam bo izboljšanje osebnega dohodka dejanska spodbuda za večjo prizadevnost in vestnost pri

PRIMERJAVA UR IN OD BREZ NADOMESTILA ZA BOLEZENSKO ODSOTNOST NAD 30 DNI

Obdobje	ur na zaposl.	OD na uro	din na zap. brez bolov.	din na 182 ur brez bolov.	in %	Indeks OD 1980
L. 1978	182,7	32,19	5.881	5.859	34,4	63,9
L. 1979	183,1	41,87	7.668	7.620	36,7	83,1
L. 1980	182,3	50,35	9.176	9.164	40,0	100,0
I. 1981	184,3	58,76	10.828	10.694	44,0	116,7
II. 1981	172,3	59,33	10.226	10.798	44,4	117,8
III. 1981	182,7	57,71	10.544	10.503	44,6	114,6
IV. 1981	184,4	58,44	10.776	10.636	45,0	116,0
V. 1981	182,8	64,85	11.857	11.803	45,3	128,8
V. 1980	180,6	45,52	8.220	8.285	36,8	90,4
I-V. 1980	181,3	45,82	8.307	8.339	37,4	90,9
I-V. 1981	181,3	59,82	10.846	10.887	44,7	118,8

STRUKTURA OD ZA MESEC MAJ 1981

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	din na fiz. zaposl.	Struktura OD v %		
			100	100	100
1. Osnovni OD	31.401.931	4.991	40,8	42,1	50,3
2. Učinek	14.243.470	2.264	18,6	19,1	22,8
3. Stimul. za proizv.	2.386.546	379	3,1	3,2	3,8
4. Ocena del. prisp.	4.185.266	665	5,5	5,6	6,7
5. Skupaj 1-4	52.217.213	8.299	68,0	70,0	83,6
6. Nočni dodatek	2.083.624	331	2,7	2,8	3,3
7. Popold. dodatek	1.307.797	208	1,7	1,8	2,1
8. Nadurni dodatek	657.559	105	0,9	0,9	1,1
9. Nedeljski dodat.	956.231	152	1,2	1,3	1,5
10. Sobotni dodatek	236.687	38	0,3	0,3	0,4
11. Praznični dodat.	564.356	90	0,7	0,8	0,9
12. Skupaj 6-12	5.806.254	924	7,5	7,9	9,3
13. Otežkočeni dod.	921.335	146	1,2	1,2	1,6
14. Dod. za del. dobo	2.576.132	410	3,4	3,5	4,2
15. Sobotni dopust	516.011	82	0,7	0,7	0,8
16. Ostala doplačila	346.006	55	0,5	0,5	0,5
17. Skupaj 13-16	62.382.951	9.916	81,3	83,8	100,0
18. Plačan praznik	5.889.585	936	7,7	7,9	9,4
19. Redni, izred. dop.	4.036.789	642	5,3	5,4	6,5
20. Nadom. OD za bol. do 30 dni	2.198.213	349	2,8	2,9	3,5
21. Skupaj OD iz sred. stav DO	74.507.538	11.843	97,1	100,0	119,4
22. Nadom. OD za bol. nad 30 dni	2.149.943	342	2,8	2,9	3,4
23. Ostale refundacije	84.076	13	0,1	0,1	0,1
24. Izplačani neto OD	76.741.557	12.198	100,0	103,0	122,9

Železarski globus

LR KITAJSKA

Kljub sedanjim gospodarskim težavam namerava ta država povečati svojo rudarsko industrijo. To je povedal podpredsednik kitajskega združenja za kovine na zadnjem svetovnem rudarskem kongresu. Danes nakopljajo kitajski rudniki letno 120 milijonov ton železove rude in 68 milijonov rud ostalih kovin. Zanesljive zaloge železove rude cenijo na 44 milijard ton, poleg tega pa so znane tudi velike zaloge rud bakra, svinca, cinka, niklja, wolframa, antimona, molibdena, kositra in živega srebra.

AVSTRIJA

Avstrijska železarska družba VOEST-Alpine iz Linza je imela v preteklem letu milijardo šilingov izgube. Po izjavi njenega direktorja je bil glavni vzrok slaba konjunktura v državah zahodne Evrope in nekatere podražitve, predvsem na energetskem področju. Vendar do večjih odpustov delavcev ni prišlo predvsem zato, ker je stanje naročil razne opreme precej dobro. V tem železarskem koncernu je zaposleno skupno 80.000 ljudi.

delu, si bomo kljub težkim pogojem gospodarjenja lahko še ustvarili možnost nadaljnje rasti našega osebnega dohodka. Če bomo še kar naprej ugotavljali slabšanje delovne in tehnološke discipline, upadanje produktivnosti in izplenov, nedoseganje postavljenih programov in povečanje vseh drugih negativnih vplivov na skupni rezultat, tedaj bo tudi naš realni osebni dohodek upravičeno padal. Vsi se moramo pri izpolnjevanju svojih delovnih zadolžitev bolj zavedati, da le večja novoustvarjena vrednost (dohodek) omogoča tudi oblikovanje večjih sredstev za zadovoljevanje osebnih potreb.

P. R.

PORTRET SODELAVCA

NIKO SOK je delovodja mehanične delavnice OTK. Dvajset let je že na tem delovnem mestu. Tu pripravljajo mehanske preizkušance - probe, ki jih potem v mehanični preizkuševalnici preizkušajo in tako ugotavljajo kvaliteto posameznih izdelkov, pločevine, žice, palic in drugega.

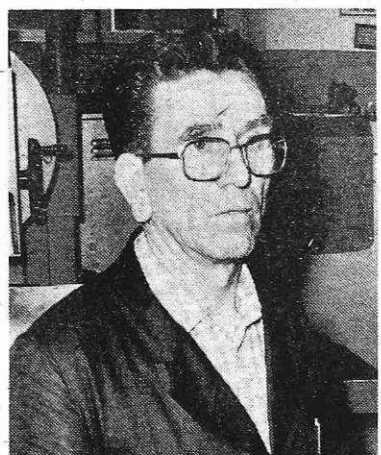
Na Jesenice je prišel že 1947. leta. Štiri leta kasneje se je zaposlil v Železarni. Začel je na elektro peči v strugarni blokov. Površinsko so obdelovali ingote in brame predno so šli v valjarno. Ta postopek je opuščen, saj je flemanje, s katerim danes odstranjujejo površinske napake v materialu, veliko cenejše. Ob delu je v letih 1956 in 1957 obiskoval delovodsko šolo strojne smeri in jo tudi uspešno končal. Potem je začel delati na OTK. Bil je kvalitetni kontrolor v žični valjarni na Jesenicah in v jeklovleku, pred dvajsetimi leti pa je postal delovodja v mehanični delavnici OTK.

»Spominjam se, da smo v začetku izdelovali 13 do 16.000 prob mesečno. Zaradi povečanja proizvodnje v Železarni in zaradi vedno večjih zahtev po kvaliteti pa se je število prob stalno povečevalo, tako da sedaj izdelamo med 25.000 in 33.000 pa tudi več prob mesečno. Da smo dosegali vedno večjo proizvodnjo, smo morali skrbeti tudi za nabavo vedno modernejših strojev, skobelnikov, stružnic, rezkalnih strojev, ki so v glavnem domače proizvodnje,« je povedal Niko na začetku najinega pogovora. »Uspeli smo povečati proizvodnjo in izboljšati kvaliteto dela, toda pri delu smo zelo utesnjeni. Delamo še vedno v istih prostorih kot v začetku in to postaja za nas vedno večji problem. Živimo v upanju in ob obljubah, da se bo s preureditvijo starih prostorov ali z gradnjo novih stanje izboljšalo, toda vse kaže, da to ne bo tako kmalu.

Ob takem povečanju proizvodnje in z istim številom sodelavcev ne bi bilo mogoče izpolnjevati delovnih nalog, če ne bi bila organizacija dela in sodelovanje med nami dobro. Pomembno je tudi, da vsi stremijo za tem, da bi naredili čim več, to je razvidno tudi iz mnogih koristnih predlogov za boljše delo in večjo proizvodnjo, ki jih sodelavci dajejo in ki so največkrat tudi upoštevani. Obseg dela se je povečal, tega pa ne moremo trditi tudi za osebne dohodke, ki znatno zaostajajo za delovnimi uspehi, meni Niko. »To povzroča nejevoljo med delavci, ki kljub temu, da delajo na normo, nimajo občutka, da so plačani po delu. Zaradi tega imamo tudi primere, da nam najboljši delavci odhajajo drugam.«

Niko je dolgoletni družbenopolitični delavec. Vseh trideset let, kar je zaposlen v Železarni sodeluje v samoupravnih organih. Že leta 1951 je bil član delavskega sveta in

potem član raznih komisij in odborov. Bil je tudi predsednik delavskega sveta v prvi mandatni dobi po tem, ko so se naši obrati preorganizirali v TOZD. Tudi sedaj je član delavskega sveta in odbora za delovna razmerja v svoji delovni skupnosti. Bil je predsednik osnovne organizacije ZK in predsednik sindikata. Aktiven je tudi v svoji krajevni skupnosti. Skoraj vse obdobje je deloval v kulturnem društvu, v ZB NOV. Dolga leta je bil predsednik krajevnega skupnosti, sedaj je njen podpredsednik in član odbora za ljudski odbor in družbeno samozasčito. Ima pa še precej drugih zadolžitev.

»V takih situacijah, kakršna je sedaj in ki ni ravno rožnata, ljudje izgubljajo zaupanje v trdnost našega sistema, saj se mnogokrat govori in piše tako, dela pa se drugače. V časopisu na primer beremo, da bo treba odločno brzditi cene in da bomo morali za to storiti prav vse, že na naslednji strani pa piše, kaj vse se je podražilo. Tako vse skupaj izpade dokaj neresno in ljudje izgubljajo vero v to, da se bo stanje kaj popravilo. Tako stanje tudi ne motivira delavcev, da bi se vključevali v delo samoupravnih organov. Mislim, da bi morali bolj vztrajati pri odločitvah, za katere smo se opredelili. Če se kaj sklene, naj se to tudi v praksi izvaja, kljub težavam, do katerih pri tem prihaja. Kljub vsemu pa mislim, da ni vzroka za pesimistično gledanje v prihodnost. Zavedati se moramo, da težave, ki nas pestijo, lahko premagamo le z dobrim delom in polno odgovornostjo nas vseh.«

INOVACIJSKA DEJAVNOST V MAJU

in na predlog komisije avtorjem Marjanu Endliherju, Francu Hrastarju, Francu Brelihu, Marjanu Azmanu, Alojzu Mestku, Janu Tancarju, Mirku Svetinu in Marjanu Kristanu odobril dodatno enkratno posebno nadomestilo.

Avtorjem Tomazu Kavčiču, Aleksandru Mandelju, Vladimiru Senčarju, Borisu Lazarju, Mirku Podlipniku, Sreču Mežnarju, Antonu Razingerju in Oskarju Kurnerju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za uvedbo nove tehnologije kontrole in čiščenja blumov za nadaljnjo predelavo v žice in profile. S to tehnologijo so avtorji odpravili brušenje velikih količin blumov in tako omogočili izpolnjevanje programa nadaljnje predelave.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Avtorju Rudiju Troštu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za izboljšanje izolacije na varilnem aparatu za točkasto varjenje pločevine. Varilni aparat za točkasto varjenje pločevine je sestavni del naprav za proizvodnjo dinamo pločevine in ima šestnajst gibljivih elektrod, s katerimi izmenoma pritiska in točkasto zvarja konec in začetek dinamo traku pri vstopu v žarilno peč. Zaradi debelejših trakov dinamo pločevine je varjenje otežkočeno. Zaradi te problematike je avtor realiziral izboljšavo, ki prinaša tako materialne koristi kot prihranek na času.

TOZD ŽIČARNA

Avtorjema Francu Nečimru in Bogdanu Marinkovskemu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za izdelavo in zamenjavo vodoravnih odvijalcev linij na ESAB linijah s pokončnimi lastne konstrukcije. Odvijalci so sestavni del ESAB linij za izdelavo VAC žice. Stara konstrukcija odvijalcev je bila vodoravne izvedbe. Z novo konstrukcijo odvijalcev - pokončnimi, sta avtorja odpravila težave (okvare in motnje proizvodnje), ki so nastopale pri slabo konstruiranih originalnih navijalcih.

Avtorjema Avgustu Skubicu in Pavlu Jezeršku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za montažo nastavka in mikrostikal za nastavitev stroja pri trganju žice. Pred uvedbo tehnične izboljšave je bilo na vsakem žičarskem stroju nameščeno po eno stikalo, namenjeno za ustavitve stroja pri trganju žice. Pri pretrgu žice je napenjalet udaril na drog in ga zasakal za določen kot. S tem se je dvignila ročica vzvoda, odprlo stikalo in stroj se je ustavil. Udarac po stikalu je bil močan in zato je bila tudi uporabnost stikal kratka. Z uvedbo nastavka in stikala za ustavitve stroja pri trganju žice so odpravljene pogoste menjave stikal in vsi zastoji v zvezi s tem. Nov način izklapljanja stroja se je izkazal kot zelo učinkovit.

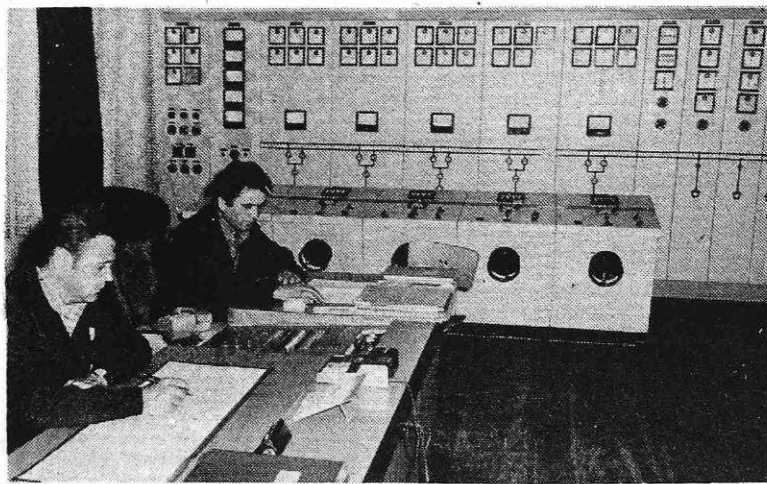
Avtorjema Milošu Gašperinu in Ivanu Šušteršiču je bila odobrena akncija za predelavo navijalnih bobnov na patentirni progi C. Z izboljšavo sta na izredno uspešen način rešila stalen problem zastojev in poškodbo žice zaradi neustrezne konstrukcije navijalcev. Te težave so s spremenjeno konstrukcijo povsem odpravljene.

TOZD PROFILARNA

Avtorju Ivu Buganiku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo, za predelavo omejevalnika dolžin na progi ROSSI II iz vertikalnega na horizontalno obešanje. Na oblikovni progi ROSSI II so bile stalne težave z razrezom profilov, saj nikakor niso mogli doseči rezanje na dolžino v tolerančnem območju. Vzrok za to je bila vertikalno obešana zastavica. Tako so nastajali večkrat manjši zastoji, saj so morali profile, ki so bili izven tolerančnega območja, ročno žagati, pri tem pa se je zmanjševal izplen. Avtor izboljšave je izvedel predelavo omejevalnika dolžin s tem, da je zastavica po novi izvedbi obešana horizontalno.

Avtorju Adiju Muleju je bilo dodeljeno enkratno posebno nadomestilo za projektiranje in konstruiranje orodja za izdelavo distančnikov za odbojno cestno ograjo. Načrti in orodje so bili uspešno izdelani v zelo kratkem času.

J. P.

Glavna razdelilna transformatorska postaja

(Foto S. Kokalj)

UPOKOJENCI NAJ DELU USODO Z DELAVCI V ZDRUŽENEM DELU

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je na svoji 16. seji 10. junija med drugim razpravljala o gmočnem položaju upokojujencev v letu 1981 in sklenila, da se izvede s 1. julijem medletna valorizacija pokojnin.

Predsednik skupščine Dante Jasnič je otvoril sejo z uvodno obrazložitvijo osnutka statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (SPIZ). Sedaj veljavni statut SPIZ je v rabi od 1. januarja 1973, doživel je že tri nove in je bil ob koncu leta 1978 objavljen ponovno v prečiščenem besedilu. V tem času je bilo več sprememb v zakonu o delovnih razmerjih in v drugih zakonskih predpisih, zato je potrebno napraviti v statutu določene uskladitve z zakonskimi predpisi. Oblikovanje novega statuta se že dalj časa pripravlja, sestavljali so tudi čakali na objavo osnutka novega (zveznega) temeljnega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Sestavljali tega zakona pa želijo, da bi najprej izdali zakon o razširjeni reprodukciji in zakonski predpis o formiranju dohodka in osebnega dohodka. Ti predpisi so nujno potrebni, če naj sestavljali temeljnega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vnesejo najna določila o minulem delu ter o načinu formiranja pokojninske osnove.

Kljub tem pomanjkljivostim, zaradi česar so nekatere določbe v tem osnutku izpadle, so delegati

sprejeli osnutek statuta. Ta osnutek bo skupnost objavila v prilogi Delavske enotnosti, če pa bo v tih dneh izšel še osnutek zakona, bodo matični tudi tega in oba akta posredovali v javno razpravo, ki naj traja do konca septembra letos. Po sprejetju statuta na skupščini SPIZ ga je treba predložiti v potrditev še izvršnemu svetu skupščine SRS, šele nato se objavi in uveljavlja.

Delegati so se sporazumeli tudi o organizaciji javne razprave, v kateri bodo sodelovali sindikati, SZDL, zveza društev upokojujencev, vodilni delavci področnih SPIZ in predstavniki izvršnih odborov in konferenc delegatov SPIZ.

Več o statutu bomo objavili potem, ko bo ta predložen v javno razpravo.

V nadaljevanju so delegati najprej prisluhnili poročilu predsednika izvršnega odbora SPIZ o uradnih ugotovitvah gibanja osebnih dohodkov v SRS. Po prvih ugotovitvah naj bi valorizirali pokojnine s 1. julijem 1981 za 5%. Zveza društev upokojujencev je v svoji resoluciji, naslovljeni na predsednika skupščine SPIZ, predlagala 10% valorizacijo. Na podlagi najnovejših podatkov je izvršni odbor SPIZ pred-

lagal 8% povečanje. Po daljši razpravi so se delegati uskladili in sklenili:

1. Da se s 1. julijem povečajo pokojnine (pri izračunu katerih ni upoštevan letosnji osebni dohodek) za 8%.

2. SPIZ bo spremljala gibanja, določena z resolucijo v gospodarskem razvoju v letu 1981 in če bo ugotovila odstopanja od določil, bo predlagala v septembru ali oktobru ponovno ukrepanje za zaščito že dosežene življenjske ravni upokojujencev.

3. Služba SPIZ bo spremljala gibanje dohodka in pokojnin in o tem sproti obveščala pristojne skupščinske organe.

Po pregledu finančnega stanja skupnosti v prvih štirih mesecih letos in še nekaterih sklepih so delegati na postavljenem vprašanju zvedeli tudi to:

— da bodo upokojujenci s pokojnino za mesec julij dobili povrnjeni znesek za nepravilno obračunani prispevek 0,80%, katerega so pomotoma v juniju odtegnili tudi od izplačanega regresa za letni dopust in

— da bo pri pokojninah za julij vsem upokojujencem odtegnjena vsota enodnevne pokojnine, to je 3,22% ali 1/30, kar pomeni vsakodnevni prispevek v sklad solidarnosti.

Zdravko Pogačnik

PETO DELOVNO TEKMOVANJE KOVINARJEV

Do razpisnega roka se je prijavilo 115 delavcev iz TOZD Strojne delavnice, Remontne delavnice, Vzdrževanja, Transporta, Livarne in delovne skupnosti sektorja za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje.

Število tekmovalcev je po panogah naslednje: strugarji 27, orodjarji 3, rezkalci 5, brusilci 5, avtomehaniki diessel 3, strojni ključavničarji 21, kovači 4, plamensko varjenje 6, ročno obločno varjenje 17, polavtomatsko varjenje v zaščiti CO₂ 6, varjenje v zaščiti argona po TIG postopku 8, livarji 10.

Tekmovalni odbor je določil tekmovalne izdelke, ki so iz redne proizvodnje, razen za varjenje po TIG postopku. Praktični del tekmovanja bo organiziran v času od 19. do 23. junija.

O kraju, času in tekmovalnih izdelkih bodo tekmovalci pravočasno obveščeni.

Teoretični del tekmovanja bo v sredo, 24. junija, ob 14.15 v učilnici železarskega izobraževalnega centra.

Odbor je tudi določil praktične nagrade v višini, in sicer:

1. nagrada 3.500 din
2. nagrada 2.000 din
3. nagrada 1.500 din
4. nagrada 800 din
5. nagrada 400 din

Po določitvi prva nagrada ne bo podeljena v tekmovalni skupini, kjer bo manj kot pet tekmovalcev, 4. in 5. nagrada pa bosta podeljeni le v grupi, v kateri bo več kot deset tekmovalcev.

Vsi tekmovalci-mladinci bodo dobili praktično darilo, prvi pa še diplome.

Vsem tekmovalcem želimo najboljše izdelke in dobro znanje iz teoreije.

Odbor

PRIHODNI TEDEN SEJE SKUPŠČIN SIS

V drugi polovici meseca junija pričakujemo več sej skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Do zaključka redakcije te številke Železarnja smo prejeli gradiva za:

— 15. sejo skupščine za zaposlovanje, ki bo v torek, 23. junija, ob 12. uri v prostorih skupščine občine Jesenice — konferenca delegacij v Železarni bo v ponedeljek, 22. junija, ob 13. uri v salonu restavracije Železarnje

— 4. sejo zbora uporabnikov občinske zdravstvene skupnosti, ki bo v četrtek, 25. junija, ob 13. uri v prostorih skupščine občine Jesenice — konferenca delegacij

v Železarni bo v sredo, 24. junija, ob 13.30 v salonu restavracije Železarnje

— 16. sejo skupščine izobraževalne skupnosti Jesenice, ki bo v četrtek, 25. junija, ob 17. uri v sejni dvorani restavracije Železarnje — konferenca delegacij v Železarni bo isti dan ob 6.15 v salonu restavracije Železarnje.

Na seji skupščine občinske skupnosti za zaposlovanje Jesenice bodo obravnavali poročilo o izvaja-

nju zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, poročilo o zaposlovanju in vračanju naših delavcev iz tujine, sodelovanje strokovne službe pri uresničevanju akcijskega načrta priprave za uvedbo usmenjenega izobraževanja, informacije o gibanju zaposlenosti za obdobje januar-marec in nezaposlenost za prve štiri mesece tega leta, sprejem družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Jesenice ter pregledali gradivo za 10. sejo skupščine zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije in delegiranje delegata.

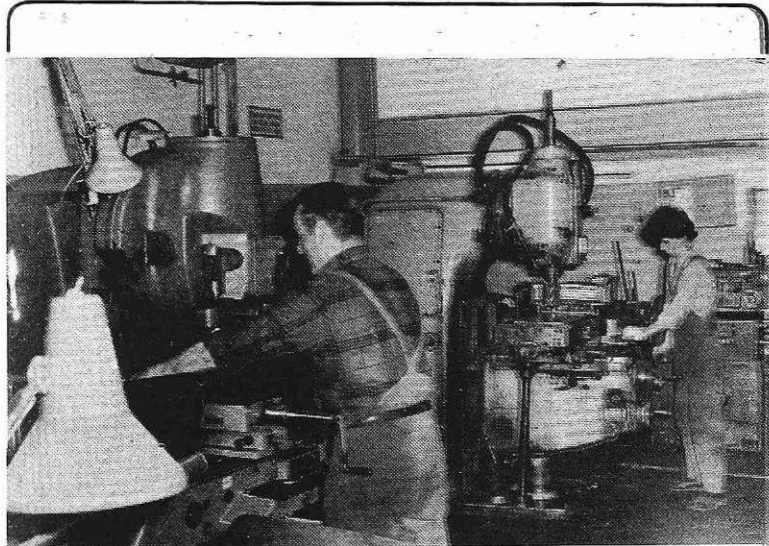
Skupščina občinske zdravstvene skupnosti Jesenice je po obravnavi in sprejemu izhodišč za svobodno menjavo dela za leto 1981 sprejela tudi sklep, da se skliče zbor uporabnikov. Na 4. seji bo torej zbor uporabnikov razpravljala o cenah za svobodno menjavo dela z Zdravstvenim domom Jesenice in Obratno ambulanto Železarnje-Jesenice.

Skupščina izobraževalne skupnosti Jesenice bo na svoji 16. seji razpravljala o naslednjih točkah dnevnega reda: priprave na izvedbo referenduma za 2. samoprisevek v denarju za financiranje dograditve in adaptacije osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in adaptacijo osnovne šole 16. decembra v Mojstrani, predlog sklepa o planski bilanci sredstev izobraževalne skupnosti Jesenice za to leto, predlog sklepa o začasnih skontacijah vzgojnoizobraževalnim organizacijam, poročilo o uresničevanju malozb na podlagi družbenega dogovora o gradnji domov za učence in študente v obdobju 1976-1980 ter uresničevanje nalog, sprejetih na 3. kongresu samoupraviteljcev Jugoslavije.

Na konferencah delegacij bodo delegati uskladili stališča delegacij vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti v Železarni in delegirali delegate na seje omenjenih skupščin.

Glede na to, da se zadnje čase vse pogostje srečujemo z nesklepnostjo sej konferenc delegacij, prosimo vse delegacije temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, da posredovano gradivo za seje skupščin obravnavajo, oblikujejo pripombe in predloge ter določijo delegata, ki se bo udeležil seje konference delegacij.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Zdenka Vrtičnik

Sodelavca v strojnih delavnicah na Jesenicah (Foto I. Kučina)

DRUGA SEJA ODBORA AKTIVA ZB NOV ŽELEZARNE

Na drugi seji odbora aktiva ZB NOV Železarnje so člani razpravljali o priznavalnih udeležencev NOB v zadnjih petih letih pred upokojitvijo. V zvezi s tem so menili, da je treba oblikovati ustrezen predlog za dopolnitev samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada za skupno porabo. Za to so imenovali posebno komisijo, ki bo pripravila predlog v skladu z že drugod uveljavljenimi določili. Takšen dodatek bi v Železarni prejemalo nekaj nad 150 delavcev in to v glavnem samo še v dveh prihodnjih letih, ker bo v tem času odšla večina nekdanjih borcev NOV v pokoj.

Na seji so obravnavali tudi priprave za srečanje borcev NOV delavcev delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice, ki bo, kakor smo že poročali, tokrat v organizaciji aktiva ZB NOV naše železarnice 22. avgusta na Mežakliji. Za to so v glavnem že imenovane komisije, ki bodo skrbjele za organizacijo, prevoze, prehrano in kulturni program.

Do tega srečanja bodo delno obnovili dom na Mežakliji, za katerega je komisija za oživljanje tradicij pri občinskem odboru ZB NOV Jesenice predlagala, naj bi se poimenoval

po Jeseniški četi. O tem bodo odločali samoupravni organi Železarnje. Ob tem naj pripomnimo, da so z deli pri obnovi doma in pri urejanju okolice že začeli.

I.B.B.

Strojno pakiranje elektrod (Foto I. Kučina)

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED

DEŽURNIH ŽELEZARNE

OD 22. DO VKLJUČNO 28. JUNIJA

22. junija, MARTIN ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-130.
23. junija, JAKOB MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1 a, štev. telefona 81-117.
24. junija, LADO ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-136.
25. junija, SREČO MEŽNAR, vodja TOZD Vratni podboji, Mojstrana, Dovje 107 a.
26. junija, TONE VARL, član PO, Jesenice, Titova 82, štev. telefona 82-576.
27. junija, LEON MESARIČ, vodja TOZD Žebljarna, Jesenice, Titova 3, štev. telefona 81-216.
28. junija, JANEZ TUŠAR, vodja kadrovskega sektorja, Blejska Dobrava 16 b, štev. telefona 83-082.
V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja štev. 19, štev. telefona 601.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni.
V prostih sobotah, nedeljah, praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 22.6.	VALENTIN MARKEŽ	MIROSLAV ZUPAN
TOREK – 23.6.	JANEZ VEHAR	ANTON BURJA, ml.
SREDA – 24.6.	ALOJZ SLIVNIK	PRIMOŽ ŽVAB
ČETRTEK – 25.6.	JOŽE PEZDIRNIK	EDO KAVČIČ
PETEK – 26.6.	FRANC BERNIK	MATIJA URH
SOBOTA – 27.6.	ALOJZ VARL	JANEZ FALETIČ
NEDELJA – 28.6.	STANE MENCINGER	AHMED TELALVIČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 22. do 27. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec,
popoldne: I. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.
V soboto, 27. junija, samo dopoldne: I. obratna ambulanta in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.
Dispanzer za borce: IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.
ZOBNE AMBULANTE:
dopoldne: I. zobna ambulanta – v. dent. Viktor Stražišar.
Za Železarno v torek, 23. junija in v četrtek, 25. junija, od 13. do 19. ure.
Popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.
Za Železarno v torek, 23. junija, od 7. do 13. ure.
Za borce v četrtek, 25. junija, od 7. do 13. ure.

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

1. SEJA ODBORA ZA INFORMIRANJE PRI DS ŽELEZARNE

V ponedeljek, 8. junija, je predsednik odbora sklical prvo redno sejo in predlagal naslednji dnevni red: naloge in pristojnosti odbora, poročilo o delu v prejšnjem mandatu, predlog povišanja honorarjev in razno.

Članom odbora je Nada Dejak obrazložila pristojnosti in naloge tega odbora, ki so urejene s samoupravnimi akti, na kratko pa jim je prikazala tudi informacijsko komunikacijski sistem v Železarni. Člani odbora so sklenili, da je treba na podlagi nalog in pristojnosti tega odbora pripraviti do naslednje seje okvirni program dela. Za lažje aktivno sodelovanje članov odbora pa je treba razmnožiti in poslati vsem članom pravilnik o informiranju in komuniciranju v Železarni.

Predsednik odbora za informiranje je prejšnjega mandatskega obdobja je podal poročilo o delu tega odbora. Odbor je imel osem sej, na katerih je razpravljal o naslednjih zadevah: problematika glasila Železar glede načina honoriranja, izbira in vsebina člankov, način informiranja, sodelovanja čim večjega kroga sodelavcev — dopisnikov, način informiranja delavcev preko oglašnih desk (v zvezi s tem je bilo izpeljanih več akcij), vsem odgovornim v Železarni je bila večkrat posredovana problematika glede nezadovoljivega informiranja delavcev (vendar z načinom sodelovanja in pripravljenostjo za sodelovanje ne moremo biti zadovoljni), uvedene so bile tedenske informacije (ki pa po vsebini še niso take, kot je odbor predlagal; manjka predvsem kritična ocena in opisi težjih kritičnih situacij na področju poslovanja v Železarni). Nekateri sklepi še vedno niso realizirani, zato je odbor sprejel sklep, da je treba vse te nerealizirane sklepe upoštevati, oziroma vnesti v program dela tega odbora v tem mandatskem obdobju.

Glavni in odgovorni urednik Železarnje je na odbor naslovil predlog za 20 % povišanje avtorskih honorarjev za objavljene prispevke v Železarnji. S predlogom so se člani odbora načelno strinjali, sklenili pa so, da je treba ugotoviti, ali je to povišanje v skladu z resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 in z ustreznim izvedbenim aktom.

Člani odbora so na predlog glavnega in odgovornega urednika tudi sklenili, da je treba do prihodnje seje pripraviti poročilo o dejavnosti uredništva Železarnje, stroških Železarnje v letu 1980, programu in proračunu za leto 1981 ter o razgovoru o vsebinski zasnovi Železarnje. Glavni in odgovorni urednik naj do naslednje seje pripravi tudi pregled kriterijev in kategorij za vrednotenje prispevkov, ki se objavljajo v Železarnji ter pregled, koliko honorarjev je bilo izplačanih posameznim avtorjem glede na kategorijo vrednosti prispevka in koliko je bilo skupno porabljenih sredstev

za honorarje (prav tako po kategorijah).

Poročilo o celoviti problematiki samoupravnega informiranja in komuniciranja v Železarni mora center za proučevanje samoupravljanja in informiranja pripraviti takoj, ko bodo imeli za to ustrezno kadrovske zasedbo.

Pod točko razno so člani odbora najprej vzeli na znanje pojasnilo vodje splošnega sektorja o prepovedi pošiljanja Železarnji v tujino in sklenili, da je treba do naslednje seje pripraviti pregled oziroma seznam naslovnikov v tujini. Na podlagi tega bodo člani odbora sprejeli ustrezen sklep.

Odbor je zadolžil center za proučevanje samoupravljanja in informiranja, da nudi strokovno pomoč Sašu Pibru, ki je pri podprojektu samoupravnih sporazumov o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarno Jesenice zadolžen za področje informiranja.

Ob koncu so člani odbora tudi sklenili, da bodo seje odbora sklicevali praviloma v začetku tedna ob 12.30 ali 13. uri (odvisno od obsežnosti gradiva).

Naj-vam predstavimo še člane odbora za informiranje pri delavskem svetu Železarnje: Marjan Žitnik je predsednik odbora, njegov namestnik je Sašo Piber, člani odbora pa so Marija Brkič, Anton Pintar, Vaso Hribar, Anton Mlakar, Jože Ulčar, Valentin Klinar, Vojko Bernard, Anton Tavželj in Zdravko Smolej.

Z. V.

TOZD Vzdrževanje

2. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delegati delavskega sveta TOZD Vzdrževanje so se 1. junija zbrali na drugi seji in najprej ugotovili, da so sklepi zadnje seje izvršeni.

Pri obravnavi predloga samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe so ugotovili, da so o njem razpravljali na šestih sestankih vodstva, družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih delovnih skupinah. Po razpravah so bile izoblikovane naslednje pripombe:

— člen 5: Navaja pet osnovnih kriterijev za oblikovanje osebnega dohodka: živo delo, minulo delo, inovacijski prispevek, dogovorjena solidarnost, enotni sistem povračil; Metodologija in sistem merjenja uspešnosti sta samo dve podpoglavji, ki jih je treba v tem členu ertati.

— člen 22: V tem členu je navedena osnovna delitev značaja delovnih nalog. Zaradi sistematike in preglednosti bi ta člen moral biti za členom 18.

— člen 23: V novem sporazumu je še vedno predvideno, da je poprečno doseganje norme 40 %. Ta odstotek je sorazmerno visok, ker je to treba predvideti v normativih in izmisliti realno potrebne čase. Pri takem preseganju norme je delež fiksnega dela OD (iz vrednosti nalog) in delež dodatkov v razmerju 50:50. Potrebno bi bilo predvideti znižanje poprečne norme na račun višjega osnovnega osebnega dohodka.

— člen 33: Predvideva za delavce storitvenih TOZD, za strokovno ustvarjalna ter vodstvena dela posredna merila, zato bi se tisti del člana moral glasiti: ... merila so osnovana na specifičnih lastnih kriterijih, lahko pa se uporabljajo tudi posredna merila.

— člen 36: Ugotavljanje učinkovitosti za strokovno-ustvarjalne in vodstvene naloge je predvideno po

teh kriterijih (izvrševanje postavljenega programa, kvaliteta izdelka, doseganje rokov).

Zadnja dva kriterija sta zelo ohlapna in je sorazmerno enostavno pridobiti 15 % na učinkovitost, kar je pri ostalih skupinah delavcev dosti težje.

— člen 51: Stimulacijo za rast produktivnosti se izračunava na osnovi doseženih rezultatov v preteklem letu. Za storitvene TOZD to ni realna osnova, saj se lahko pogoji spremenijo (večje število delavcev zaradi dodatnih naprav, ki ne prinašajo proizvodnje, večja avtomatizacija zahteva povečano število vzdrževalcev na račun proizvodnih delavcev). Predlog za dopolnitev člena: ... osnova za izračun so rezultati, doseženi v preteklem letu, ki jih je potrebno v gospodarskem načrtu za tekoče leto korigirati v odvisnosti od spremenjenih pogojev dela.

— člen 78: V členu dodatki na delovno dobo niso natančno opredeljeni: ali je to skupna delovna doba v Železarni ali od zadnjega vstopa.

Ker bodo predvidoma tudi ostale TOZD imele svoje pripombe, CPSI ugotavlja, da zapis referenduma še ni možen. Delegati so bili mnenja, da sporazum predvideva bistveno spremenjen način ugotavljanja uspešnosti izvajanja delovnih nalog in je to treba natančno opredeliti v pravilnikih. Zaradi tega je delavski svet zadolžil vodstvo TOZD, da nadaljuje z intenzivnim delom pri pripravi kriterijev in uvajanju kataloga, da bi bilo možno začeti z uvedbo bolj stimulativnega nagrajevanja v začetku leta 1982.

V nadaljevanju seje so delegati razpravljali o kriterijih, ki so bili sprejeti v zvezi z delovno in tehnološko disciplino, sprejeli oceno stanja v delovni organizaciji in TOZD Vzdrževanje ter zahtevali, da se morajo ukrepi dosledno izvajati.

Ugotovili so, da poslovni rezultati za prve štiri mesece in ocena rezultatov za maj omogočajo spremembo višine osebnih dohodkov. Iz tega razloga so soglašali s predlogom odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarnje, da se s 1. majem poveča obračunska osnova OD za 10 %.

Po razpravi samoupravnih sporazumov:

— o povežovanju v skupnost za medsebojno plansko in poslovno sodelovanje uporabnikov računalnikov Jugoslavije in

— o temeljnih plana SIS elektro gospodarstva za obdobje 1981–1985 so oba brez pripomb sprejeli.

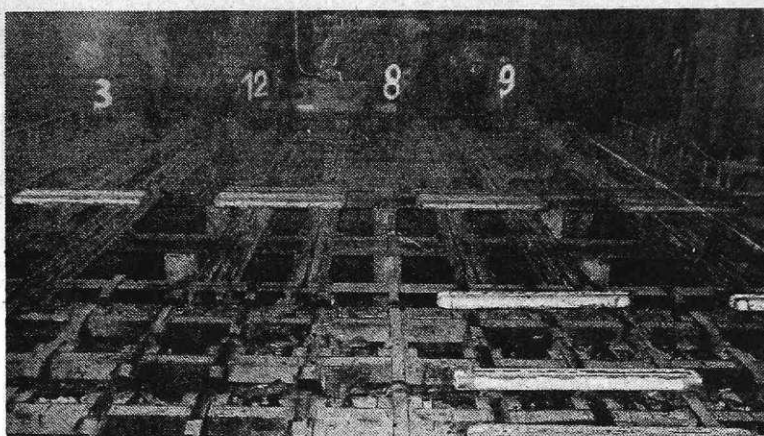
Ob zaključku seje so obravnavali še pritožbo delavca TOZD in jo ugodno rešili.

ČB

Železarski globus

JAPONSKA

V zvezi z akcijo za zmanjšanje porabe energije, predvsem naftnih derivatov, je največja japonska železarska družba Nippon Steel pred kratkim prenehala vpihovati mazut v svojem zadnjem izmed 16 plavčev, ki obratujejo. S to akcijo je družba pričela lani oktobra in jo je zaključila v letošnjem maju. V zvezi s varčevanjem energije so največje japonske železarske družbe tudi pospešile izgradnjo naprav za kontinuirno vplivanje jekla. Zaenkrat vodi Nippon Kokan s 76,1 % kontinuirno odlitja jekla. Njegov sledijo Kawasaki Steel z 71,8 %, Nippon Steel s 67,2 %, Sumitomo Metals Industries s 66,1 % in Kobe Steel s 35,1 %. Družba Nippon Kokan bo še letos dosegla 80 %, medtem ko bodo do sredine leta 1982 povečale delež kontinuirno odlitja jekla Kawasaki, Sumitomo, Nippon Steel in Kobe Steel na 85 %, 80 % in 55 %.

Del kontiliva (Foto I. Kučina)

TOZD Livarna

1. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Osrednji točki dnevnega reda prve seje delavskega sveta TOZD Livarna, ki je bila 29. maja, sta predstavljali razpravi o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe ter o povečanju osebnih dohodkov za 10 %. Sprejet je bil tudi samoupravni sporazum o temeljnih planov elektrogospodarstva SRS za obdobje 1981–1985 (odprava zadržka).

V zvezi s samoupravnim sporazumom o delitvi sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe je bilo danih več pripomb. Člani delavskega sveta so na osnovi pripomb, ki so jih imele samoupravne delovne skupine, menili, da naj bi se normalna produktivnost za TOZD Livarna opredeljevala enkrat letno na osnovi vrednosti in asortimana ulitkov (32. člen) ter da naj bi vsem čistilcem litine v TOZD priznali deficitarnost poklica. Predlagali so tudi, da naj bi, glede na pomanjkanje delavcev in glede na velika naročila oziroma povpraševanje po ulitkih, uveljavili pri vseh skupinskih delih v temeljni organizaciji ure za manjkajoče.

Predlog za 10 % povečanje osebnih dohodkov so člani delavskega sveta sicer potrdili, čeprav so se obenem strinjali s pripombo enega izmed članov, »da bi, prav zaradi povečanja cen in življenjskih stroškov, moral biti dodatek za vse enak«.

Člani delavskega sveta so bili na seji obveščeni tudi o tem, da je bil kredit, ki ga je TOZD Livarna dala TOZD Plavž (456.590,98 din) in TOZD Valjarna debele pločevine (269.270,71 din) za pokrivanje izgube teh dveh temeljnih organizacij v prvem polletju 1980, vrnjen že septembra 1980.

BL

1. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Livarna je na svoji 1. seji 27. maja razpravljal o planskih nalogah za mesec maj, o potrebah po nadurnem delu ter o delu po pogodbi. Ugotovil je, da vse bolj pereč problem v livarni postaja tudi pomanjkanje delavcev.

Po planu, ki ga je sprejel odbor za gospodarstvo TOZD Livarna za mesec maj, bi morali v tej temeljni organizaciji uliti v jeklolivarni 145 ton litine, v kovinolitarni pa 3 tone. Od tega naj bi zunanjim naročnikom prodali 55 ton. Kljub temu, da so bile te naloge potrjene, pa je odbor za gospodarstvo ugotovil, da zaradi objektivnih vzrokov (bolniška odsotnost, okvara žerjava in prazniki) ne bodo dosežene. Po predvidevanju odbora naj bi zaradi omenjenih vzrokov jeklolivarna izdelala 120 ton litine, kovinolitarna 3 tone, zunanja prodaja pa naj bi znašala 40 ton litine.

V TOZD so zaradi nekaterih nujnih del planirali 2660 nadur. Vendar to število ni dokončno, saj ga bo potrebno — tako meni odbor — še korigirati glede na doseženo proizvodnjo in prodajo.

Odbor je obravnaval tudi delo po pogodbi. V TOZD imajo namreč zaposlene štiri upokojece, za katere jim je morala TOZD Plavž odstopiti 100.000 dinarjev, da so jim lahko izplačali osebne dohodke. Obnovlje-

ne so bile tudi delovne pogodbe, na osnovi katerih delavci iz TOZD Plavž opravljajo delo v livarni.

Omenili smo že, da kadrovska problematika predstavlja v TOZD vse bolj pereč problem. Odbor je ugotovil, da se bo zaradi odhodov v pokoj, v JLA in podobnega število delavcev v TOZD skrilo na kritično mejo. Ker je znano, da novih delavcev ne morejo dobiti, saj imajo obrati, kot so jeklarna, plavž in bluming, pri reševanju kadrovskih problemov absolutno prednost, bodo morali — tako ugotavlja odbor za gospodarstvo — rešitev kadrovske problematike še naprej iskati v notranjih rezervah. To pa bo po mnenju članov odbora možno doseči le z boljšo delovno in tehnološko disciplino in z izboljšanimi delovnimi pogoji v temeljni organizaciji Livarna.

Odbor je razpravljal tudi o možnosti nabave lastnega livnega voza, ki ga potrebujejo za prevoz kalupov iz ene jeklolivarne v drugo, vendar pa je ugotovil, da tega vprašanja še ne bo mogoče rešiti tako kmalu.

BL

TOZD Jeklarna

2. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Predsednik odbora samoupravne delavske kontrole TOZD Jeklarna je 11. junija sklical drugo redno sejo, na kateri so največ pozornosti posvetili obravnavi poslovnega poročila za prvo tromesečje.

Pred obravnavo poslovnega poročila je vodja TOZD Jeklarna člane odbora seznanil s pravicami in delom odbora ter o tem, da odbor v preteklih mandatih dobi ni bil aktiven, za kar je bilo veliko kritike.

S poslovnim poročilom TOZD Jeklarna za prvo tromesečje je člane seznanil vodja TOZD. Družbeni plan proizvodnje je bil dosežen le 92,1 %. SM jeklarna je družbeni plan dosegla 89,8 %, elektro jeklarna pa 96,1 %. Analiza stroškov kaže, da ima TOZD Jeklarna v prvem tromesečju nižje stroške v primerjavi s planiranimi. Zvišanje prikazuje samo SM jeklarna. Vzrok zvišanja pa predstavljajo goriva in podaljšanje šaržnih časov. V prvem tromesečju je nekoliko porasla tudi zaloga jekla v skladišču valjarne bluming, ki je last TOZD Jeklarna. Zaloga pa bo sedaj zaradi naše nižje proizvodnje kmalu porabljena in bo pomanjkanje jekla še večje. Planirani celotni prihodek za prvo tromesečje je v primerjavi z lanskim letom porastel.

S sklepi odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Jeklarna je navzoče seznanil vodja TOZD, s sklepi odbora za delovna razmerja pa predsednik odbora samoupravne delavske kontrole.

V nadaljevanju je vodja TOZD

člane odbora seznanil s dopisom oziroma s poredovano analizo nadurnega dela in dela za manjkajoče v TOZD Jeklarna, katero je posredoval SEO — oddelek za nagrajevanje. Odbor na analizo ni imel bistvenih pripomb, mnenja pa je, da se bo nadurno delo, kakor tudi ure za manjkajoče, znižalo takrat, ko bo v TOZD Jeklarna zaposleno potrebno število delavcev. Ob sedanjem pomanjkanju delavcev ni mogoče znižati porabe dodatnega delovnega časa.

V nadaljevanju je bil odbor seznanjen še z dopisom TOZD Transport, v katerem sporočajo povečanje izpadov livnih voz zaradi zalitih polavtomatskih spenjal, zaradi nenačasnega zaščitnih streh pri vli-vanju šarž.

Odbor je sklenil, da se v SM jeklarni in v elektro jeklarni uvedeta kontrolni knjigi za vpisovanje o namestitvi zaščitnih streh pri vli-vanju šarž. Če te strehe ne bodo nameščene, se mora v knjigo vpisati vzrok nenačasnosti.

Ob sklepu je vodja TOZD člane seznanil še s porabo sredstev za reprezentanco, ki so zelo omejena in jih v večini presegamo, vzrok pa je večje število obiskov poslovnih partnerjev.

V. M.

TOZD Remontne delavnice

1. SEJA ODBORA SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

V ponedeljek, 8. junija, se je prvič v novi mandatu dobi sestel odbor samoupravne delavske kontrole TOZD Remontne delavnice pod predstvom Franca Zupančiča. V navzočnosti vodje TOZD Miroslava Noča so obravnavali razdelitev nalog in nadurno delo.

Določili so naslednje delegate za odbore delavskega sveta:

- odbor za delovna razmerja: Viktor Kržišnik in Magda Jeklar,
- odbor za gospodarstvo: Franc Cveteč in Jože Italo
- odbor za SLO: Franc Divjak,
- sejam delavskega sveta bosta pristavljala Franc Zupančič ali Zdenko Cund, ki je bil izbran za namestnika predsednika tega odbora.

Iz razpoložljivih podatkov o nadurnem delu je bilo ugotovljeno naslednje:

- razmerje števila delavcev, ki opravljajo nadure in zasedenosti posameznih kategorij je približno konstantno, kar pomeni, da v okviru vsake kategorije približno enak odstotek delavcev opravlja nadure;
- 67 delavcev TOZD je v letu 1980 opravilo več kot 240 nadur;
- 34 delavcev TOZD je moralo v letu 1980 opraviti mesečno po tri dni več, kot je normalni delovni čas;
- skupno število nadur od leta 1977 upada (od 78.722 ur leta 1977 na 61.249 ur leta 1980). V prvih letih petih mesecih leta 1981 je bilo v primerjavi s istim obdobjem leta 1980 opravljenih 1500 nadur več, čemur je vzrok izrazil porast v aprilu (13.930 ur).

Obratovodja SRD je pojasnil, da nujnost opravljanja nadur pogojuje izredno slabo zasedenost normativ

(56 % do 80 % po posameznih oddelkih) in stalno naraščanje obsega delovnih nalog. Dva člana odbora pa sta menila, da je vzrok nadurnam planiranje remontov, ki skoraj dosledno potekajo v prostih dneh ali v času praznikov.

Vodja TOZD je pojasnil, da je vzrok preseganju plana nadur v nepopolnem staležu v TOZD. Če bi odpravili stalno pomanjkanje 15 delavcev, bi bilo mogoče nadure obdržati v planiranih mejah. S problematiko je tekoče seznanjen oddelek za kadre.

Na osnovi navedenih pojasnil je odbor sprejel naslednje sklepe:

— oddelek za kadre naj za TOZD preskrbi ustrezne delavce, ki manjkajo do dopolnitve planiranega staleža.

— Nadaljuje naj se evidenca delavcev, ki mesečno opravijo več kot 50 nadur.

— Delovodje so dolžni, da upoštevajo člene 83, 84, 85 in 86 pravilnika o delovnih razmerjih. Delo naj ob upoštevanju trenutnih gospodarskih in kadrovskih razmer organizirajo tako, da bo čim manj posameznikov mesečno preseglo 50 nadur, kar je lahko opravičljivo le ob izrednih razmerah. Cilj omejevanja ni preprečevanje dodatnega zasluga posameznikom, temveč prizadevanje za človeka vredno življenje ob 42-urnem tedniku.

— Ker je v zvezi z nadurnim delom v TOZD vrsta nasprotujočih si mnenj, naj ugotovljeno stanje in sklepe obravnavajo samoupravne delovne skupine.

ZK

SEJA PREDSEDSTVA OK ZSMS

V ponedeljek je bila na Jesenicah seja predsedstva občinske konference ZSMS, na kateri so se dogovorili o začetku evidentiranja kandidatov za vse organe občinske konference, področne konference in komisije. Evidentiranje bo potekalo do 15. septembra. Konec septembra so po rokavniku predvidene volilne konference področnih konferenc, oktobra pa volilna konferenca občinske konference ZSMS Jesenice.

Pogovorili so se tudi o pripravi na XI. kongres ZSMS, ki bo oktobra leta 1982. Jeseniška občina nima niti prostorskih niti finančnih možnosti za organizacijo kongresa, vključili pa se bodo v pripravo nanj tako, da bi čimbolje uspeli.

Na seji predsedstva so poslušali tudi poročilo predsednikov področnih konferenc in predsednikov komisij o delu. Ugotovili so, da operativni program ni v celoti izpolnjen predvsem zaradi objektivnih težav, pa tudi zaradi nedelavnosti nekaterih odgovornih. V nekaterih konferencah in komisijah dela le peščica članov in razumljivo je, da bo potrebno razmisliti o kadrovskih spremembah.

Spregovorili so tudi o pohodu po graničarskih poteh, ki bo okrog 15. avgusta. Sklicali bodo tudi organizacijski odbor za pripravo pohoda, v pohod pa se bodo vključile tudi vse občinske konference mladih v regiji, organizacijo pa bo prevzela

jeseniška OK ZSMS. Razpravljali so tudi o pripravah na letošnje mladinske delovne akcije. Doslej je evidentiran 101 brigadir, predvsem pa med njimi ni dijakov in študentov. Vsem študentom iz jeseniške občine, ki prejmejo kadrovske ali solidarnostne štipendije so tudi poslali pozive za sodelovanje v brigadah, pa pravega odziva še ni bilo. Mladi iz občine bodo sodelovali na zvezni akciji v Baru od 2. do 31.

KRATKE VESTI

V soboto, 13. junija, so v Gorjah pripravili lokalno delovno akcijo, na kateri je sodelovalo 38 brigadirjev — pionirjev iz radovljiške in jeseniške občine. Iz jeseniške jih je bilo 27.

V petek bo v Radovljici še brigadna konferenca pionirske brigade, na katero bodo povabili tudi starše evidentiranih brigadirjev. Seznani jih bodo z delom in življenjem v brigadi, jim prikazali film z akcije Istra '79, pogovorili pa se bodo tudi o vodstvu brigade, ki bo od 2. do 30. avgusta sodelovala na zvezni akciji Slovenske Gorice '81.

Več kot 30 mladih iz jeseniške občine — mladincev — prostovolj-

cev teritorialne obrambe se je v soboto, nedeljo in ponedeljek, 13., 14. in 15. junija, usposabljal na Bohinjski Beli. Vzgojno usposabljanje je zajemalo spoznavanje orožja, delo po skupinah, streljanje z orožjem in orientacijsko-taktične vaje. Seznani so jih tudi z aktualno problematiko na Kosovu, z gospodarsko problematiko jeseniške občine in srednjeročnim planom razvoja.

Mladi so organizirali tudi različne interesne dejavnosti, pripravili so steneč in se tudi pomerili v odbojki in streljanju z zračno puško. Pripravili so tudi družabni večer s kresom.

Občinska konferenca zveze socialistične mladine Jesenice in Zveza kulturnih organizacij Jesenice si prizadevata, da bi tudi v jeseniški občini zaživele delo na plesnem področju. Tako se bosta dve mladinski udeležili republiškega seminarja o razvoju plesne dejavnosti, ki bo konec tega meseca v Ljubljani. Za tem naj bi poskušali ustanoviti plesno društvo Jesenice, da ne bi tako ostali le pri enkratni dejavnosti, ampak bi poskrbeli tudi za kontinuiteto dela.

Rk

Občinska konferenca zveze socialistične mladine Jesenice in Zveza kulturnih organizacij Jesenice si prizadevata, da bi tudi v jeseniški občini zaživele delo na plesnem področju. Tako se bosta dve mladinski udeležili republiškega seminarja o razvoju plesne dejavnosti, ki bo konec tega meseca v Ljubljani. Za tem naj bi poskušali ustanoviti plesno društvo Jesenice, da ne bi tako ostali le pri enkratni dejavnosti, ampak bi poskrbeli tudi za kontinuiteto dela.

V soboto, 20. junija, bo v Kranjski gori seminar za referente za idejno-politično delo v osnovnih organizacijah ZSMS. Kljub temu, da so vabila poslali dovolj zgodaj, vabila pa so prejeli tudi sekretarji osnovnih organizacij zveze komunistov, se je za seminar doslej prijavil le en referent.

S tem nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj kaže na neresen odnos tako mladih kot tudi vodstva osnovne organizacije zveze komunistov do prizadevanj za idejno-politično usposabljanje.

Teme na seminarju bodo: družbenoekonomska in politična problematika jeseniške občine in Jugoslavije, metode dela zveze socialistične mladine, mladinska organizacija kot družbenopolitična organizacija, metode dela ter naloge referentov za idejno-politično delo.

Rk

Referentov za idejno-politično delo.

Dopisujte

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

KEMIČNA KONTAMINACIJA

Do kontaminacije zraka pride zaradi hlapov vojnih strupov ali aerosolov, medtem ko se zemljišča, ljudi, živali, predmeti itd. kontaminirajo predvsem pri tako imenovani kapljičasti kontaminaciji.

Večina vojnih strupov, ki se uporabljajo kot tekočine (kapljice), hitro prodira skozi kožo v organizem in povzroči zastrupitev. Vojni strupi hitro prodirajo (se vpijajo) v obleko iz bombaža, volne ali sintetične in obutev. Najpogostejše prodiranje kapljic vojnega strupa je v gume in zaradi te lastnosti se guma uporablja za izdelavo zaščitnih sredstev za telesa (zaščitni kombinizon, predpasnik, rokavice, škornji, maska). Čas prodiranja nekaterih vojnih strupov skozi obleko pri gostoti kontaminacije 20–25 g-kv. m in temperaturi zraka 25 stopinj Celzija g/h:

	vx	sarin	iperit
poletna obleka	15–20 min	3 min.	3–4 min
zimski obleka	24 ur	50 min	60 min

Pri uporabi vojnih strupov nastane kontaminirano zemljišče in kontaminirana atmosfera (ali samo kontaminirana atmosfera).

Kontaminirano zemljišče je del zemljišča, na katerem so kapljice ali delci vojnih strupov v količini (gostoti), ki je nevarna.

Kontaminirana atmosfera je del zraka, v katerem so hlapci, plini ali aerosoli vojnih strupov v koncentraciji, ki je nevarna za ljudi.

Kontaminirana atmosfera nastaja kot posledica širjenja

1. primarnega oblaka vojnih strupov

2. sekundarnega oblaka vojnih strupov

Kontaminirana atmosfera nima strogo določene meje in se različno obnaša, kar je odvisno od smeri in hitrosti vetra, reliefa, pokristosti zemljišča in vertikalne stabilnosti zraka.

Kontaminirana atmosfera skupaj s kontaminiranim zemljiščem formira **kontaminirani rajon** (konR). Ob kemičnem udaru kontaminirano zemljišče in kontaminirana atmosfera ne nastanejo istočasno. Rajon kontaminiranega zemljišča skupaj z delom kontaminirane atmosfere, ki nastane kot posledica širjenja primarnega oblaka vojnih strupov, se imenuje **primarno zajet rajon** (PZR).

NOVOSTI IN TENDENCE V RAZVOJU KEMIČNEGA OROŽJA

V svetu se danes opravljajo zelo obsežne raziskave v področju sinteze bioloških aktivnih kemičnih spojin (v enem letu se sintetizira več kot dva milijona teh kemičnih spojev). Veliko teh spojin raziskujejo, če so ustrezne za uporabo kot kemično orožje.

Te raziskave bi lahko, seveda pogojno, razdelili v tri skupine:

1. Raziskave na področju učinkovanja smrtonosnih vojnih strupov
2. Raziskave na področju vojnih strupov za onesposobljanje
3. Uvajanje »binarnega kemičnega orožja«.

SMRTNOSNI STRUPI

a) Izpopolnjevanje mehanizma učinkovanja organofosfornih kemičnih spojev in to tako, da se latentna perioda, ki pri sedanjih živčnih vojnih strupih traja 5–30 minut, popolnoma eliminira. To pa bi onemogočilo uporabo antidota (atropina).

b) Sinteza novih vojnih strupov (okrog 200 krat bolj toksičen kot je sarin LD₅₀ = 100 mg min (m³)).

c) Raziskave o močnosti sinteze in uporabe naravnih strupov živalskega in rastlinskega vira. V ZDA se posebej intenzivno raziskuje z botulinus toksinom tipa A. Po nekaterih podatkih v oborožitveni armadi ZDA je že sprejeto eksplozivno strelivo za puške, ki je napolnjeno z botulinus A toksinom. Toksičnost tega strupa je zelo velika in po nekaterih podatkih količina 1 mikrograma smrtno učinkuje na človeka.

NESMRTNOSNI VOJNI STRUPI

V tej skupini vojnih strupov so največje raziskave pri odkrivanju kemičnih spojin za motenje motoričnih in voljnih aktivnosti človeka. V armadi ZDA je v končni fazi raziskav nov kemični spoj, ki naj bi zamenjal psihični strup »BZ« in ki lahko prodre skozi kožo. Raziskujejo tudi substance za hitre spremembe arterijskega krvnega pritiska, za povzročanje bruhanja, za hitre spremembe telesne temperature ipd.

Pri dražljivcih je proizveden vojni strup »CR« (Vel. Britanija), ki je bolj agresiven kot »CS« in manj strupen. Ta stup je v Vel. Britaniji uveden kot policijski vojni strup.

Nadaljevanje

Na osnovi sklepa predsedstva OK ZSMS Jesenice objavljamo prosta dela in naloge

TAJNICE

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri,
- dve leti delovnih izkušenj,
- moralno-politična neoporečnost.

Poleg navedenih pogojev je zaželeno, da je kandidatka mlajša oseba in aktivna družbenopolitična delavka v ZSMS Jesenice.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: OK ZSMS Jesenice, Titova 86.

Prebod na plavžu (Foto I. Kučina)

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON

PRVA NAPRAVA ZA KOMERCIALNO IZDELAVO ŽELEZOVE GUBE NA SVETU

Nova naprava za izdelavo železove gobe v zahodnonemškem mestu Emden ob obali Severnega morja predstavlja novost v zgodovini direktne redukcije železove rude. To je prva naprava, v kateri po postopku Midrex železovo gobo izdelujejo samo za prodajo drugim železarnam. Pri železovi gobi, ki je bila doslej na razpolago na svetovnem tržišču, je šlo za presežne količine, izdelane v napravah, ki obratujejo v okviru mini železarn. Te količine so bile več ali manj neredno na razpolago.

S pričetkom obratovanja nove naprave v Emdenu se bo ta situacija spremenila. Kupci železove gobe, železarne v Zvezni republiki Nemčiji in ostalih evropskih, pa tudi v prekomorskih državah, bodo lahko v bodoče računali na določene količine in tudi dogovorjene dobavne roke.

Emden je bil izbran zato, ker je to mesto končna točka plinovoda iz norveškega nahajališča Ekofisk v Severnem morju. Iz tega plinovoda bo ta naprava krila svoje potrebe po zemeljskem plinu v količini 700.000 kub. m na dan. Mesto, ki leži na meji z Nizozemsko, ima pristanišče z zadostno zmogljivostjo za prekladanje razsutega tovora; priključke na evropsko mrežo rečnih poti in dobre železniške ter cestne zveze za prevoz železove gobe.

Naprava je pričela obratovati v letošnjem aprilu z enim izmed obeh Midrexovih modulov, medtem ko bo drugi pričel obratovati ob koncu junija. To je prva faza izgradnje, v obeh modulih pa bodo predvidoma izdelali 480.000 ton železove gobe

letno. Načrti za prihodnost predvidevajo v odvisnosti od stanja na tržišču gradnjo še treh modulov. Za takšno gradnjo so na 30 ha velikem zemljišču na razpolago tako prostorski kakor tudi tehnični pogoji.

Kot obrat za izdelavo železove gobe brez nadaljnje stopnje predelave in če ne upoštevamo samih redukcijskih naprav, se močno razlikuje v primerjavi z ostalimi napravami. Pri dosedanjih napravah je bilo skladiščenje in transport železove gobe praviloma omejen na področje železarne in na kratko pot med redukcijsko napravo ter jeklarno. Pri napravi v Emdenu pa imajo pogoji skladiščenja in transportiranja neprimerno večji pomen.

Znani so problemi pri skladiščenju in transportu železove gobe, ki so povezani z nagnjenostjo k ponovni oksidaciji reducirane gobe in nastajanju prahu pri prekladanju. Zato so naprave v Emdenu morale izpolniti z novimi rešitvami. Cilj vseh naporov je bil izdelava železove gobe, ki jo je mogoče prevažati in predelati brez težav in tako omogočiti kupcu vso širino pri njeni uporabi. Za doseg tega cilja je bila kot prvi ukrep zgrajena naprava za pasiviziranje, ki skoraj v celoti prepreči ponovno oksidacijo in tako omogoči skladiščenje na odprtem prostoru brez problemov tudi za daljše časovno obdobje in prevoz na večje razdalje. Pri tem so se odločili za postopek Chemaire, ki ga je razvila družba Midrex Co. Pri tem postopku potopijo železovo gobo v raztopino vodnega stekla in jo potem osušijo.

Popolno potapljanje železove gobe v raztopino in njena visoka viskoznost omogoča v nekaj sekundah popolno prepojitve materiala s tekočino. Na ta način so vse metalizirane površine prepojene in med njimi predstavljajo notranje površine daleč največji del. Po končanem sušenju so na ta način vse površine preplečene z zaščitnim slojem. Potrebna količina vodnega stekla se giblje okoli 0,2 t na ton železove gobe.

Trdna prevleka zmanjša za zapiranjem por veliko specifično površino železove gobe in prepreči dostop kisika iz zraka in vode do kovinskih železovih površin. Ta zaščita je neizbežno prizadeta pri eventualnem in s transportom pogojenim zlomom materiala, saj pridejo zaradi prevleke stene por tudi v tem primeru na površino ponovno zaščitene stene.

V primerjavi z neobdelanim materialom je po tej obdelavi zmanjšano nagnjenje k ponovni dezoksidaciji v zraku ob prisotnosti sveže vode za faktor 100 in v primeru slane vode za faktor 10.

Pozitiven vpliv ima ta prevleka tudi za nastajanje obrabe materiala pri prekladanju in s tem tudi na nastajanje prahu. Temu problemu so pri projektiranju naprave posvetili enako pozornost kot pasivizaciji. Praksa namreč kaže, da ima nastajanje prahu pri prekladanju in prevozu železove gobe prav tako velik pomen kot ponovna oksidacija. Da bi bil delež drobnega materiala pod 4 mm čim manjši, železovo gobo dvakrat presejejo. Prvo sejanje izvedejo pred pasivizacijo, drugo pa neposredno med nakladanjem. Presejano železovo gobo transportirajo do ladijskih oziroma železniških nakladalnikov, kjer jo s posebnimi napravami izredno skrbno naložijo. Za nakladanje ladij uporabljajo v Emdenu konstruiran navpični transporter z zmogljivostjo 1000 t/h.

S tem transporterjem omejuje največjo višino padca železove gobe v skladišče ladje na 50 do 60 cm. Podobno, čeprav nekoliko drugače konstruirano, imajo tudi naprave za nakladanje na železniške vagonne. S tem načinom nakladanja je nastanek prahu znižan na minimum.

Te naprave za pasivizacijo in zmanjšanje prahu, ki so jih prvič zgradili pri redukcijski napravi v Emdenu, zagotavljajo, da bodo železovo gobo iz te naprave dobili kupci v vseh delih sveta zanesljivo in dobre kvalitete.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo prejeli le manjše število zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin, saj so se razprave o osnutku samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe o poslovanju v I. četrtletju itd. večinoma zaključile že konec meseca maja. Kljub temu imamo teh zapisnikov še kar precej in ne bi bilo prav, če bi jih obšli — zlasti v primerih, ko skupine opozarjajo na različno obratno problematiko, oziroma ko izražajo svoje mnenje o novi organizaciji prehrane v kantinah.

SDS žarilnica 3 in 4 (TOZD HLADNA VALJARNA BELA) sta se brez pripomb strinjali z osnutkom sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke ter s predlogom za povišanje osebnih dohodkov za 10 odstotkov.

SDS vodstvo TOZD JEKLOVLEK je imela precej pripomb k zgoraj omenjenemu samoupravnemu sporazumu, vendar pa jih ne povzemamo, ker jih bomo skupaj s pripombami drugih SDS dostavili oddelku za nagajevanje v strokovno obdelavo.

SDS rezalnica 2 in oplaševalnica 2 (TOZD ELEKTRODE) sta poleg zgoraj omenjenega sporazuma obravnavali tudi ukrepe za izboljšanje discipline. Obe skupini pod razno omenjata, da naj bi se ob delovnih sobotah delalo samo dopoldne, kajti popoldne se zaradi velike odsotnosti pojavljajo težave v proizvodnji.

SDS željarica 3 (TOZD ŽELJARNA) se je brez pripomb strinjala z zgoraj omenjenim sporazumom in s povišanjem osebnih dohodkov za 10 %. Pod razno skupina opozarja čistilce, da naj bolj skrbno zbirajo krilca za prodajo.

Iz TOZD REMONTNE DELAVNICE smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, priprava dela, ključavničarji 1 in 2, montaža 1 in 2, ter RTA 1, 2 in 6. Osrednja tema sestankov je bila razprava o zgoraj omenjenem sporazumu. Na skupnem sestanku SDS vodstvo TOZD in priprava dela je bilo govora tudi o reorganizaciji vodstva in priprave dela. SDS ključavničarji 1 in 2 pa sta razpravljala tudi o delovni in tehnološki disciplini. Obe skupini predlagata, da naj se proti tistim, ki so odgovorni za rezervne dele strojnih naprav in le-teh ne preiskrbijo do remontov, uvede disciplinski postopek. Zaradi tovrstne nediscipline se namreč večkrat podaljšajo remont, pri delu pa nastopajo težave. SDS montaža 1 pod razno opozarja na problem atestiranih zapenjal (potrebujejo predvsem zapenjala večje nosilnosti). SDS montaža 2 opozarja, da ni dobila odgovora na vprašanje glede kantine. V zvezi s poslovanjem v prvem četrtletju pa SDS ponovno opozarja na problematiko nagajevanja po delu oziroma na težave v zvezi z delitvijo osebnih dohodkov. SDS RTA 1 je na sestanku (19. maja) podprla predlog za spremembo normativ v RTA. Pritožuje pa se tudi, da se onemogoča strokovno usposabljanje s pomočjo seminarjev.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, vzdrževanje plavž 1, 2 in 3, vzdrževanje jeklarne 1 in 2, vzdrževanje HVZ 1 in 2, vzdrževanje Jesevice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4, in 5 ter vzdrževanje Hladna valjarna Bela 1 in 2 (od večine SDS celo po dva, prvega iz srede maja, ko so SDS razpravljale o samoprispevku II in o poslovanju v prvem četrtletju, kasneje pa je osrednjo temo sestankov predstavljala razprava o sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke). SDS vzdrževanje plavž 2 in 3 sta na sestanku opozorili, da še nista dobili odgovora na pritožbo o prehrani v kantinah. Na sestanku SDS vzdrževanje plavž 3 so mazilni ključavničarji opozorili, da je delo na vrhu peti VP I in VP II zelo nevarno

(peč ne tesni — vstopovod je plin). SDS sta nadalje sklenili, da bodo večjo pozornost posvetili napakam, ki jih delajo proizvodni delavci na napravah. Prav zaradi njihovih napak prihaja po mnenju SDS do nepotrebnega dela, do zastojev in do precejšnjega števila okvar. Sklenili pa sta tudi, da se bodo po svojih močeh kar najbolj potrudili, da bi omogočili normalne pogoje za proizvodnjo. SDS vzdrževanje jeklarne 1 in 2 sta zelo nezadovoljni z malico v kantini martinare. Vzdrževalci trdijo, da je preveč enolična ter da tople malice zelo hitro zmanjka, tako da precejšnje število delavcev ostane brez toplega obroka (popoldne in ponoči pa toplega obroka praktično sploh ni, saj mrzel zrezek in solata, ki se prodajata pod nazivom topli obrok, to seveda nista). SDS vzdrževanje HVZ 1 in 2 pa opozarjata vodstvo TOZD Hladna valjarna in TOZD Žičarna, da naj se dosledno izvajata pravilnik o preventivnih pregledih žerjavov. Ker se žerjavov ne čisti, je delo na žerjavih težavno in nevarno. Pravijo, da bodo začeli odklanjati delo, če žerjavi ne bodo očisti. Tudi ti SDS se pritožujeta nad prehrano. Trdita namreč, da malica niti po količini niti po kvaliteti ne ustreza višini sredstev, ki jih TOZD namenja za prehrano. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 sta pod razno obravnavali remont žične valjarne, govora pa je bilo tudi o delu dežurnih v obratih ter o planiranju dopustov. Skupini sta predlagali, da naj se ponovno uvedejo reportne knjige ter da naj se na Javorniku uredi kolesarnica in parkirni prostor. Obe skupini sta imeli pripombe tudi na malico. SDS vzdrževanje Javornik 1 pravi, da je s pakiranjem suhe hrane nekaj narobe, sicer ne bi bila vlažna predlaga pa tudi, da naj se podaljša veljavnost bonov. Nadalje pravi, zakaj hodijo določeni člani kolektiva na malico v ŽIC, »ker se ugotavlja, da se ta čas uporablja tudi v druge namene«. SDS vzdrževanje Javornik 2 se prav tako zavzema za podaljšanje veljavnosti bona razen tega pa meni da je »mrzla hrana pretopla, saj se topi mast« in da se hranijo s starimi klobasami. Predlagala je, da naj bo malica za vse organizirana znotraj Železarne. SDS vzdrževanje Bela 1 in 2 sta imeli v zvezi s poslovanjem v prvem četrtletju pripombe predvsem glede staleža delavcev. Menita, da je glede na obširnost delovnih nalog na njihovem področju vzdrževalcev premalo. Problematično pa bo to postalo zlasti v poletnih mesecih, saj je bilo že v maju težko dobiti dopust za nekatere vzdrževalce na ključnih nalogah. Člani SDS so se pritoževali tudi nad garderobami (prepih, mrzla voda, streha nad garderobami pušča itd.). Opozorili so tudi, da je treba čimprej popraviti ventilatorje v strojnicah, ker se že sedaj dogaja, da se ležaji prekomerno grejejo. Tudi sanitarije strojnikov bluminga je treba urediti, ker ne ustrezajo več svojemu namenu. Razen tega sta skupini ponovno zahtevali, da naj se odpre vratarica Bela II. Po mnenju SDS vzdrževanje Bela 3 in 5 njihova delavnica sploh ni podobna delavnici ampak je »tunel«. Zanimata se tudi, kdaj bo napravljen ventilacija v strugarni valjev. Razen tega trdita, da ni dovolj dobro poskrbljeno za požarno varnost, da dostop iz hladne valjarne Bela ni najboljši ter da bi bilo potrebno narediti stopnice za dostop žerjavovodje na žerjav. Na sestanku je bilo postavljeno tudi vprašanje, kdaj bo dnina »Lešnjak« dobila 30-tonski žerjav za varno menjavo Jumping-a. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 pod razno omenjata, da so opozorili remontno skupino na pravilno planiranje letnega dopusta, ker morajo v času od 29. junija do 3. julija opraviti letni remont SCAP linije in regeneracije.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, parne naprave 1 in 2, delavnica toplotne energije, delavnica PIV-energije, delavnica elektroenergije ter PIV-energije 2, 3 in 4. Tudi na teh sestankih so skupine razpravljale predvsem o sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke. SDS parne naprave 1 je med drugim razpravljala o kvaliteti in ceni pakirane malice. Delavci s takim načinom prehrane niso zadovoljni, pa tudi cena se jim zdi previsoka. Zahtevala je tudi, da se za enega izmed njih spremeni

opis del in opravil, tako, da mu ne bi bilo treba čistiti tal v strojnici. To delo naj prevzame čistilka. SDS parne naprave 2 prav tako ugotavlja, da je kvaliteta pakirane malice slaba, »sluzasta vsebina«. Člani SDS delavnica toplotne energije menijo, da sedanji način prehrane v kantinah Železarne ni primeren. Hrana bi morala biti kvalitetnejša in raznovrstnejša. Ugotavljajo tudi, da potrebujejo kombi za prevoz ljudi, orodja in naprav. »Zato je potrebno, da se ga nabavi, tako kot v drugih dejavnostih in obratih«. Člane SDS delavnica PIV energija pa je pod razno zanimalo kdaj bodo začeli prejemati osebne dohodke na osnove opravljenih delovnih nalog in opravil. SDS PIV-energija 2 v zvezi z delitvijo in kvaliteto malice predlaga, da naj bi zopet uvedli stari način prehrane ter opozarja, da je zaradi prehrane nekaj delavcev že zbolelo. SDS PIV energija 3 je odločno proti sedanjemu načinu delitve pakirane malice, razen tega pa trdi, da je tudi topli obrok dostikrat nekaliteten in da je kuhan s pomočjo jedilne sode. Sestanka SDS delavnice elektroenergije se je udeležil tudi vodja TOZD, ki je tolmačil odgovore na vprašanje ki jih je SDS postavila na prejšnjih sestankih.

Iz TOZD TRANSPORT smo prejeli zapisnike SDS vodstva TOZD, promet + vleka 1, 2 in 4, tovornjaki, avtomobile, tovornjaki, tovornjaki, lokomotivna delavnica, vozovna delavnica delavnica motornih vozil ter vzdrževanje proge. Osrednje teme na teh sestankih so predstavljale razprave o sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, o poslovanju v prvem četrtletju letošnjega leta ter o ukrepih za izboljšanje discipline. Na sestankih je bilo ugotovljeno, da je TOZD Transport poslovala zadovoljivo, kljub kritičnemu pomanjkanju delavcev, tako da je lahko pokrila tudi vse obveznosti. SDS avtomobilski prevozi je v zvezi z 10 % povečanjem osebnih dohodkov menila, da bi bilo pravičnejše, če bi »vsaj v današnji situaciji« vsi zaposleni dobili povišanje za enak znesek. Vpraševali so tudi, »zakaj nekatere domače šoferje pošiljajo na prisilni dopust, medtem ko privatniki delajo«. Predlagali so tudi — glede na poostrene pogoje in kaznovano politiko na cestah — da naj bi vsak šofer dobil določeno pavšalno vsoto za kazni, ki bi mu v primeru, da ne bi delal prekrškov, ostala kot nagrada za vzorno vožnjo. Šoferji namreč poudarjajo, da delavci v ŽJ za mnogo večje prekrške in celo za povzročeno škodo ne plačujejo mandatnih kazni. Pogoja tega se predlagali vodstvu TOZD, da naj bi opravili pregled stanja cestnih vozil in ugotovile potrebe po popravilih ali nabavi novih vozil ter da naj bi te podatke dali na vpogled poslovnemu odboru Železarne.

V TOZD DRUŽBENA PREHRANA so vse skupine na skupnem zboru delavcev obravnavale poslovanje v prvem tromesečju ter sporazum o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe. V razpravi je bilo poudarjeno, da je treba večjo pozornost nameniti zlasti bolniški odsotnosti, ki ne kaže nikakršnih znakov upadanja. To namreč po eni strani predstavlja večjo obremenitev za ostale delavce oziroma delavke, po drugi pa pomeni povišanje stroškov zaradi potrebe po nadurnem delu. Govora je bilo tudi o stroških kala in loma, ki so presegli planirane stroške, o zviševanju stroškov embalaže (ki dosegajo višjo vrednost kot stroški samega materiala) o problemu odtujevanja inventarja, o slabši kvaliteti (in visoki ceni) drobnega inventarja itd. Rečeno je bilo tudi, da je treba v vseh kantinah napraviti prostor za hranjenje prazne ali polne embalaže ter da je embalažo treba začeti kavirati. Kljub temu pa morajo biti z rezultatom zadovoljni, je menil eden od razpravljalcev, saj je znatno ugodnejši od tistega, ki so ga v tej temeljni organizaciji dosegli v lanskem letu.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Strojne delavnice

2. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Strojne delavnice je na 2. seji, 28. maja z določenimi pripombami potrdil poročilo o poslovanju v prvem tromesečju, osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe ter predlog za 10 % povečanje bruto osebnih dohodkov. Strinjali se je tudi s predlogom odbora za gospodarstvo, da naj se stimulacija za zbiranje odpadnih barvnih kovin obračuna po predlaganih fiksnih zneskih, ki naj se revalorizirajo letno, skladno s porastom osebnih dohodkov, določili pa je tudi podpisnika samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kluba samoupravljalcev.

V zvezi z nedovršeno proizvodnjo, ki jo je ugotovil na podlagi poročila o poslovanju v prvem tromesečju, je zadolžil vodstvo TOZD, da naj jo z ustreznimi organizacijskimi ukrepi zniža do take mere, da bo temeljna organizacija dosegla zadovoljiv poslovni rezultat. Sklenil je tudi, da naj še nadalje ostanejo v veljavi izjemni časovni pogoji dela. To pa zato, ker po eni strani v TOZD čutijo pomanjkanje delavcev kovinskih poklicev, po drugi strani, pa v proizvodnih temeljnih organizacijah čutijo vse večje potrebe po rezervnih delih. Ugotovil pa je tudi, da imata materialno in orodno skladišče v TOZD Strojne delavnice na zalogi vse jeklene polizdelke in orodje ne samo za potrebe TOZD Strojne delavnice, pač pa tudi za potrebe vzdrževanja in novogradenj za vso Železarno. Mnenja je, da je za varno obratovanje proizvodnih TOZD — zaradi pomanjkanja jekla na jugoslovanskem tržišču — dobro, če je zaloga večja od sicer optimalne zaloge. Zato je sklenil, da naj SEO izdeja ključ, po katerem naj bi se solidarno pokrivala v zalogah vezana obratna sredstva. SEO je prav tako je prav tako zadolžil, da naj izdeja

osnutek o novem načinu formiranja prihodka za TOZD Strojne delavnice. Ta osnutek naj bi temeljil na istem načinu formiranja prihodka,

1. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Strojne delavnice je na 1. seji 28. maja med drugim obravnaval poslovno poročilo za I. tromesečje ter samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela skupne porabe in ju potrdil z določenimi pripombami.

V zvezi s poslovanjem v prvem tromesečju je menil, da se je treba še naprej truditi za zmanjšanje nedovršene proizvodnje ter da je treba pregledati zaloge materiala.

Potrdil je predlog cen odpadnih surovin s pripombo, da naj se višina stimulacije vsako leto uskladi z višino rasti osebnih dohodkov. Razpravljal je tudi o nadurah. Ugotovil je, da je bilo v mesecu aprilu planiranih 2692 ur nadurnega dela, realizirano pa 2935 ur, medtem ko je za mesec maj potrdil plan 2616 ur nadurnega dela. Največ nadur je bilo planiranih za strojno obdelavo (1410 ur), slede pa konstrukcijska delavnica (730 ur), strugarna valjev (340 ur) ter priprava dela — mate-

kot ga imajo OZD Strojgradnje. Osnutek bi moral biti izdelan dovolj zgodaj, da bi po novem načinu lahko pričeli poslovati s 1. januarjem prihodnjega leta.

Delavski svet se je seznanil tudi s pohvalo, ki jo je TOZD Strojne delavnice izrekla TOZD Družbena prehrana zaradi uspešnega sodelovanja pri gradnji nove delilnice hrane na Javorniku.

Omenimo naj še, da se je delavski svet sicer odločil za 10 % povečanje bruto osebnih dohodkov (od 1. maja dalje), vendar pa hkrati pripominja, da povečanje osebnih dohodkov za enak odstotek ni kategorija za pokrivanje življenjskih stroškov. Zato naj bi v bodoče izdelali več variantnih predlogov, v katerih naj bi upoštevali socialno varnost delavcev z nizkimi osebnimi dohodki in upravičenost do povečanja osebnih dohodkov te kategorije delavcev.

BL

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

TOZD JEKLARNA

Osme redne seje izvršnega odbora OOS TOZD Jeklarne, ki je bila 5. junija, so se poleg trinajstih članov odbora udeležili še predsednik delavskega sveta, sekretar OOSK in predsednik OOSZM temeljne organizacije.

Pri pregledu sklepov so se pripravili, da so izvršili vse razne enega, zato so ponovno zaprosili konferenco sindikata Železarne, da odgovori na zastavljeno vprašanje.

Sekretar OOSK je razložil osnutek resolucije za 3. kongres samoupravljalcev. Na sam osnutek niso imeli pripomb, opozorili pa so, da v temeljni organizaciji delegatski sistem ne dela dobro, da so sestanki mnogokrat nesklepčni (zato toliko administrativnega in forumskega odločanja) in da bi zaradi strukture zaposlenih gradiva morala biti napisana bolj enostavno, razumljivo preprostu človeku.

Predsednik osnovne organizacije in vodja TOZD sta se sestala s predstavniki TOZD Družbena prehrana in se pogovorila o vseh pripombah, ki so jih imeli delavci zaradi novega načina delitve malice, zaradi kratkega trajanja uporabnosti bonov in premajhnih količin malice.

Osnovni organizaciji ZSMS so prispevali 10.000 din za delno kritje stroškov izleta, sodelavcu pa so iz sredstev socialne pomoči namenili 1.700 din za letovanje hčerke na morju.

Zaradi sistema dela 4 + 1 imajo vedno težave pri organiziranju raznih srečanj in športnih prireditelj, vendar se bodo s tem verjetno kar morali sprijazniti.

TOZD STROJNE DELAVNICE

Druga redna seja IO OOS TOZD Strojne delavnice je bila v torek, 9. junija.

Predsednik je člane seznanil z dvema sklepoma, ki ju je sprejelo devet-člansko predsedstvo na dveh izrednih sejah. Izvršni odbor je oba sklepa potrdil.

Ocenili so resolucijo za 3. kongres samoupravljalcev in opozorili druž-

benopolitične organizacije in samoupravne organe temeljne organizacije, naj omogočijo delavcem razpravo o vsebini osnutka resolucije do 10. junija.

Pregledali so program političnih aktivnosti v pripravah na izvedbo občinskih volitev 1982 v letu 1981. Nosilci aktivnosti kadrovskih priprav na volitve so osnovne organizacije sindikata v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Za evidentiranje možnih kandidatov so določili personalke, kar pa je zaradi obsežnosti dela vprašljiva rešitev.

Zadolžili so posebno delovno skupino, ki naj poskrbi, da bo na pikniku, ki bo 13. junija, vsem delavcem in upokojevcem prijetno in da bo dovolj pijače in jedi. Za piknik se je prijavilo 120 delavcev, od tega 12 upokojevcem. Vsakemu udeležencu so namenili hrane in pijače v vrednosti 200 din.

Članom kolektiva, ki bodo letos praznovali 30-letnico diplome na metalurški industrijski šoli za struganje, so namenili 3.000 din za kritje stroškov večerje.

Sodelavcu so ob odhodu v pokrajino odobrili 2.000 din za delno kritje stroškov zdravljenja v toplicah kot nagrado za njegovo dolgoletno prisotnost in vestnost pri delu.

Železarski globus

ZDA

Železarske družbe v ZDA vedno več vlagajo v gradnjo novih naprav za kontinuirno vlivanje jekla. Zato želijo izkoristiti 10 % davčno olajšavo, ki je namenjena za ukrepe, povezane z varčevanjem energije. Po njihovem izračunu bi lahko v desetih letih plačale iz tega naslova za okoli 500 milij. dolarjev manj davčatev. Carterjeva administracija je takšen predlog že enkrat odbila z utemeljitvijo, da ni dovolj argumentov, zato bodo sedaj družbe še enkrat poskušale prepričati o tem novo administracijo. Danes odlijeje v ZDA na napravah za kontinuirno vlivanje okoli 20 % celotne količine surovega jekla in do leta 1990 računajo, da se bo ta količina povečala na 45 %.

PRIHODNI TEDEN SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

usmeritev so lahko posamezne temeljne organizacije razporedile sredstva za osebne dohodke tudi tako, da je bilo to zaostajanje večje ali manjše s tem, da upoštevajo sredstva izplačana za osebne dohodke v letu 1979, povečanje izvozne usmeritve, povečanje produktivnosti dela, povečanje prispevka živega in minulega dela v primerjavi z doseženimi rezultati v drugih temeljnih organizacijah in sorodnih organizacijah po dejavnosti. To pa so morali vgraditi že v svoje planske dokumente za leto 1980 in upoštevati ob periodičnih obračunih in zaključnem računu.

V neproizvodnih dejavnostih pa so po dogovoru sredstva za osebne dohodke lahko naraščala v višini 16 oziroma 18 % v primerjavi z letom 1979. Izplačana sredstva skupne porabe pa so bila lahko višja 13 %, brez upoštevavanja sredstev za stanovanjsko gradnjo, ki niso bila omejena.

Ker v naši občini, navaja poročilo, zaradi objektivnih pogojev ni bila dosežena predvidena rast dohodka, so konec septembra sprejeli spremembe in dopolnitve dogovora, da se zaščiti socialna varnost delavcev in prepreči nadaljnje zniževanje življenjske ravni.

V SR Sloveniji so se lansko leto delitvena razmerja pri razporejanju dohodka gibal v okviru dogovora. Organizacije združenega dela s področja gospodarstva so povečala dohodek za 32 %, osebne dohodke za 22 in akumulacijo za 68 %. Tako so sredstva za osebne dohodke zaostala za rastjo dohodka za 30 %, kakor je globalno določil dogovor. Ob upoštevanju ostalih določil dogovora pa bi bila možna konkretna rast sredstev za osebne dohodke v letu 1979 21,8 %, dejansko pa je dosegla 22,1 %. Pri tem pa ni upoštevan izvoz kot stimulator, ki je bil lani 34 % večji kot leta 1979.

V jesenski občini je bila rast dohodka gospodarstva zaradi znanih objektivnih težav predvsem v železniški podpodročni. Dohodek je bil v primerjavi z letom 1979 le za 16 % višji, pri tem pa je bila rast sredstev za osebne dohodke višja za 12,7 %, s čimer smo v občini presegli po dogovoru dovoljena sredstva za 0,1 %. Tako so sredstva za osebne dohodke v gospodarstvu občine zaostala za rastjo dohodka za 20,6 %, po dogovoru pa bi morala zaostati za 21,2 %. Podrobna analiza v poročilu kaže, da nekatere dejavnosti v gospodarstvu v lanskem letu izkazujejo večje zaostajanje rasti sredstev za osebne dohodke za rastjo dohodka kot celotno gospodarstvo. Najbolj so zaostala sredstva za osebne dohodke v gospodarstvu, gradbeništvu, gostinstvu in turizmu ter v stanovanjsko-komunalni dejavnosti.

Nižjo rast od poprečja v gospodarstvu je dosegla tudi industrija, ki ima tudi največji vpliv v strukturi gospodarstva občine (za 0,3 %). V dejavnosti »promet in zveze« je bila dovoljena rast sredstev za osebne dohodke 11,2 %, dosegli pa so 20,3 %, kar pomeni, da v tej panogi sredstva za osebne dohodke niso zaostajala, temveč so prehitela dohodek za 70,6 %. Na tako razmerje je najbolj vplival padec dohodka v TOZD Transport Železarne, ki je bil lansko leto za 6,7 % nižji kot leta 1979 in dvig mase za osebne dohodke za 18,8 %. Negativno na tako rast pa so vplivale tudi statusne spremembe v železniškem gospodarstvu, oziroma ustanovitve nove TOZD na Jesenicah s 1. aprilom 1979, zaradi česar je celotna primerjava ne-realna.

V organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih v negospodarskem sektorju so sredstva za osebne dohodke razporedili 21,1 % več kot leta 1979, medtem ko je bil po dogovoru dovoljen porast za celotno negospodarsko v občini le 17,6 %. Vzrok za to je v dovoljenem povečanju števila zaposlenih v zdravstvenem in socialnem varstvu ter izobraževanju, zaradi razširitev dejavnosti oziroma zaradi aktiviranja novih kapacitet. Poprečno število zaposlenih se je v teh dejavnostih v lanskem letu v primerjavi z letom 1979 povečalo za 39 oseb. Iz tega razloga tega presežka ni moč obravnavati kot kršitev dogovora. Zaradi hitre rasti zaposlovanja so bili tudi realni osebni dohodki v negospodarskem sektorju 9,9 % nižji kot leta 1979. V negospodarskem so znašali poprečni osebni dohodki na zaposlenega v letu 1980 9.504 din, kar je za 17 % več kot v letu 1979, seveda pa je to povzročilo realni padec osebni dohodkov v letu 1980.

Padec realnih osebni dohodkov pa je zabeležen tudi v gospodarstvu, kjer so poprečni osebni dohodki na zaposlenega znašali 8.563, kar je za 21 % več kot leta 1979. To povečanje je bilo višje kot v SR Sloveniji (poprečni OD na zaposlenega so porasli za 19 %), kljub temu pa zaradi visokega porasta osebni življenjskih stroškov v letu 1980 429,8 %).

poročevalec ugotavlja, da znaša realni padec poprečnih osebni dohodkov v gospodarstvu občine v lanskem letu 6,8 %. Izplačani poprečni osebni dohodki v posameznih dejavnostih gospodarstva v občini so lansko leto znašali: finančne in druge poslovne storitve 16.099 din, obrt in osebne storitve 9.343 din, gozdarstvo 9.315 din, stanovanjsko komunalna dejavnost 8.967 din, industrija 8.784 dinarjev, promet in zveze 8.529 din itd. Najnižje poprečje, in sicer 6.696, so dosegli v gostinstvu in turizmu.

SREDSTVA SKUPNE PORABE

Po dogovoru so bila sredstva za skupno porabo v gospodarstvu omejena s 13 odstotno rastjo v globalu, medtem ko so posamezne organizacije združenega dela lahko koristile za skupno porabo več ali manj sredstev, odvisno od velikosti izplačil, v primerjavi s poprečjem porabe v gospodarstvu SRS v preteklem letu. V poročilu je ocenjeno, da je gospodarstvo v občini namenilo za skupno porabo 15,4 % več sredstev kot v letu 1979. To je seveda le ocena, ker v zaključnih računih ni podatka o izplačilih regresa za prehrano iz tekočega dohodka, zato so podatki za prehrano ocenjeni za devetmesečno obdobje.

Poročilo ugotavlja, da so sicer nekatere temeljne organizacije kršile dogovor, ker pa so sredstva skupne porabe usklajevana na nivojih delovnih organizacij, v globalu na tem nivoju niso kršili dogovora. Vzrok za preseganje je v tem, da nekatere TOZD zaradi manjšega dohodka niso mogle pokrivati obveznosti za prehrano in povečano število jubilejnih nagrad. Povečanje skupne porabe je bilo glede na namen porabe različno. Najbolj so se povečala sredstva za prehrano, ki so bila v letu 1980 višja za 18,3 %, regresi za letni dopust, ki so se povečali za 15,7 %, za ostale namene pa so porabili devet odstotkov več sredstev za skupno porabo. Za skupno porabo je gospodarstvo v občini v letu 1980 porabilo poprečno na delavca 1.007 dinarjev mesečno in se tako zelo približalo republiškem poprečju, ki je bilo 1.037 din. Za prehrano je bilo izplačano 452 din poprečno na delavca (republiško poprečje 442 din), za regrese poprečno 243 din in ostale namene poprečno 312 din na delavca mesečno.

Za področje negospodarskega navaja poročilo, da je bil na voljo le podatek, da je bil del skupne porabe — del za ostale namene, v višini 150 din mesečno na delavca nižji kot v letu 1979 — indeks 89. Pri tem poročilo navaja, da ostali deli sklada skupne porabe (regresi za prehrano in letni dopust) niso prikazani v zaključnih računih OZD in niso obdelani v publikacijah službe družbenega knjigovodstva, kar onemogoča analizo skladov skupne porabe v SRS.

V nadaljevanju poročilo obravnava nekatere organizacije združenega dela, ki so presegle dovoljeno rast osebne dohodka, vzroke za to in ukrepe, da se to uskladi v letošnjem letu, oziroma nadomesti.

OSNOVE IN MERILA ZA VREDNOTENJE STORITEV PRAVNE POMOČI

Predlog družbenega dogovora o merilih za vrednotenje storitev pravne pomoči, ki ga sklepajo izvršni svet skupščine SR Slovenije, območni odbori odvetnikov in skupščine občin, določa osnove in merila za ugotavljanje cene posameznih storitev pravne pomoči in osnove in merila za druge oblike in načine povračila za vloženo delo, ki se ne more vrednotiti po posameznih storitvah pravne pomoči. Predlog dogovora z razlago je posredovan delegatom vseh treh zborov v obravnavo in sprejem.

POROČILO O DELU PRAVNE POMOČI V OBČINI

Iz poročila sledi, da služba pravne pomoči v občini deluje od 1. sep-

tembra 1980 z enim stalnim zaposlenim delavcem, oziroma delavko in dvema osebam, zaposlenima po pogodbi o delu za administrativna in finančna opravila. To je tudi razlog, da služba ni organizirana kot organizacija združenega dela, kakor narekuje zakon, ker je premajhno število zaposlenih. Služba je v letu 1980 nudila občanom pravno pomoč v 87. zadevah, letos do 20. maja pa že v 148. zadevah. Lani je to pomoč iskalo 75 strank, letos pa že 101.

Razen tega je služba pravne pomoči v občini v lanskem letu mesečnih posredovala najmanj 160, letos pa 200 občanom informacije, ki so brezplačne. Za opravljene storitve je služba v preteklem letu ustvarila 21.550,00 din prihodka, letos pa že 55.372,00 din. Pri tem je treba pripomniti, da je služba imela v obravnavi 32 takih zadev, za katere bi stranke morale plačati 20.000 din, vendar jim je bila pravna pomoč na osnovi potrdila o premoženjskem stanju nudena brezplačno.

Ti podatki kažejo, navaja poročilo, da je delovanje pravne pomoči v občini potrebno, čeprav je bilo med obravnavanimi zadevami le sedem odstotkov takih, ki se nanašajo na varstvo pravic delavcev v združenem delu, vendar pa se več kot 50 % danih informacij nanaša na to področje. To so bili v glavnem posamezniki, vendar pa ostaja možnost, navaja poročilo, da se sklenejo ustrezni sporazumi z delovnimi in drugimi organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi, s katerimi bi si zagotovili redno in organizirano pravno pomoč.

Med obravnavanimi zadevami je bilo 46 % takih, pri katerih bi bilo potrebno stranko zastopati tudi v postopku pred sodiščem, vendar pa je služba zaradi sedanjih kadrovskega zasedbe sprožila le postopek pred sodišči. V tem trenutku se sicer lahko opravi vpis v odvetniški register, s katerim bi bil izpolnjen pogoj za zastopanje na sodišču, vendar pa bi v času zastopanja pisarna službe pravne pomoči ostala zaprta. Za uresničitev tega bi služba morala imeti stalno administrativno delavko, ki bi v času zastopanja vodila pisarno.

UREŠNJEVANJE ZAKONA O PRAVNI POMOČI

Informacija o uresničevanju zakona o pravni pomoči je objavljena v Poročevalcu skupščin števil 11, dne 26. maja 1981.

POROČILO O DELU LRP TRIGLAV JESENICE

Lokalna radijska postaja Triglav Jesenice predlaga v razpravo svoje poslovno poročilo za leto 1980. Poročilo navaja, da delavci radia uresničujejo svoje samoupravne pravice in dolžnosti na zboru delavcev, ki se je lansko leto sestal devetkrat. Samoupravna dejavnost je bila v lanskem letu zelo živahna in v letu 1980 so delavci radia po več letih le izvedli postopek registracije delovne organizacije pri registracijskem sodišču v Kranju.

Programsko politiko radia usmerja in spremlja programski svet kot širši družbeni organ, v katerega delirajo po enega delegata vsi podpisniki, samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z LRP Triglav. Svet je lansko leto preveč pozornosti namenjal omenjenemu samoupravnemu sporazumu, premalo pa se je ukvarjal s programsko usmeritvijo. Pri tem poročilo navaja, da jim še ni uspelo, da bi k sporazumu pristopili vsi predvideni udeleženci radia občine, skupščina občine Radovljica pa je sporazum sprejela šele sredi decembra lani. To seveda otežuje planiranje in gospodarjenje LRP in zahteva stalno spreminjanje in prilagajanje programov in načrtov.

Lansko leto jim je uspelo okrepiti kadrovske zasedbe, kar je omogočilo uresničiti program in obveze, ki izhajajo iz samoupravnega sporazuma. Poleg direktorja, ki je hkrati

glavni in odgovorni urednik, imajo še štiri stalne novinarje, računovodkinjo in tajnico.

Delo LRP Triglav poteka na osnovi programske usmeritve, ki je bila dogovorjena z obema ustanoviteljicama — OK SZDL Jesenice in Radovljica ter usklajena z vsemi podpisniki samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z LRP Triglav. Lansko leto so pripravili za 884 ur programa in tako realizirali vse obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma. Pri tem omenjajo vrsto težav, ki so jih imeli predvsem za to, ker jih niso subjekti, kjer nastajajo viri informacij, o tem obveščali. Od navedenih ur programa je bilo 469 ur govornega programa — od tega čistega informativnega programa 432 ur, obvestil in ostalih splošnih informacij pa je bilo 37 ur. Glasbenega programa, ki povezuje govorni program ali predstavlja organizacije in skupine, ki delujejo na glasbenem področju, je bilo 373 ur. Samo besedila reklamnih sporočil so zajemala 30 ur, besedni del čestitk pa 12 ur.

LRP Triglav se je srečevala in se srečuje z vprašanjem slabe tehnične opremljenosti oziroma z zastarelostjo opreme.

Lansko leto je znašal celotni prihodek LRP Triglav 2.416.745,55 dinarjev, od česar so imeli din 1.062.846,90 lastnih prihodkov (čestitke, objave, oglasi, pogodbe in reklame). Ostali del pa je predstavljala refundacija RTV Ljubljana (169.728,00 din), prihodki po samoupravnem sporazumu 1.119.697,70 dinarjev in izredni dohodki din 64.471,05.

O DELU DELEGATOV V ZVEZNM ZBORU SKUPŠČINE SFRJ

O delu delegatov v zveznem zboru skupščine SFRJ Jugoslavije je bila informacija objavljena v Poročevalcu skupščin števil sedem, z dne 24. marca 1981.

PREDLOG ZAKLJUČNEGA RACUNA SAMOPRISPEVKA ZA ŠOLSKI CENTER PLAVŽ

Zaključni račun po odloku o samoprispevku obravnavata skupščina občine in skupščina izobraževalne skupnosti. Zaključni račun pravzaprav pomeni nadaljevanje poročila o izgradnji šolskega centra Plavž, ki so ga zbori skupščine občine že obravnavali marca letos.

Po zaključnem računu so celotni prihodki za izgradnjo centra do 31. maja letos znašali 247.313.252,95 dinarjev, od tega je bilo samoprispevkom zbranih 122.899.473,55 dinarjev. Odhodki pa so do navedenega dne znašali 245.081.370 din, kar pomeni, da je bilo na zbirnem računu 31. maja še 2.231.881,05 din.

Vsi prihodki in odhodki so v poročilu podrobno specifikirani. Delegatom vseh treh zborov se predlaga, da zaključni račun potrdijo s tem, da se še neuporabljen sredstva uporabijo za plačilo najetih kreditov za izgradnjo šolskega centra.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta na ločenih sejah obravnavala še:

PREDLOG ODLOKA O PODSTANOVANJSKIH RAZMERJIH

O osnutku odloka sta oba zbora skupščine občine in stanovanjska skupnost Jesenice že razpravljali, zato ga izvršni svet kot predlog posreduje v razpravo in sprejem.

V uvodnem določilu je navedeno, da imetniki stanovanjske pravice, lastniki stanovanj kot posamezne dele stavbe in lastniki družinskih

stanovanj lahko oddajo v uporabo — podstanovalec posamezne stanovanjske prostore na podlagi pisne pogodbe in v skladu z določili zakona o stanovanjskih razmerjih, ter na način in ob pogojih, ki jih predpisuje ta odlok.

Odlok v nadaljevanju predpisuje načine in pogoje za oddajanje posameznih stanovanjskih prostorov, način točkovanja prostorov, ki ga opravi najemodajalec sam in opredeljuje podstanarino za kvadratni meter stanovanjske površine glede na kategorijo stanovanja, ki se dobi na osnovi točkovanja za leto 1981. Upravni organ za stanovanjske zadeve bo vodil evidenco podstanovalskih pogodb med najemodajalci in podstanovanci, ki jih najemodajalci na posebnih obrazcih predložijo v evidentiranje. V odloku so določene tudi denarne kazni od 500 do 5.000 din, s katerimi bo kaznovan za prekršek najemodajalec, če ne bo spoštoval določil tega odloka.

PREDLOČI ODLOKA O POTRDILO ZAZIDALNEGA NAČRTA REČE — PLANICA

Zazidalni načrt je izdelan za potrebe individualne stanovanjske gradnje na območju Kamne, južno od bivše železniške postaje Rateče — Planica. Po tem predlogu je na skupni površini 0,9 ha, ki jo proti cesti v Tamar zakriva visoko drevje, predvidena gradnja 15 stanovanjskih objektov tlorisnih dimenzij osem krat deset metrov, s kletjo, pritličjem in izravnanim podstrešjem ter prosti stoječimi garažami. Osnutek je bil javno razgrnjen v avli skupščine občine in na sedežu krajevnih skupnosti Rateče — Planica. Pridobljena so bila tudi ustrezna mnenja in soglasja, dane pa so bile tudi nekatere pripombe, ki so vnešene kot dopolnitev pravilnika za izvajanje zazidalnega načrta, svet krajevnih skupnosti Rateče — Planica pa gradnjo v celoti potrdi.

Izvršni svet skupščine občine predlaga obema zboroma, da po razpravi potrdita odlok o potrditvi zazidalnega načrta stanovanjskega območja Rateče — Planica ter spremembe urbanističnega načrta Kranjska gora — Gozd, ki se nanašajo na del vodovodnega rezervata, ki se namenja za individualno stanovanjsko gradnjo.

Zbor združenega dela bo poleg navedenih zadev obravnaval in sprejemal sklep o uporabi sredstev solidarnosti za izpolnitev dela obveznosti SR Slovenije v letu 1981 za plačilo prispevka kot kredit SR Črni gori. Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji predlaga, da se odobri prispevek kot kredit SR Črni gori za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel republiko v letu 1979, v znesku 160.025.008 dinarjev, in sicer:

— 34 % zneska obračunanega prispevka solidarnosti iz osebne dohodka delavcev v letu 1980;

— ves znesek vplačanih sredstev solidarnosti na posebne žiro račune občin pri službi družbenega knjigovodstva v obdobju od 1. do 31. decembra 1980;

— znesek sredstev na računu sredstev solidarnosti SR Slovenije za odpravljanje posledic naravnih nesreč na dan uveljavitve tega sklepa;

— obračunani prispevek solidarnosti iz dohodka v prvem tromesečju 1981.

Ustrezno pogodbo sklene odbor podpisnikov družbenega dogovora. Delegatom je k sklepu dodana tudi podrobna obrazložitev.

ŽELEZARSKI HUMOR

Voznika, ki je čez križišče peljal skozi rdečo luč, ustavi miličnik.

»Tovariš, kaj pa vi mislite, kar skozi rdečo luč?«

»Oh, oprosti, tovariš miličnik, veste jaz sem slep za barve.«

»Dajte vaše vozniško dovoljenje.«

Voznik ponudi miličniku knjižico, ta pa se razjezi.

»Kaj ne vidite, da ste mi dali vojaško knjižico, saj je vendar zelena in ne roza.«

»No vidite, saj sem vam že povedal, da sem slep za barve.«

»Če ne razločite barv, kako ste pa se uspeli izbrati avto lepe modre barve?«

»A je mar moder? O hudirja, potem pa sploh svojega avta ne vozim.«

Pri ginekologu zazvoni telefon.

»Halo, tovariš doktor, oprosti, da nadlegujem, toda moja 16-letna hčerka bi rada pričela uporabljati kontracepcijske tablete, pa me zanima, ali jih lahko ali ne?«

»Ker se zdravniku glasek na drugi strani žice zdi nekam nežen, uprašaj:«

»Kdo pa je pri telefonu, prosim?«

»Ja moja mamica vendar!«

PRI KOZMETIČARKI

— Mi svetujete kakšno posebno kremo, da bom videti lepša?

— Seveda in za vsak slučaj jo kupite kar tri kilograme. (ss)

Panorama železarne (Foto I. Kučina)

SEJA OBEH ZBOROV SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Predlog zaključnega računa prihodkov in odhodkov samopri-
spevka za gradnjo šolskega centra
Plavž;

— Priprave na izvedbo referen-
duma za drugi samopripravek v
denarju za financiranje dograditve
in adaptacije osnovne šole Kara-
vanških kurirjev NOB na Koroški
Beli in adaptacije osnovne šole
16. december v Mojstrani.

PREDLOG SKLEPA O PLANSKI BILANCI SREDSTEV IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI JESENICE ZA LETO 1981

Osnova za sestavo planske bilance
izobraževalne skupnosti Jesenice za
leto 1981 je samoupravni sporazum
o temeljih plana Izobraževalne
skupnosti Jesenice za obdobje 1981
do 1985, ki opredeljuje program,
merila in višino sredstev za leto
1981.

Po resoluciji o družbenoekonom-
ski politiki in razvoju SR Slovenije v
letu 1981 bodo sredstva SIS družbe-
nih dejavnosti za 10 % zaoštrajala za
rastjo dohodka, kar pomeni, da se
bodo sredstva SIS povečala za
20,2 % glede na dovoljeno porabo v
letu 1980. V skladu z opredeljenimi
planskimi prioritetami, se bodo
nekoliko hitreje povečevala sredstva
za usmerjeno izobraževanje in raz-
iskovalno delo in sicer za 21,4 %,
dejavnost osnovnega izobraževanja
pa za 19,8 %. Izhodišče za to rast je
dovoljena poraba v letu 1980,
upoštevajoč prenos določenih nalog
na podlagi zakona o svobodni
menjavi dela na področju vzgoje in
izobraževanja.

Tako se je v letu 1981 zmanjšal
program izobraževalne skupnosti za
naslednje naloge:

— oddelke male šole je prevzela
skupnost otroškega varstva,
— izobraževalna skupnost Slove-
nije je zmanjšala program skupnih
nalog za okrog 50 %, program vz-
jemnega združevanja naložb v
osnovnošolski prostor pa predstavlja
le 33 % vrednosti tega programa v
letu 1980.

S prevzemom novih nalog pa se je
program povečal zaradi naslednjih
obveznosti:

— vzgojnoizobraževalne organi-
zacije kot OZD gospodarstva po
novem sistemu postajajo obvezne
plačevalke prispevkov za: Izobraže-
valno skupnost Slovenije, za PIS za
usmerjeno izobraževanje, za raz-
iskovalno dejavnost ter davek iz
dohodka. Samo to zahteva 3,58 %
povečanje dohodka šol,

— izredno visok skok cen energije,
materialov in storitev, bistveno
vpliva na materialne izdatke vzgoj-
noizobraževalnih organizacij, zato
je bilo potrebno v cenah storitev in v
dopolnilnem programu to dejstvo
upoštevati. Iz analize dosedanjega
razvoja in položaja vzgojnoizobraže-
valnih dejavnosti v občini je razvidno,
da je bil ravno položaj pri
materialnih izdatkih šol najne-
ustrenejši, zato je to dejstvo vpliva-
lo na najnujnejše enotne porazdelitve
sredstev pri materialni oskrbi šol.

Izhodišče za izračun cene vzgoj-
noizobraževalnih storitev v letu
1981 so posamezni elementi cene, ki
so ovrednoteni takole:

— bruto osebni dohodki na pogoj-
no nekvalificiranega delavca iz leta
1980 (5.296 din) je povečan za 18 %,
kar znaša 6.250 din, upoštevajoč
količnik zaradi prenosa nekaterih
prispevkov iz bruto osebnih dohod-
kov na dohodek, je planirani BOD
na PNK delavca v ceni storitve v
višini 5.900 din,

— za sklad skupne porabe na
delavca je upoštevan znesek, ki je bil
dosežen v gospodarstvu v letu 1980
in je znašal 12.360 din. Upoštevajoč
10 % zaoštrajanje, je ta strošek
predviden v višini 11.124 din/delav-
ca,

— v ceni storitve so upoštevani
vsi prispevki, ki jih morajo vzgojno-
izobraževalne organizacije obvezno
plačevati, pa so bile dosele za del
tega plačila oproščene,

— materialni stroški so v ceni
storitve in v dopolnilnem programu
večji za 20 %, amortizacija pa za
18 % v primerjavi z letom 1980.

Tako opredeljeno plansko izho-
dišče pri vrednotenju programa,
pa še ne omogoča v celoti uresni-
čitve določil resolucije o izvajanju
družbenih planov na ravni zveze,
republike in občine, po katerih naj bi
bila rast osebnih dohodkov v ne-
gospodarstvu enaka rasti v gospo-
darstvu. Čeprav je načrtovan 18 %
porast OD v šolstvu, pa zatečeni
razkorak v BOD/PNK delavca iz
leta 1980 še ostaja.

PRIHODKI skupnosti: Glavni vir
sredstev skupnosti so planirani
prihodki iz prispevne stopnje iz
bruto osebnih dohodkov, ki so v
letošnjem letu dogovorjeni v višini
148.580.000 din. Ker v letu 1980 ni bil
realiziran prihodek v višini 833.000
dinarjev, načrt predvideva ta pri-

manjklaj v letošnjem letu, tako da
bi bil skupen prihodek skupnosti v
letu 1981 v višini 149.413.000 din.

ODHODKI skupnosti, ki so na-
črtovani v enakem znesku kot pred-
videni prihodki, so kot doslej opre-
deljeni po programih. Vsa gibanja
stroškov so razvidna iz podrobnejše
opredelitve programa skupnosti ter
standardov in meril za menjavo dela
v letu 1981.

Ker realizacija prihodkov izobraže-
valne skupnosti Jesenice tudi v
letu 1981 zaoštraja za predvidenim, je
skupščini predložen tudi predlog
sklepa o začasnih akontacijah na
ceno vzgojnoizobraževalnih storitev,
in sicer, da se začasno, do odprave
teh motenj izplačujejo 90 % pre-
djem vzgojnoizobraževalnim orga-
nizacijam po programih, ki se ures-
ničujejo s svobodno menjavo dela v
Izobraževalnih skupnosti Jesenice.

POROČILO O URESNIČEVANJU NALOŽB NA PODLAGI DRUŽBENEGA DOGOVORA O GRADNJI DOMOV ZA UČENCE IN ŠTUDENTE V OBDOBJU 1976—1980

Odbor podpisnikov družbenega
dogovora o združevanju sredstev za
gradnjo domov za učence in študen-
te v obdobju 1976—1980, katere član
je tudi Izobraževalna skupnost
Slovenije, nam je posredovala poro-
čilo o uresničevanju naložb gradnje
domov za učence in študente v
obdobju 1976—1980. Navajamo ne-
kaj podrobnosti iz tega poročila:

Domovi so pomembna družbena
središča za vzgojo mladih osebnosti.
Domovi poleg drugih vzgojnih
dejavnosti pomembno prispevajo k
uresničevanju družbenega smotra
usmerjenega izobraževanja, kar po-
meni oblikovanje vsestranske raz-
vite osebnosti za delo, samoupravl-
janje in osebno življenje.

Zal so do leta 1975 le redki domovi
ustrezali vsem pedagoškim, zdrav-
stveno-higienskim, prostorskim in
drugim normativom za vsestransko
uspešno uresničevanje postavljenih
ciljev. Ti razlogi in pa premajhne
možnosti za vključevanje v domove
so spodbudili široko družbeno akcijo,
akcijo za izboljšanje razmer na tem
tako pomembnem področju vzgoje
in izobraževanja.

V letu 1975 je bilo v naši republiki
vključenih v usmerjeno izobraže-
vanje 77.300 učencev in 21.000 študen-
tov. Zmogljivosti in stanje domov
za učence in študente so bili
glede na število vključenih v izobraže-
vanje izredno kritični, saj je bilo
za učence na voljo le 59 domov s
kapaciteto 11.280 ležišč, za študente
pa 4.000 ležišč. Od teh pa je bilo še
veliko takih, ki niso ustrezali niti
najbolj skromnim higiensko-tehnič-
nim normativom. Delovali so v
bivših samostanih, sirotišnicah, sta-
rih šolah ipd.

Začetki organiziranega pristopa za
združevanje sredstev za gradnjo
domov za učence in študente segajo
tako v leto 1975, ko so se začele
predpriprave za sklenitev samo-
upravnih sporazumov o združevanju
sredstev za gradnjo najpotrebnejših
domskih kapacitet. S politično
akcijo ZK, SZDL, ZSMS, GZ, samo-
upravnih interesnih skupnosti za
vzgojo in izobraževanje ter drugih
dejavnosti se je začelo sporazume-
vanje v posameznih regijah za kon-
kretni dom. Ker s samoupravnimi
sporazumi ni bilo dovolj zbranih
sredstev, da bi lahko začeli z gradnjo
najnujnejših prvih treh domov, je
skupščina SR Slovenije sprejela
intervencijski zakon o zagotovitvi
dela sredstev za gradnjo domov v
letu 1976, na podlagi katerega so se
zagotovila manjkajoča sredstva za
izgradnjo domov v Kopru, Mariboru
in Ljubljani.

Da bi družbeno dogovarjanje in
samoupravno sporazumevanje neo-
virano steklo, je skupščina SR
Slovenije sprejela zakon o dopol-
nitvi zakona o programiranju in
financiranju graditve stanovanj, s
katerimi so bili domovi opredeljeni
kot stanovanjski prostor. Dogovor o
temeljih plana SR Slovenije in
družbeni plan SR Slovenije za
obdobje 1976—1980 pa sta izgradnjo
domov za učence in študente opre-
deljevala kot prednostne naloge.

Tako so uresničevanje programa
graden domov omogočili z družbe-
nim dogovorom opredeljeni nasle-
dni viri sredstev:

— iz sredstev 0,345 % od BOD v
letih 1977 do 1980,

— anuitet odpravljenega republi-
škega stanovanjskega sklada za
zidanje stanovanjskih hiš za obdobje
je 1976—1980,

— iz 0,3 % od BOD v letu 1976 na
podlagi družbenega dogovora o
razporejanju dohodka,

— na podlagi zakona v letu 1976,
— na podlagi samoupravnih spo-
razumov, sklenjenih v regijah v letu
1975,

— na podlagi sredstev drugih
interesnih skupnosti oziroma orga-
nizacij združenega dela.

S tako zbranimi sredstvi v skupnem
znesku 1.520.004.935 din je bilo zgra-
jenih 28 domov oziroma 9.084 ležišč.
To je skokovit napredek v skrajno

kritični situaciji domov za učence in
študente v preteklih letih. Z enkrat-
no močno intervencijo gradnje
novih objektov pa niso bili zajeti vsi
akutni in še skrajno kritični proble-
mi domskih potreb. Družbena akcija
izgradnje 28 domov je pokrila regijsko
dogovorjeno le najbolj kritične
primere. Zmogljivost študentskih
domov v Ljubljani in Mariboru gle-
de na porast rednih študentov stalno
pada, saj je samo v Ljubljani prek
6.700 študentov nastanjenih po
privatnih sobah, podobna pa je
situacija tudi v Mariboru. Ta
dejstva in pa iniciativa številnih
družbenopolitičnih skupnosti in
organizacij ter še vedno kritičnih
razmer v nekaterih obstoječih do-
movih so narekovala, da je odbor
podpisnikov družbenega dogovora
sprejel pobudo za nadaljevanje gra-
den domov za učence in študente v
srednjeročnem obdobju 1981—1985.

V prilogi tega poročila so nave-
dene vse naložbe v domove v obdobju
1976—1980 z navedbo vseh po-
datkov o številu ležišč, pričetkom
in zaključkom gradnje ter višino
investicijskih stroškov. Prikazana je
tudi realizacija in usmeritev sred-
stev po virih.

URESNIČEVANJE NALOG, SPREJETIH NA 3. KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

V dneh od 16. do 18. junija poteka
tretji kongres samoupravljalcev Ju-
goslavije. Delegati, zbrani na tem
kongresu, bodo na podlagi številnih
razprav sprejeli naloge, ki bodo
obvezujoče za vse delovne ljudi in
občane v naši samoupravni sociali-
stični družbi. Prav te usmeritve naj
bi bile tudi predmet razprave dele-
gato na zasedanju skupščine.

K tej točki dnevnega reda je
predloženo tudi gradivo za obravna-
vo o nekaterih vidikih samoupravnih
odnosov v izobraževalnih skup-
nostih v SR Sloveniji in pa sklepne
ugotovitve o delovanju delegacij za
skupščine SIS in skupščine DPS, ki
jih je pripravil klub samoupravljal-
cev Jesenice.

PREDLOG ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRIHODKOV IN ODHODKOV SAMOPRISPEVKA ZA GRADNJO ŠOLSKEGA CENTRA PLAVŽ

V skladu z zakonom o samopri-
spevku in odloku o uvedbi občinskega
samopripravek za delo finan-
ciranje izgradnje šolskega centra
Plavž, bo obravnavala in sprejemala
zaključni račun skupščine občine
Jesenice in skupščine Izobraževalne
skupnosti Jesenice.

S predloženim zaključnim raču-
nom, po stanju 31. maja 1981, je
prikazan celotni finančni obračun
teh sredstev, ki izkazuje:

prihodke v višini	247.313.252,95 din
odhodkov v višini	245.881.370,90 din
stanje na	
zbirnem rač.	2.231.882,05 din

Predlog sklepa o potrditvi tega
zaključnega računa določa v svojem
drugem členu da se sredstva zbrana
na računu samopripravek, ki še niso
upravljeni, uporabijo za plačilo
najetih kreditov za šolski center
Plavž.

PRIPRAVE ZA IZVEDBO REFERENDUMA ZA DRUGI SAMOPRISPEVEK

Delegati bodo ob tej točki najprej
poslušali poročilo o poteku javne
razprave o uvedbi referenduma za
drugi samopripravek, nato pa bodo
sprejeli kot svojo obvezo, da bodo
aktivno sodelovali v svojih sredinah
pri uresničevanju nalog pri izvedbi
referenduma za drugi samopripravek.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

Zahodnonemška železarna Man-
nesmann AG bo dobila letos in do
marca leta 1982 v Sovjetsko zvezo
550.000 ton cevi s premerom 1420
mm, ki so namenjene za gradnjo pli-
novodov. Ta železarna je že tradi-
cionalni dobavitelj cevi z velikim
premerom Sovjetski zvezi, saj se
pravkar izteka naročilo iz lanskega
februarja v količini 800.000 ton. Po
letu 1970 je dobavila v Sovjetsko
zvezo skupno približno 7 milij. ton
teh cevi.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

V zahodnonemški železarni Krupp
Stahl AG v Bochunu je pričela
obratovati pred kratkim prva napra-
va v ZRN za vlivanje slabov iz ne-
rjavnega jekla. Jeklo izdelujejo v
80-tonski obločni električni peči in
AOD konvertorju za letno zmogljivi-
vostjo 300.000 ton, medtem ko bodo
imeli odliči slabi dimenzije 220—260
mm debeline, 865—1650 mm širine in
4000—9600 mm dolžine.

Skladišče elektrod (Foto S. Kokalj)

SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI SLOVENIJE

Delegati Slovenije so se zbrali 10. junija na skupni seji Zdravstvene skupnosti Slovenije. Za sejo skupščine je bil predložen razmeroma obširen dnevni red. Osrednja točka pa je bila obravnavna sporočila Zdravstvene skupnosti Slovenije tretjemu kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, izvolili pa smo tudi delegata za ta kongres.

V nadaljevanju smo razpravljali o
sklepem računu za leto 1980. Skupni
prihodki zdravstvene skupnosti
Slovenije so bili naslednji:

1. združena sredstva za solidar-
nost pri uresničevanju enotnega
programa po obračunu za leto 1980
146.990.000,00 din;

2. združena sredstva za uresniče-
vanje skupnega programa dinarjev
176.161.000,00

3. prenešana sredstva po sklepem
računu za leto 1979 7.232.987,95 din;

4. izredni prihodki (tečajne raz-
like) ... 231.901,30 din.

Skupaj so prihodki znašali dinar-
jev 330.615.799,15.

Skupni odhodki v letu 1980 so bili
328.744.183,10 din, neporabljena
sredstva po sklepem računu pa so
znala 1.841.616,10 din.

Neporabljena sredstva so bila raz-
deljena: rdečemu križu za mladinsko
okrevanje Debeli rtič 1.006.220,20
din, razvojnemu programu združe-
nih narodov za projektno nalogo —
računalniško podprt zdravstveni in-
formativni sistem v SR Sloveniji
400.000,00 din in reviji Mladina za
probleme financiranja revije dinar-
jev 435.395,00.

Delegati so brez posebnih pripomb
potrdili skupni račun in predlog za
razdelitev neporabljenih sredstev.

Bolj je bila živahna razprava o
predlogu navodila o zdravstveni iz-
kaznici in drugih listinah za uresni-
čevanje pravic do zdravstvenega
varstva. Sprejeli smo osnutek pred-
loga, ki ga bodo ponovno predložili v
razpravo občinskim zdravstvenim
skupnostim. V razpravi je bilo reče-
no, da je še vse preveč nejasnosti o
dokončni obliki in vsebini nove
zdravstvene izkaznice. Poudarjeno
je bilo, da ne rabimo še ene osebne
izkaznice, ampak dokument, iz ka-
tere ga bo razvidno več o zdravstvenih
pregledih posameznika. Postavljeni
je tudi precej vprašanj o stroških,
ki bodo nastali z izdajo
novih zdravstvenih izkaznic in
ustreznih aparatov za zdravstvene
delovne organizacije. Potrebno bo še
veliko urediti, predno bomo delegati
lahko rekli zadnji da ali ne.

Na skupni seji obeh zborov so bile
podane razlage o posameznih pred-
logih samoupravnih sporazumov o
svobodni menjavi dela: z univerzi-
tetnimi in drugimi organizacijami, ki
opravljajo storitve skupnega pome-

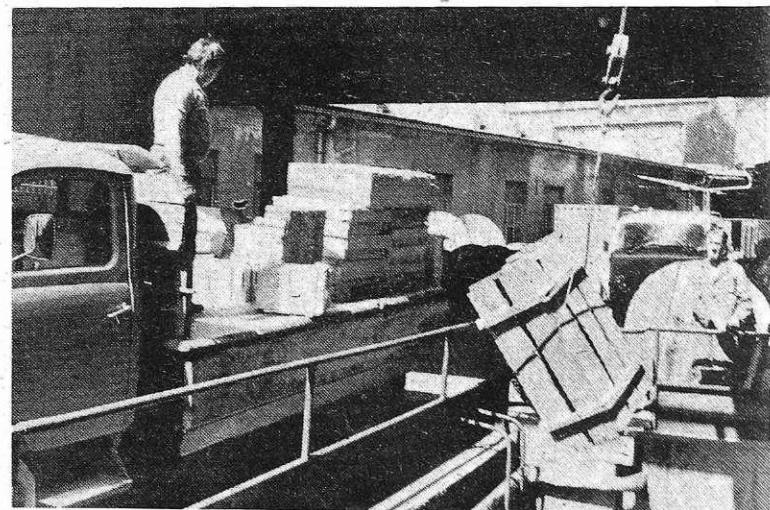
na za prebivalstvo celotne republike
za obdobje 1981—1985; z naravnimi
zdravilišči v SR Sloveniji, sporazum
o medsebojnem sodelovanju in raz-
mejitvi nalog na področju zdravst-
vene vzgoje in samoupravnih spo-
razumov o izvajanju zdravstvenega
varstva študentov. O dokumentih pa
smo razpravljali na ločenih sejah.
Enotno smo sprejeli sklep, da se za-
radi nepravilnosti sporazuma o
svobodni menjavi dela z univerzi-
tetnimi zdravstvenimi organizacija-
mi predlog umakne z dnevnega reda.

Na seji zbora uporabnikov smo po
krajši razpravi sprejeli predložene
ostale predloge brez posebnih pri-
pomb. Posebno živahna razprava je
bila o novem zakonu o zdravstvenem
varstvu. Predlagan je bil amand-
ma za širjenje zdravstvenih pravic,
oziroma oproščanje plačevanja partici-
pacije posameznim grupam občan-
om, ne glede na njihov finančni
položaj. Tak predlog smo delegati
Gorenjske posredovali že na prejšnji
seji skupščine in na regijskem
sestanku. Povod za to je analiza
stroškov zdravstvenega varstva in
dejstvo, da so skoraj vse občinske
zdravstvene skupnosti v finančnih
težavah. Drugo pa je, da analize
stroškov kažejo, da so se povečale
predvsem zelo drage storitve ravno
pri tistih, katere novi zakon oprošča
plačevanja participacije. V razpravi
je bilo tudi rečeno, da veliko koristi-
nikov zdravstvenega zdravljenja ne
koristi zdravstvene terapije, predpi-
sane v času bivanja v zdravilišču,
ampak se obnašajo kot turisti na
račun zdravstvenega varstva.

Postavljena je bila tudi zahteva
oziroma predlog, da naj se zdravi-
lišča koristijo kot podaljšek bolnišni-
nega zdravljenja, seveda pa to ne
more biti dva ali tri mesece po odpu-
stitvi iz bolnišnice.

Iz razprave je bilo razvidno, da
smo novo srednjeročno obdobje za-
čeli z veliko večjimi težavami, kot
smo jih predvideli. Pojavili sta se
dve skrajnosti, in sicer večji pritisk
na vse vrste zdravstvenega varstva
in manj denarja od predvidenega.
Sprejemanje samoupravnih dogo-
vorov o svobodni menjavi dela pa v
glavnem nikjer ne teče po predvi-
denih terminih in je v velikem za-
ostanku.

Stane Torkar

Prevzem materiala v centralnem skladišču (Foto S. Kokalj)

KANADA

Ob severni obali jezera Erie v ka-
nadski provinci Ontario je ob koncu
preteklega leta pričela obratovati
prva faza velike integralne železar-
ne, ki jo na zelenem polju gradi ka-
nadska železarska družba Stelco. Z
gradnjo so pričeli leta 1974 in sedaj
obratujejo koksarna, plavž s pre-
merom talilnika 10 m in dnevno pro-

izvodnjo 2700 ton grodlja, dva
230-tonska kisikova konvertorja in
naprava za kontinuirno vlivanje
slabov. Zaradi premajhne količine
razpoložljivega grodlja lahko sedaj
izdelajo samo 1,7 milij. ton surovega
jekla letno, medtem ko je po za-
ključeni celotni gradnji predvidena
količina deset milij. ton.

KI JO JE PREHITEL ČAS !

II. SAMOPRISPEVEK

JESENICE - 28. junij, 1981.

II. SAMOPRISPEVEK ZA IZGRADNJO ŠOLSKEGA PROSTORA

Jesenice, 28. junija 1981

MENTOR

V šoli so nam rekli, da bo treba povečati našo šolo. Ko sem zvečer hotela zaspati, me je nekaj po roki zaščegetalo. Pogledala sem na roko. Bila je miška. Rekla je, naj prepričam očka, mamico, dedka in babico za samoprispevek. Vprašala sem jo, kaj bo, če ne bodo za to. Odvrnila je, da se bom spremenila v čarovnico, ki bo vedela za čarobno formulo. Potem je miška izginila. Jaz pa sem zaspala.

Zjutraj sem jim rekla, če bodo dali za našo šolo. Bili so kar tiho. Jaz pa sem šla v sobo in se tam spremenila v čarovnico. Izmišljala sem si pravo čarobno formulo:

Štiri neumne glave
štiri babnice in dedci
abra kadabra,

kadabra abra...
Ko sem prišla v kuhinjo, sem potihoma ponavljala formulo. Naenkrat so se vsi začeli smejati. Od takrat so za samoprispevek...

**Nataša Praprotnik, 8. a
Kranjska gora**

Dajte del svojega zaslужka za boljšo šolo

RADI SE UČIMO

Spominam se, kako sem pred leti prosil atija in mamico, naj me vpišejo v vrtec. Brat Martin je imel to srečo, jaz pa nikoli. Nisem verjel, da me atij in mamica res želi vpisati. Rekla sta, da bi ona dva že dala denar, da je le prstec za vrtec premajhen. Veliko otrok je žalostno čakalo za vpis.

Veliko jih je kot jaz ostalo doma. Danes, ko se spominjam, kako težko me je čuvala stara mama, želim vsem otrokom vsaj srečo. Hodim v drugi razred osnovne šole in se rad učim.

Uroš Pavlovič, 8. r., Mojstrana

ZA

OBČANI POMAGAJTE GRADITI ZA MLAJŠE

Občani vsi so se trudili, da s samoprispevkom novo šolo so zgradili. Sedaj bi jih otroci spet prosili, da bi se za to ponovno odločili. In s tem se stare šole prenovili. Otroci pa jim bomo obljubili, da se bomo pridno, pridno še naprej učili.

**Dominika Tepina - 8. r.
Jesenice**

V našo šolo hodijo otroci iz štirih vasi. Jaz sem z Dovjega. V šoli beremo, pišemo in telovadimo. Najraje računam in tudi drugi otroci se radi učijo.

**Sandra Banovšek, 1. r.
Mojstrana**

Naša šola še ni stara, a je že premajhna. Povečali nam jo bodo. To sem vesela. V šoli je lepo. Pridno se učimo. Tovašica je vesela, če smo pridni, če ne ubogamo, je žalostna.

Romana Kofler, 1. r. Mojstrana

DA ALI NE

»Zopet ta samoprispevek,« zamrmrate nejevoljno, ko dobite obvestilo. Res, veliko je takih samoprispevkov. Vendar pomislite! Spomnite se na ljudsko modrost, ki pravi: V slogi je moč! In to je resnica.

Mogoče bo tudi vaš otrok z veseljem hodil v šolo, zgrajeno s samoprispevkom, ohranil zdrave oči, ker bodo zaradi velikih modernih oken učilnice svetle. Ne bo si kričal hrbtenice s težko torbo, saj v celodnevni šoli puščamo vsa učila v učilnicah.

Ob tem se zamislite! Vsak človek s kančkom humanosti bo rad prispeval del svojega osebnega dohodka. Navsezadnje, tu gre za zdravje otrok, vaših otrok.

Marko Ahačič, 7. a, Zirovnica

GLASUJMO »ZA«

V naši domovini stoji veliko objektov, zgrajenih s samoprispevkom. Vsi so namenjeni občanom. Prav to zbližuje ljudi, ki so darovali dinar za boljši danes in lepši jutri.

Polona Župančič, 7. a, Zirovnica

ZA

GLASUJMO »ZA«

UČENCI OSNOVNIH ŠOL O SAMOPRISPEVKU

STARŠI POHITITE

*Starši, pohitite,
za samoprispevek se odločite,
s tem nam boste pomagali,
da bomo staro šolo pozidali.*

*Naša šola je že stara,
streha, stene, tla so že majava,
z vseh oken, vrat že upije:
to so prvi znaki podrtije.*

*Vsi otroci si želimo,
da učenost si pridobimo
v svetlih, novih učilnicah,
ki so sanje prav vseh nas.*

Učenci 4. b razreda
osnovne šole
Karavanških kurirjev NOB,
Koroška Bela

NAŠA ŠOLA

Naša šola je zelo stara. Vsako leto jo obiskuje veliko učencev. Zato je postala že premajhna. Nimamo zadosti velikih učilnic. Imamo tudi premajhno telovadnico. Zato bi tudi mi učenci radi dobili boljše in večjo šolo, da bi se lažje učili.

Nataša Pagon, 1. a Kroška Bela

DRAGI UČENCI S KOROŠKE BELE

Veste, mi imamo na hodnikih mize za namizni tenis in v prenovljeni šoli bi jih tudi vi lahko imeli in igrali bi se ves prosti čas. Tudi peskovnike imamo. Ko boste imeli novo telovadnico, boste lahko do onemoglosti plezali po vrveh in se podili za žogo.

Želim, da bi skozi okna vaše šole posijalo sonce sreče.

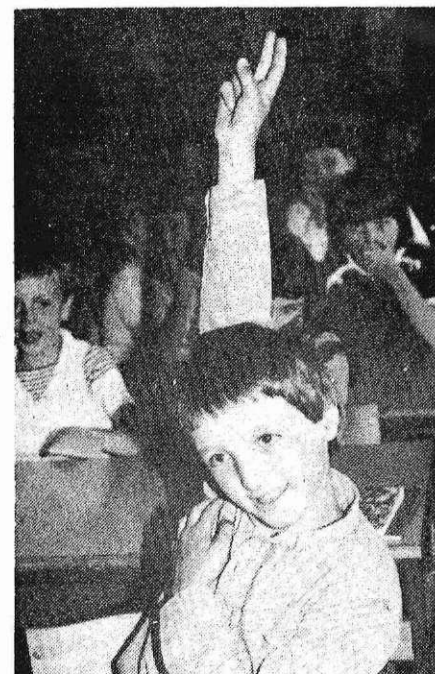
Tamara Grilec, Kranjska gora

Mi ne vemo, kaj pomeni, če kaplja dež v učilnice.

Miloš, 1. c Jesenice

Tudi jaz bi prispeval, če bi mogel, a žal sem še premajhen.

Učenec 1. c Jesenice

REŠITI NAJBOLJ PEREČE PROBLEME

Potrebe po novih ali adaptiranih šolskih prostorih so z ozirom na naraščajoče število šoloobveznih otrok in potrebe po prehodu na celodnevne osnovne šole vse večje. Izobraževalna skupnost je v sporazumu o osnovah plana za srednjeročno obdobje 1981-85 predvidela, da bomo za izboljšanje izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov ter za razširitev izobraževalnih zmogljivosti združevali sredstva iz samoprispevka, zato je bila odločitev za akcijo za drugi samoprispevek nujna, saj bomo le tako lahko zadržali kontinuiteto reševanja problematike kapacitet in kvalitete šolskih prostorov ter s tem tudi pouka.

Ustvarjeni rezultati v preteklih obdobjih (izgradnja šolskega centra Plavž - izgradnja iz samoprispevka, izgradnja osnovne šole Mojstrana, izgradnja osnovne šole Kranjska gora, adaptacija in dograditev na ostalih objektih iz združenih sredstev) so in morajo biti spodbuda, da z akcijo nadaljujemo. Otrokom smo dolžni dati največ, kar moremo, zato jim ustvarimo take pogoje šolanja, da bodo postali dobri, delovni državljani naše samoupravne socialistične družbe.

Odbor za izvedbo referenduma za drugi samoprispevek je nalogo, ki mu jo je poverila občinska konferenca SZDL, sprejel z vso odgovornostjo. Pri delu smo se ukvarjali s problemom, kako s sredstvi samoprispevka rešiti čimveč potreb po šolskih prostorih. Žal je izračun pokazal, da so potrebe - predvsem perspektivne, precej večje, kot so pa objektivne finančne možnosti.

Odbor za izvedbo referenduma se je na osnovi analize stanja in potreb šolskega prostora za obdobje 1981-85 odločil posredovati predlog, da se iz sredstev samoprispevka:

- dogradi in adaptira osnovna šola Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli,
- dogradi osnovna šola 12. december Mojstrana ter adaptira streha istega objekta,

kar rešuje najbolj perečo prostorsko problematiko in izenačuje pogoje šolanja.

Po današnjih cenah bi veljala dogradnja in adaptacija osnovne šole na Koroški Beli 106.000.000 din, dogradnja in adaptacija v Mojstrani pa 20.000.000 din, oziroma skupaj 126.000.000 din.

Sredstva zbrana z drugim samoprispevkom bi na osnovi stopnje 1,5% od čistega OD znašala 125.000.000 din, preostali del pa bi finansirala izobraževalna skupnost Jesenice.

Prispevek se bo zbiral pet let, kar pomeni, da bo v vmesnem obdobju potrebno napeti vse sile, da bomo poizkušali dobiti premoščitvene kredite, ki bi rok izgradnje čimbolj skrajšali.

Odbor za izvedbo referenduma ugotavlja veliko pripravljenost občanov, ki so jo izrekli v javni razpravi v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, da s svojim »DA« na volitvah sodelujejo pri gradnji prepotrebnih šolskih objektov.

Občani in delovni ljudje: pokažimo na volitvah za samoprispevek visoko politično zavest in glasujemo za boljši jutri naših otrok, kar bo porok nadaljnjega razvoja naše samoupravne socialistične družbe.

Janez Biček, predsednik
odbora za izvedbo referenduma

NEKAJ MISLI O UVEDBI DRUGEGA SAMOPRISPEVKA V OBČINI

Skoraj ni občine v Sloveniji, da ne bi imela vpeljane samoprispevka za izboljšanje stanja v šolstvu, varstvu, kulturi, prometni infrastrukturi, itd., skratka, za tista področja, kjer je problem najbolj pereč in ko občani ugotovijo, da ni možen kakršenkoli drug način financiranja izgradnje tovrstnih objektov. Nekatere občine so uvedle tak način zbiranja sredstev za reševanje svojih žgočih zadev že vrsto let nazaj, medtem ko je naša občina uvedla prvi samoprispevek šele pred petimi leti. Že v sami resoluciji in v planskih dokumentih o srednjeročnem razvoju občine je rečeno, da moramo glede razvoja družbenih dejavnosti posvetiti največ pozornosti prav šolstvu in zdravstvu. Odveč bi bilo ponovno poudariti potrebo po ureditvi osnovno-šolskih prostorov, saj je bilo o tem veliko napisanega, zelo podrobna informacija s podatki o stanju in pogojih osnovnega šolstva glede prostorov pa je bila posredovana vsem trem zborom skupščine občine Jesenice ob nedavnem sprejemanju odloka o uvedbi drugega samoprispevka. Pri tem gre tudi za visoko zrelost in stopnjo solidarnosti vseh krajevnih skupnosti in prebivalcev občine Jesenice, ko se za to odločamo.

Odločitev na referendumu za izboljšanje osnovno-šolskega prostora v občini ne pomeni le odločitev o gradnji oziroma adaptaciji objekta, ampak pomeni več, poudarja našo skupno odločitev, da zagotovimo vsem učencem občine Jesenice kar najboljše pogoje za učenje. To pa tudi pomeni visoko stopnjo solidarnosti in spoznanje, da sredstva, vložena za usposabljanje najmlajših, pomenijo bogastvo, ki ga ni mogoče prikazati v številkah.

V tem primeru gre za našo najmlajšo generacijo, za njihov nemoten razvoj že pri prvih korakih izobraževanja. Globoke misli in lepe želje, ki so posredovane v posebnem glasilu naših najmlajših »Glasujte za šolo, ki jo je prehitel čas« — II. SAMOPRISPEVEK, naj nam bo osnovno napotilo, ko bomo 28. junija tega leta na referendumu glasovali za ta samoprispevek.

Ivo Arzenšek
predsednik skupščine občine Jesenice

REFERENDUM NAJ POTRDI NAŠO PRIPRAVLJENOST ZA IZENAČEVANJE POGOJEV VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA VSEM UČENCEM V OBČINI

Razvoj jeseniškega gospodarstva bo slonel predvsem na izboljšanju kvalitete izdelkov, uslug in medsebojnih odnosov. Za doseg tega cilja bomo potrebovali usposobljene delavce s šolsko izobrazbo od poklicnih šol do

najvišjih akademskih stopenj. Zato moramo nuditi ustrezne možnosti pridobivanja znanja že od prvih korakov v osnovno šolo. Poleg ustreznih učnih programov in usposobljenega učiteljskega kadra rabimo tudi ustrezne prostore, v katerih bo možno redno in dodatno šolsko dejavnost usmerjati tako, da bodo učenci ves čas šolanja čimbolj načrtno nabirali znanja in moči za ustvarjalno delo.

Pri uresničevanju te naloge smo v preteklosti že marsikaj naredili. Lahko se pohvalimo, da smo med tistimi občinami v SR Sloveniji, kjer je večini učencev osnovnih šol že omogočeno celodnevno šolsko delo in da ni šole s troizmenskim poukom. K takemu stanju je odločilno prispeval iztečeni samoprispevek, s katerim smo zgradili šolski center na Plavžu.

Naravni prirastek je v zadnjih letih nekoliko večji, kot smo načrtovali in tudi v naslednjem obdobju pričakujemo povečanje učencev na vsem območju občine Jesenice.

Da ne bi poslabšali sedanjih spodbudnih razmer in da bi obenem omogočili izboljšanje pogojev tam, kjer to še ni doseženo, je torej nujno nadaljnje posodabljanje in tudi povečevanje šolskega prostora.

Praksa je pokazala, da je samoprispevek občanov najuspešnejša oblika reševanja te naloge. Upoštevajmo pozitivne izkušnje iz iztečenega samoprispevka ter vztrajajmo na odstranjevanju napak, ki smo jih pri tem storili! Zaupajmo v lastne sposobnosti, ki jih bomo ob dobrih učnih pogojih razvili tudi pri generaciji, ki prihaja!

Odločimo se za samoprispevek!

Boris Bregant
predsednik občinske konference
ZKS Jesenice

OBČANI, GLASUJMO ZA DRUGI SAMOPRISPEVEK

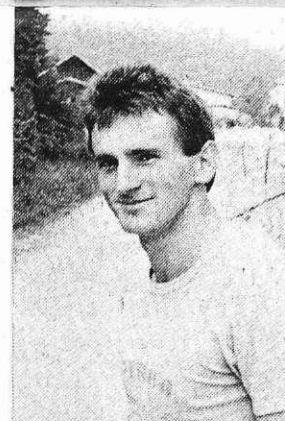
Znanje je temeljni pogoj za človeka, ki živi in dela v samoupravni socialistični družbi. Za ta naš sistem potrebujemo zrelega človeka, ki bo s svojim znanjem znal dograjevati in dopolnjevati pridobitve naših velikih revolucionarjev in ki bo znal po tej poti dalje voditi našo domovino. Sleherni delavec je vključen v to delovanje, ker je ta sistem osnovan na delegatski bazi, in ker pri nas samoupravno sprejemamo odločitve vsi, ki delamo in se trudimo za boljši jutri.

Boljši jutri pa je tudi boljše znanje otrok, ker iz njih razvijamo osebnosti, ki bodo pomagale pri naših odločitvah. Otroku moramo to znanje zagotoviti že v osnovni šoli. Vendar je premalo le pisanje in branje. Otroci razvijajo v teh letih kreativne sposobnosti, mišljenje, delovne navade, kritičnost, kako poiskati nove vire informacij; zato pa so v šolah organizirane svobodne dejavnosti, ki otroku omogočajo, da se razvija v vsestransko osebnost. Le redke so šole, ki to lahko omogočijo, saj je v naši občini velika stiska s prostorom. In tako nimajo vsi otroci enakih možnosti, kar seveda privede do razlike, ki pa je v osnovnem šolstvu ne sme biti, ker mora vsak otrok obiskovati in tudi zaključiti osnovno šolanje. Zato se moramo resno zamisliti nad problemom, ki pravzaprav prizadene naše otroke. To sta šoli na Koroški Beli in v Mojstrani. V Mojstrani je treba osnovno šolo dograditi. Osnovna šola na Koroški Beli pa je starejšega datuma in jo je treba popolnoma obnoviti. S tem bi se izognili izmenskemu pouku in nudili bi otrokom bolj ustrezne prostore ne le za učenje, temveč tudi za razvijanje svojih sposobnosti, ki jih lahko nudi le celodnevna šola.

Občani, ne pozabite, da bodo ti otroci jutri delali v naši samoupravni socialistični družbi, da jo bodo vodili in bodo njeni aktivni tvorci! Poskrbimo za njihov boljši jutri in s tem tudi za našo skupno prihodnost!

Občani, naj ne bo nikogar, ki ne bi glasoval za boljši jutri in zaokrožil svoj DA za temeljni kamen znanja naših otrok!

Zdravko ČRV
predsednik občinske konference
SZDL Jesenice

Rade Matarugič z Jesenic:
»Na Jesenicah sem šele nekaj časa, tri leta, vendar vem, da se Jeseničani in okoličani odločajo za samoprispevek za izgradnjo šol in vrtcev. Vsekakor bom odšel na volišče in glasoval za, saj le tako najhitreje pridemo do šol in vrtcev.«

Marija Herbst z Jesenic:
»Zaposlena sem v Iskri na Blejski Dobravi in pri nas smo se že pogovarjali o samoprispevku. Seveda se mi zdi popolnoma normalno, da se tudi tokrat odločamo za samoprispevek in da delovni ljudje in občani namenijo del svojega dohodka za šole in vrtce. Otroci morajo hoditi v dobre šole.«

Slavka Longar z Blejske Dobrave:
»Ze veliko smo sami zgradili — s prostovoljnimi delom ali prispevki in tako ne vidim razloga, zakaj se ne bi tudi tokrat odločili in prispevali — vsak po svojih močeh.«

Mira Muhar, vzgojiteljica z Blejske Dobrave:
»Na Blejski Dobravi smo seveda o samoprispevku razpravljali, še posebej, ker imamo premajhno šolo in še manjši vrtce. Imamo tri skupine otrok, učenci pa obiskujejo dvorazredno šolo. Mislim, da bi vsekakor morali pomisliti tudi na Blejsko Dobravo, še posebej na vrtce, saj je igralnica za okoli 100 otrok velika komaj devet kvadratnih metrov.«

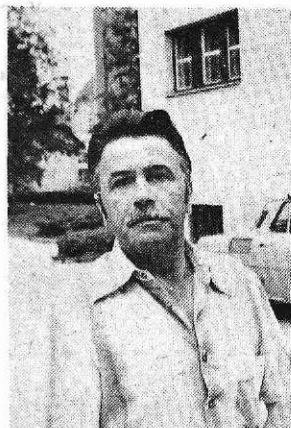
Vinko Lagoja, strokovni delavec na Jesenicah:
»Slo na Jesenicah smo zgradili, res je bilo veliko težav in to se mi ne zdi prav. Kar se gradi s samoprispevkom, mora biti hitro in solidno grajeno in ne sme biti nobenega odlašanja. Tako naj bo tudi z denarjem, ki naj bi se zbral z drugim samoprispevkom: varčno ga je treba porabiti.«

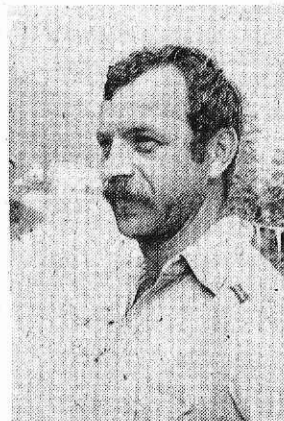
Francka Pretnar iz Mojstrane:
»Vem, da se pripravlja uvedba drugega samoprispevka in glasovala bom za samoprispevek, saj gre za naše otroke in za njihovo prihodnost. Tudi za otroke v Mojstrani, kjer jih bo v prihodnjih letih še več, saj se gradijo novi bloki in zasebne stanovanjske hiše.«

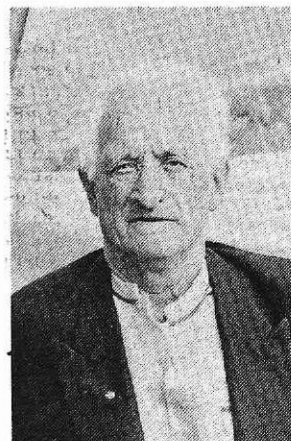
OBČANI O SAMOPRISPEVKU

Lovro Brce, predsednik krajevnih konferenc SZDL Javornik-Koroška Bela: »Šola na Beli je povsem dotrajana in nujno potrebna obnove. Nikdar ni bil problem, če smo namenili denar za šolo in za otroke, zato mislim, da se bodo tudi tokrat Jeseničani odločili za drugi samoprispevek. Veliko šol smo že zgradili in mislim, da moramo po tej poti tudi naprej.«

Ivan Lackovič iz Kranjske gore: »V jeseniški občini smo s samopriskom že zgradili šolo na Plavžu in namenili denar za druge šole po posameznih krajevnih skupnostih. Zato je prav, da se zdaj dogradi še ostali šolski prostor in da občani namenijo 1,5 odstotka od dohodka za šoli na Koroški Beli in v Mojstrani.«

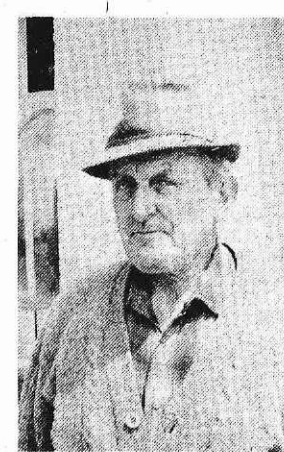
Franc Dolžan, upokojenec iz Mojstrane: »Vem, da bomo glasovali za to, da bi zgradili prizidek k osnovni šoli v Mojstrani, ki je že premajhna, še bolj pa bo v prihodnjih letih. Menim, da bi se morali izreči za, saj gre za naše otroke.«

Vida Rožič, upokojenka iz Rateč: »Sama sem imela veliko otrok in vem, kako pomembno je, če hodijo v lepo in moderno šolo. Vsekakor sem za samoprisk, o katerem smo že dobro obveščeni tako po časopisu kot po radiu.«

Dušanka Ulaga-Basta, administrativna delavka z Jesenice: »Podpiram prizadevanja za uvedbo samoprisk, ki je namenjen za izgradnjo osnovnošolskega prostora. Trdno sem prepričana, da je to najboljša in najbolj pravilna pot k napredku, še posebej pa pomemben prispevek k razvoju otrok. Denar pa je treba kar najbolj racionalno potrošiti. Vsi otroci v občini naj bi imeli enake možnosti izobraževanja.«

Viktor Legat, kmet s Sela pri Žirovnici: »Šole morajo biti, zato ne sme biti vprašanja, kako bomo glasovali. Vsi prebivalci in občani Jesenic naj bi se na referendumu odločili za samoprisk.«

Glasujte za šolo, ki jo je prehitel čas

Novi prostori — naše veselje

SAMOPRISPEVEK DA ALI NE?

Drugi samoprisk! O tem »šolniki« občine Jesenice poslušamo in beremo že nekaj časa, tudi sami pišemo članke, prispevke v dnevne časopise, radio...

Vemo, da učiteljev in drugih delavcev Vzgojnoizobraževalnega zavoda Jesenice ni potrebno prepričevati o nujni adaptaciji in novogradnji osnovnošolskega prostora.

Vemo, da učitelji v osnovni šoli na Koroški Beli delajo v najslabših pogojih v občini Jesenice.

Se huje, **vemo** kako ogromno morajo narediti učitelji na tej šoli ob takih pogojih dela. Sodobni pouk, moderni pristopi, laboratorijske metode... vse to je kolegom na Koroški Beli težko izvajati, saj nimajo osnovnih pogojev za take oblike dela.

Presenetljivo pa je, da na tej šoli kljub slabim pogojem dosegajo lepe uspehe na vzgojnoizobraževalnem področju, ne samo pri pouku, prav tako pri interesnih dejavnostih učencev in ostalih aktivnostih šole. Ob tem se moramo vprašati, kaj bi lahko dosegli učenci šole na Koroški Beli, če bi imeli take pogoje, kot jih že imajo učenci v novem sodobnem šolskem centru Plavž.

Kratko povedano, osnovna šola Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela je šola, ki jo je prehitel čas! Pa ne da bi kdo narobe razumel, šola je prehitel čas, učiteljev ni!

Na televiziji, v časopisu, smo slišali in prebrali, da je čas uvažanja znanja minil, da si ne moremo več privoščiti uvoza tuje tehnologije, le z lastnim znanjem lahko dvignemo gospodarstvo na tako raven, kot smo začrtali v naših planih. Tega pa ne bomo dosegli, če ne bomo učencem že v osnovni šoli nudili takih pogojev za delo, da jih bomo lahko tako izobrazili in vzgojili, kot zahteva sodobno gospodarstvo. Premalo je fraza »ne uživajmo znanja«, treba je ustvariti pogoje, da bomo to znanje pridobili doma.

Šola na Koroški Beli je potrebno adaptirati in dograditi. Sredstva za to lahko pridobimo le s samopriskom, ki bo manjši, kot je bil prejšnji.

Večkrat je slišati, da je 1,5 % od osebnega dohodka za delavce z manjšimi osebnimi dohodki veliko. Mogoče je to res veliko, vendar ne smemo pozabiti, da je najboljša naložba, ki se nam bo dobro obrestovala, to pa pomeni, da nam ne sme in ne more biti žal sredstev za tako pomembno investicijo.

Občani jeseniške občine se moramo še zavedati, da smo s prvim samopriskom pričeli šele takrat, ko je večina občin v Sloveniji uvajala že drugi, oziroma že tretji samoprisk.

Kratko povedano: če smo pozno pričeli s samopriskom, bomo pač kasneje nehali!

Ali: po žepu nas bodo samoprisk manj udarili kot delavce v drugih občinah v Sloveniji.

Drugega načina za izgradnjo novega osnovnošolskega prostora ni, slej kot prej nam ostane le samoprisk — edina pot k enakim pogojem šolanja v naši občini. Ob glasovanju se zavedajmo, da glasujemo za naše otroke, za boljši jutri svojih otrok, za večje znanje, za šolo, ki jo je prehitel čas.

Lado Brišar
VIZ Jesenice

NE SMEMO RAZOČARATI NAŠIH OTROK

Želje po veliki telovadnici, po prostorih in lepih učilnicah, po šoli, ki bo sodobna in bo poleg učenosti nudila tudi razvedrilo, so želje in veliki upi, ki vejejo iz napisov, slik, spisov in src naših otrok v tem času, ko se bomo mi starejši odločali za nove šolske prostore — za drugi občinski samoprisk.

Zavedati se moramo, da tokrat ne gre za novo igračo, za novo obleko, gre za več. Omogočiti moramo našemu otroku ustrezne prostore za svoje delo, za učenje.

Učenje je resno delo, ki zahteva prostor in okolje, če naj pričakujemo dobre rezultate tega dela.

Naš otrok je prikrajšan za svoj življenjski prostor že v preutesnjenem stanovanju, v bloku, brez igrišč in zelenic in še v starih, tesnih in temnih šolah, kjer preživlja dobršen del dneva. Kakšne so posledice takšnih razmer, vemo učitelji. So resne in jih ne bi smeli zanemarjati.

Naši otroci pričakujejo od nas vseh, da jih ne bomo razočarali. In ne smemo jih.

Jela Leštan
OŠ Polde Stražišar, Jesenice

OTROCI OBISKUJEJO CELODNEVNO ŠOLO

Osnovna šola Jeseniško-bohinjskega odreda Kranjska gora deluje kot celodnevna osnovna šola peto leto. Ob veliki prizadevnosti vseh delavcev šole in širše družbene skupnosti so bile začetne težave v veliki meri premagane in lahko trdimo, da je naša celodnevna osnovna šola zaživela in da trenutno deluje v dobrih pogojih.

Za nadaljnji razvoj celodnevne šole v jeseniški občini so v prvi vrsti potrebne adaptacije in dograditve osnovnih šol na

Koroški Beli in v Mojstrani, zato tudi podpiramo predlog občinske konference SZDL Jesenice, da se za to potrebna sredstva zberejo z drugim samopriskom. Istočasno pa moramo opozoriti na prostorsko stisko, v kateri se bo znašla naša šola v srednjeročnem obdobju, saj bo v tem času naraslo število učencev za okoli 50 %, s tem pa nam bo primanjkovalo v šolskem letu 1986/87 šest učilnic.

Ravno zaradi tega smo podprli tudi pobudo krajevnih konferenc SZDL Kranjske gore in Rateč za dodatnih 0,5 % krajevnega samoprisk, s katerim bi zbrali nekaj manj kot polovico sredstev za adaptacijo in dograditev potrebnih prostorov v osnovni šoli v Kranjski gori.

Andrej Vister,
OŠ Jeseniško-bohinjski odred
Kranjska gora

RADI BI NOVI VRTEC

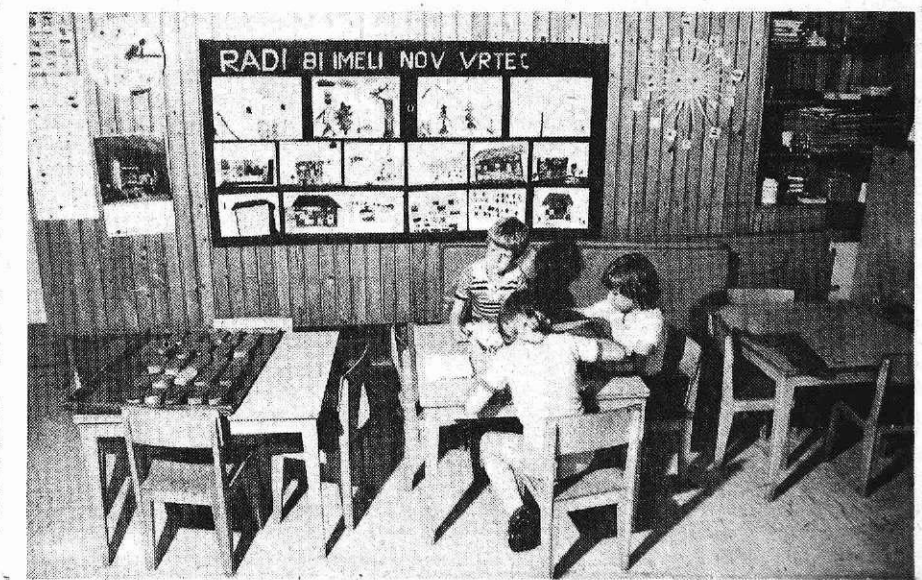
Šola v Mojstrani je bila zgrajena 1964. leta. Šola nima prave kuhinje. Zaslišno smo uredili kuhinjo v razdeljevalnici malic, vendar ne ustreza. Prostor je premajhen. Tudi prave garderobe za obleko, obutev in druge stvari učencev ni.

Število učencev se bo do leta 1985 močno povečalo. V Mojstrani je v gradnji devet novih blokov s skupno 81 stanovanji. Zato potrebujemo štiri nove učilnice.

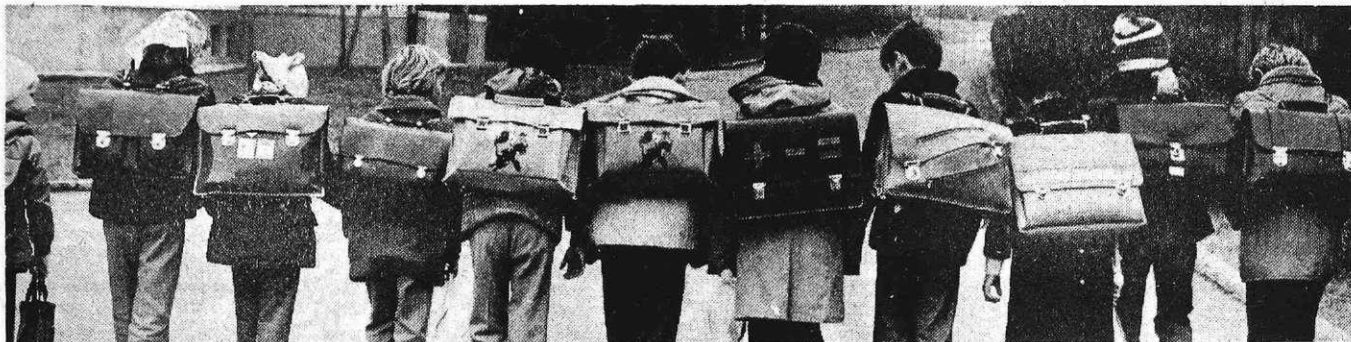
Z obnovitvijo strehe, adaptacije kuhinje, dograditvijo garderobe in v štirih učilnicah bi ustvarili v Mojstrani pogoje za uvedbo celodnevne šole.

V eni od učilnic imamo oddelek vrtca, ki pa ne more nuditi varstva vsem otrokom, ki so tega potrebni. V varstvu je le 14 % predšolskih otrok. Zgraditi bo potrebno nov vrtec, s tremi oddelki, kar pa ne bo zadostovalo za daljše obdobje, kasneje pa bo potrebna še dograditev.

Emil Brezavšček
OŠ 16. december Mojstrana

OBNOVITI ŠOLI NA KOROŠKI BELI IN V MOJSTRANI

Prvi samoprispevek v občini za izgradnjo osnovnošolskega prostora je za nami. Na Plavžu je zgrajena nova, moderna šola. Brez pomoči vseh občanov občine Jesenice le-te danes prav gotovo še ne bi bilo. Učenci osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc bi se stiskali v dveh odnosno celo treh izmenah v šolskih prostorih šole na Tomšičevi ulici. Odločitev občanov občine Jesenice pred petimi leti na referendumu, da prispevajo za gradnjo nove šole, pa je omogočila, da se učenci obeh jeseniških šol ne stiskajo v eni zgradbi, da imajo vsi pouk le v dopoldanski izmeni, da je organizirana celodnevna šola za učence šole Tone Čufar do vključno 6. razreda, za učence šole Prežihov Voranc pa do 4. razreda.

Kljub pridobitvi novih šolskih prostorov v mestu Jesenice, pa dokončno še niso izpolnjeni prostorski pogoji za celoten, postopen prehod na celodnevno osnovno šolo za učence na obeh mestnih šolah. O tem pa bo potrebno razmišljati v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Danes imajo najslabše prostorske pogoje za delo učenci osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in učenci osnovne šole 16. december iz Mojstrane. Tudi učencem teh dveh šol bi morali omogočiti boljše pogoje za življenje in delo. To pa lahko izvedemo le z obnovo in dogradnjo šole na Koroški Beli, oziroma dogradnjo — adaptacijo šole v Mojstrani.

Pri obnovi in adaptaciji manjkajočih šolskih prostorov na teh dveh šolah pa moramo, tako kot pred petimi leti, ponovno pomagati občani občine Jesenice. V ta namen bo v mesecu juniju izveden referendum za II. samoprispevek za izgradnjo osnovnošolskega prostora v občini Jesenice. S svojim DA na referendumu bomo priskočili na pomoč učencem, ki imajo trenutno najslabše delovne pogoje.

Jože Berce,
OŠ Prežihov Voranc Jesenice

RECIMO »DA« ZA NAPREDEK

Živimo in delamo v novem šolskem centru na Plavžu, ki je veliki uspeh prvega samoprispevka. Delovni pogoji v novi šoli so urejeni, zato je pred vsemi delavci šole velika naloga in moralna obveza, da mladi rod razvija vsestransko, ga oblikuje za jutrišnji dan v delovnega in zavzetega samoupravljalca.

Zal vsi učenci in pedagoški delavci v jeseniški občini nimajo enakih pogojev. Prav bi bilo, da občani še drugič potrjuje s svojim DA svojo privrženost razvoju in napredku na področju šol.

Mili Ilenič,
OŠ Tone Čufar Jesenice

ENAKI POGOJI VSEM UČENCEM V OBČINI

V krajevni skupnosti Žirovnica se tudi na drugi samoprispevek za izgradnjo in adaptacijo šolskih prostorov na Koroški Beli in v Mojstrani pripravljamo z enako resnostjo kot pred petimi leti na prvega. Zato imamo svoje razloge. Ko smo pripravljali prvega, smo računali na pridobitev dodatnega prostora tudi v naši šoli. Danes dela osnovna šola Gorenjskega odreda v Žirovnici v zadovoljivih delovnih pogojih in razvija že šesto leto obliko celodnevne šole. Ko razmišljamo o odločitvah za svoj »da« na volitvah za samoprispevek, moramo imeti v mislih kaj in koliko smo v Žirovnici pridobili v preteklih letih. Naj naštejemo: 1958 leta smo dobili novo šolsko stavbo z osmimi učilnicami, tehnično delavnico in improvizirano mlečno kuhinjo; ob šoli šoli je zrasel tudi novi stanovanjski blok s sedmimi stanovanji za delavce šole. V novi šoli smo delali v dveh izmenah, vendar pa v mnogo boljših pogojih kot v stari šoli na Breznici, ki so jo pozneje predelali in usposobili za obrat Planike.

1974. leta smo pridobili novo telovadnico in novi šolski trakt za predmetni pouk z osmimi učilnicami, sedmimi kabineti in v pritličju še prostore za šolski vrtec (trije oddelki, sanitarije in garderoba).

V letu 1976 smo uredili zunanost šolskega prostora z asfaltiranjem dvorišča, treh igrišč (rokomet, odbojka in košarka) in urejeno atletsko stezo ter skakališča. Treba je priznati, da smo prav pri hortikulturnem urejanju zunanjih površin vložili veliko lastnega dela, zato pa lahko danes ugotavljamo, da imamo prav te površine med šolami v naši občini najlepše urejene.

V letu 1980 smo pridobili še šolsko jedilnico s skladiščnimi prostori za živila in razširili še prostore kuhinje.

Vsi objekti so zahtevali veliko sredstev, ki so jih prispevali vsi občani občine in je zato razumljivo, da bomo s sredstvi novega samoprispevka pomagali zagotoviti dobre pogoje dela tudi otrokom na Koroški Beli in v Mojstrani. Že v naslednjem planskem obdobju bomo poskušali zgraditi poslopje za vrtec, ki ga zagotovo ne bomo zmogli le s sredstvi naše krajevne skupnosti, ampak bomo zopet iskali širšo pomoč vseh občanov.

Zato pri odločanju za samoprispevek ne mislimo lokalistično na sedanje zadovoljivo stanje šolskega prostora v naši krajevni skupnosti, ampak mislimo na prihodnost in glasujemo »za«.

Marjan Jemec,
OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica

GLASUJTE ZA ŠOLO KI JO JE PREHITEL ČAS

Naša šola je najstarejša v občini. Mnogim generacijam je bila prva postaja k učenosti. Z razvojem industrije in priseljevanjem novih družin je v času izgrajevanja novega sistema postal pereč problem pomanjkanja šolskih prostorov.

V tem srednjeročnem obdobju se bo število učencev močno povečalo. Zaradi naraščajočega števila učencev bo šola morala v celoti preiti v dvozmenski pouk. Utesnjenost ovira pouk, prostori so neustrezni in ne ustrezajo niti funkcionalnim niti higienskimi pogojem sodobnega pouka.

Šola nima specializiranih učilnic niti kabinetov. Dotrajana so okna, električna napeljava, prav tako podi. Stropniki so še leseni. Učilnice so pozimi hladne, čeprav jih primerno ogrevamo. Okna so se po mnogih letih skrivila in se ne dajo več dobro zapreti, zato skozi je močno piha.

Velik problem je telovadnica. Prostor je majhen, nekoč se je uporabljal za kinodvorano.

Šolska kuhinja je v kletnih prostorih. Vsa oprema je zastarela in dotrajana. Nismo imeli sodobnih strojev, kapaciteta obrokov pa je velika.

Razen učilnic, kuhinje in telovadnice primanjkuje ustreznega prostora za tehnični pouk, gospodinjstvo, prostor za knjižnico in čitalnico. Kljub vsem prizadevanjem šola ne more zadostiti potrebam sodobnega pouka — skratka vsega tistega, kar daje šolam možnosti za kvalitetno uresničevanje vzgojnoizobraževalnega sistema.

Prostorske probleme je možno rešiti samo z dograditvijo novih prostorov in adaptacijo že obstoječih objektov.

Doroteja Klinar,
OŠ Karavanskih kurirjev NOB
Koroška Bela

Človeštvo je dolžno dati otroku najboljše, kar premore

leto dograditve	objekt	v vrednosti din
1970	izgradnja osnovne šole v Kranjski gori	5.023.037,80
1972	izgradnja telovadnice in ureditev 1. nadstropja za potrebe vzgojnovarstvene organizacije ter zunanja ureditev osnovne šole Kranjska gora	2.512.299,70
1974	adaptacija in oprema prostorov posebne osnovne šole	1.296.932,75
1974	napeljava centralne kurjave in priključitev na vročevodno omrežje — center srednjih šol	1.491.990,65
1975	izgradnja trakta z manjkajočimi učilnicami za potrebe šole, katere pa začasno uporablja vzgojno varstvena organizacija, in telovadnice pri osnovni šoli Žirovnica	9.101.126,90
1976	Preureditev centralne kurjave in sanitarij v osnovni šoli na Koroški Beli	1.694.152,85
1977	Zunanja ureditev pri osnovni šoli Žirovnica	1.807.172,85
1978	Razširitev kuhinje in jedilnice za potrebe COŠ v Kranjski gori	2.573.955,30
1979	Sanacija kletnih prostorov v centru srednjih šol ter zunanja ureditev igrišča	1.700.000.—
1979	Preureditev šolske kuhinje ter jedilnice in izgradnja butanske postaje v osnovni šoli Prežihov Voranc	2.575.622,40
1979	Sanacija šolske kuhinje v osnovni šoli na Koroški Beli in Blejski Dobravi ter izdelava načrtov za nov objekt na Koroški Beli	700.000.—
1980	Preureditev šolske kuhinje ter izgradnja jedilnice pri osnovni šoli Žirovnica za potrebe COŠ	4.421.243,45
1980	Izgradnja šolskega centra Plavž	196.556.855,55

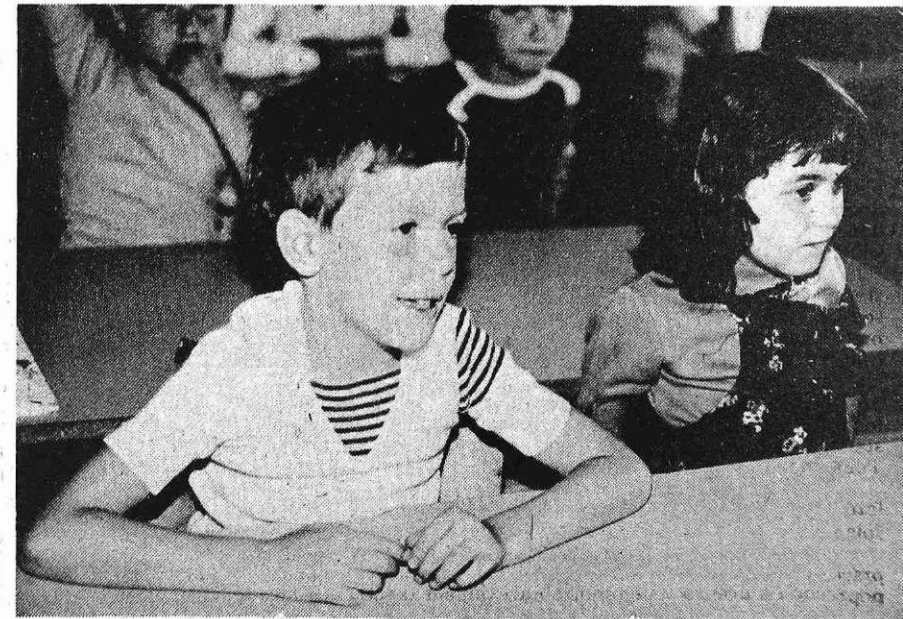
Poleg teh večjih naložb pa so bila letno razporejena tudi sredstva za tekoče vzdrževanje, soudeležbo pri lastni gradnji in manjših delih, kot so:

- soudeležba pri gradnji telovadnice železarskega izobraževalnega centra,
- asfaltiranje šolskega igrišča in popravilo strehe osnovne šole Prežihov Voranc,
- zamenjava kotlov centralne kurjave v osnovni šoli Prežihov Voranc in osnovni šoli Mojstrana,
- soudeležba pri gradnji prizidka gimnazije Kranj za potrebe pedagoške gimnazije,
- solidarnostni prispevek pri gradnji osnovne šole Jurovski dol in osnovne šole Žaga.

Vse navedene naložbe so bile nujne in jih je bilo potrebno izvesti poleg glavnega investicijskega programa, ki se uresničuje tako, da smo z zbranimi sredstvi realizirali izgradnjo osnovne šole Kranjska gora, s prvim samoprispevkom osnovno šolo na Plavžu in nam torej ostane še dozidava in sanacija obstoječe stavbe na Koroški Beli.

Zaradi propustnosti strehe v osnovni šoli Mojstrana, manjkajočih učilnic ter preureditve kuhinje je potrebno vključiti v investicijski program tudi to šolo. Ta naložba je bila programirana že v srednjeročnem obdobju 1976—1980, pa je bila zaradi pomanjkanja finančnih sredstev preložena na naslednje srednjeročno obdobje.

Na glasovanju za novo šolo recite: DA

STANJE OSNOVNOŠOLSKEGA PROSTORA V VZGOJNOIZOBRAŽEVALNEM ZAVODU JESENICE

SOLA	(v kv. metrih)	šolski prostor	urejena zunanja površina	površina telovadnice in bazena
OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora		2800	1040	512
OŠ 16. december Mojstrana		1466	1452	282
OŠ Prežihov Voranc Jesenice		4288	2286	284
OŠ Tone Čufar Jesenice		9000	5000	952
OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela		2261	4480	174
OŠ Gorenjski odred Žirovnica		3511	2400	450
SKUPAJ		23326	16.658	2654

POPREČNO KVADRATNIH METROV NA UČENCA

SOLA	(v kvadr. metrih)	šolski prostor 1980/81	šolski prostor 1986/87	urejena zun. površina 1980/81	urejena zun. površina 1986/87	površina telovadnice 1980/81	površina telovadnice 1986/87
OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora		9,5	6,75	3,53	2,51	1,74	1,23
OŠ 16. december Mojstrana		8,67	6,32	8,59	6,26	1,67	1,22
OŠ Prežihov Voranc Jesenice		5,91	5,46	3,15	2,91	0,39	0,36
OŠ Tone Čufar Jesenice		8,47	6,44	4,70	3,58	0,88	0,68
OŠ Karavanskih kurirjev NOB Kor. Bela		3,85	2,95	7,63	5,85	0,30	0,23
OŠ Gorenjski odred Žirovnica		9,22	9,46	6,30	6,47	1,18	1,21
POPREČJE		7,20	5,88	5,15	4,20	0,82	0,67

V obeh tabelah je prikazano število kv. metrov šolskega prostora, urejenih zunanjih površin in telesnovzgojnega prostora po posameznih šolah. Večina teh površin je bila zgrajena v zadnjih dvajsetih letih.

Leta 1958 je bila dograjena nova šolska stavba v Žirovnici. V letu 1976 pa je ta šola dobila še en prizidek. Tako je šola dobila pogoje za prehod na celodnevno organizacijo pouka. 1959 je bila dograjena nova stavba v krajevni skupnosti Sava v kateri deluje danes osnovna šola Prežihov Voranc. 1964 je bila dograjena sodobna šolska stavba v Mojstrani, ki je nadomestila zastarelo šolo na Dovjem. V letu 1966 je bila obnovljena in adaptirana stara šolska stavba na Koroški Beli. 1970 leta je bila zgrajena sodobna in moderna šola v Kranjski gori, ki je kasneje ob preureditvi in dograditvi dodatnih prostorov lahko prešla na celodnevno šolo. Do 1973 je posebna osnovna šola gostovala v stari Kosovi graščini, tega leta pa je dobila nove prostore, ki prostorsko povsem ustrezajo, vendar so popolnoma neprimerno locirani. 1979 je bila s samoprispevkom zgrajena nova šolska stavba v krajevni skupnosti Plavž, v kateri domuje osnovna šola Tone Čufar.

Iz tega je razvidno, da so vse šole v naši občini doživele po letu 1958 adaptacijo, dograditve in novogradnje. Najstarejša je šola na Koroški Beli, pa še ta stavba nima več kot 40 let.

Ugotavljamo, da smo z zgraditvijo nove šole na Plavžu precej pridobili na šolskem prostoru, saj je še leta 1975 pripadlo poprečno na učenca v vzgojnoizobraževalnem zavodu Jesenice le

4,6 kv. m šolskega prostora, danes pa 7,2 kv. m, pridobitev je kar 157 odstotna. Republiški normativ predvideva 7,3 kv. m šolskega prostora na učenca.

Iz tabele je razvidno, da je v najslabšem položaju osnovna šola Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, hkrati pa je razveseljivo, da tej šoli ne primanjkuje zunanjih površin, ki po funkcionalnosti še niso urejene. Zunanje površine so eden od osnovnih pogojev za uvedbo celodnevne osnovne šole.

Najmanj telesnovzgojnega prostora pripada učencem na Koroški Beli, skoraj šestkrat manj kot v Kranjski gori ali Mojstrani. Ob tem velja dodati, da šoli Prežihov Voranc in Koroška Bela lahko deloma to le nekaj ur tedensko koristita telovadnici v TVD Partizan. Taka rešitev je samo začasna, saj ne ustreza osnovnim zahtevam sodobnega pouka: oddaljenost, velikost telovadnice...

DOSEDANJE NALOŽBE NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA V OBČINI

Svet za šolstvo skupščine Jesenice je na podlagi perspektivnega programa razvoja šolstva večkrat razpravljal o številnih problemih, ki zadevajo temeljne pogoje za uspešno učno-vzgojno dejavnost naših vzgojnoizobraževalnih organizacij. Sprejet je bil dolgoročni program naložb v šolske objekte. Vrstni red naložb v posamezne šolske objekte iz leta 1961 je bil naslednji:

1. gradnja osnovne šole v Mojstrani,
2. gradnja osnovne šole v Kranjski gori,
3. gradnja osnovne šole na Plavžu,
4. dozidava osnovne šole na Koroški Beli.

Tako je bila po tem programu zgrajena osnovna šola v Mojstrani leta 1964 s sredstvi sklada za šolstvo v takratnem znesku 133.982.000 din.

S sprejetjem zakona o izobraževalnih skupnostih leta 1967 je financiranje vzgoje in izobraževanja naloga in dolžnost izobraževalne skupnosti in preko nje vseh delavcev in delovnih ljudi v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela.

Na podlagi široke javne razprave o izgradnji novih kapacitet v osnovnošolski prostor je bil prvotni predlog naložb še dopolnjen, in sicer z nujnimi investicijskimi posegi, ki so jih pogojevali vedno slabši gradbeno tehnični, funkcionalni in higienski pogoji. V nekaterih šolah je pouk potekal v teh izmenah, šole niso imele telovadnice in drugih prostorov za kabinete in za predmetni pouk, higienski pogoji, predvsem v šolskih kuhinjah, pa so bili tako skromni, da niso ustrezali minimalnim zahtevam šolske higiene. Tako se je v praksi pokazala vzporedna potreba po dograditvi ali vsaj ureditvi še naslednjih objektov:

1. adaptacija in oprema prostorov za posebno osnovno šolo,
2. gradnja trakta z manjkajočimi učilnicami in telovadnice ter preureditev šolske kuhinje in jedilnice v osnovni šoli Žirovnica,
3. sanacija kletnih prostorov, priključitev na vročevodno omrežje in napeljava centralne kurjave v centru srednjih šol,
4. preureditev centralne kurjave in sanitarij v osnovni šoli na Koroški Beli ter sanacija šolske kuhinje v osnovni šoli na Koroški Beli in Blejski Dobravi,
5. preureditev šolske kuhinje ter jedilnice ter izgradnja butanske postaje v osnovni šoli Prežihov Voranc.

Sredstva za te naložbe so se zbirala na podlagi:

- pogodb o zbiranju sredstev za naložbe v osnovnošolski prostor za dobo treh let po 80. — din na zaposlenega.
  - s prispevno stopnjo 0,30 % od davka na osebni dohodek iz delovnega razmerja — namensko za naložbe,
  - samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev po 350. — din na zaposlenega za investicijsko vzdrževalna dela v šolstvu,
  - z vsakoletnimi namenskimi sredstvi izobraževalne skupnosti Jesenice in skupnosti otroškega varstva Jesenice.
  - petletni 2 % samoprispevek delovnih ljudi in občanov.
- S tako pridobljenimi sredstvi, so bili na podlagi letnih planov naložb izvedene naslednje gradnje:

Skupščina občine Jesenice je na podlagi 2. člena zakona o samoprispevku (Uradni list SRS št. 3/73), 8. člena zakona o referendumu in o drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77 ter 202. in 209. člena statuta občine Jesenice (Uradni vestnik Gorenjske številka 18-14/74), na predlog OK SZDL Jesenice na seji družbenopolitičnega zbora dne 27. 5. 1981 in na sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 28. 5. 1981 sprejela

O DLOK O RAZPISU REFERENDUMA ZA UVEDBO SAMOPRISPEVKA V OBČINI JESENICE

1. člen
Razpisuje se referendum za uvedbo samoprispevka v denarju za financiranje dograditve in adaptacije osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in adaptacije osnovne šole 16. december v Mojstrani, v skladu z dogovorom o temeljnih družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981—1985 (Uradni vestnik Gorenjske št. 4/81).

2. člen
Referendum se razpisuje za celotno območje občine Jesenice, za katero naj bi se uvedel samoprispevek.

3. člen
Referendum bo v nedeljo, dne 28. junija 1981 od 7. do 19. ure na glasovalnih mestih, ki jih določi občinska volilna komisija.

4. člen
Na referendumu se bodo delovni ljudje in občani odločili o uvedbi samoprispevka za adaptacijo in novogradnjo naslednjih objektov v občini Jesenice:

1. Adaptacija in novogradnja obstoječe osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Javorniku-Koroški Beli z izgradnjo učilnic in kabinetov, telovadnice, zaklonišča, garderob, kuhinje in spremljajočih prostorov.
2. Dograditev manjkajočih šolskih in vzgojnovarstvenih prostorov v Osnovni šoli 16. december Mojstrana t.j. učilnice, igralnici, garderobe, kuhinja in zamenjava strešne kritine.

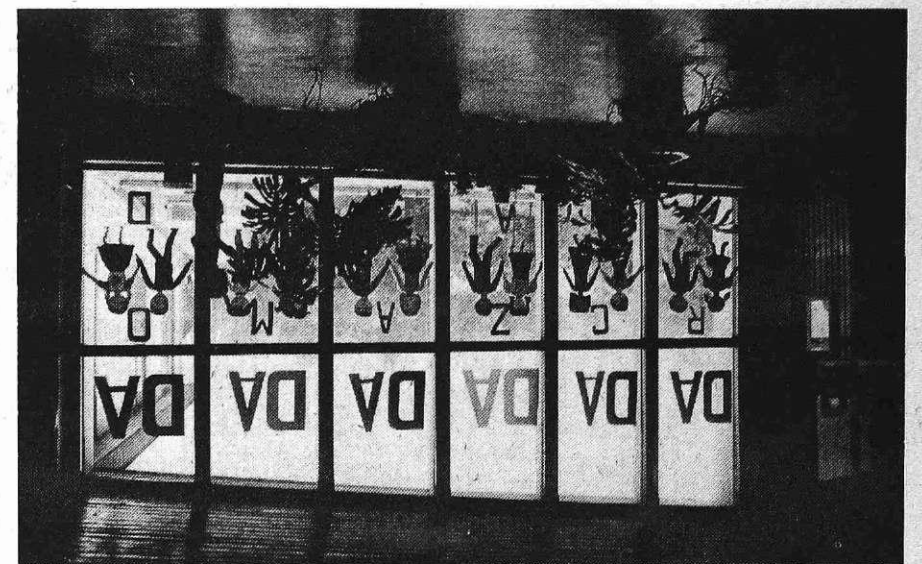
Sredstva se bodo uporabila po programu uporabe sredstev za adaptacijo in dograditev navedenih objektov.

5. člen
Skupna predračunska vrednost programa, za katerega se bodo namenila sredstva zbrana s samoprispevkom, znaša po sedanjih ocenah 125.900.000 din in bodo v celoti zbrana s samoprispevkom 120.000.000 din in prispevkom Izobraževalne skupnosti Jesenice 5.900.000 din.

6. člen
Samoprispevek se bo uvedel za obdobje petih let in sicer od 1. avgusta 1981 do 31. julija 1986. Samoprispevek plačujejo delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju občine Jesenice v višini 1,5 % od naslednjih osnov:

1. delovni ljudje in občani, ki prejemajo osebne dohodke iz delovnega razmerja v združenem delu oz. nadomestil, delavci pri zasebnih delodajalcih, prejemniki pokojnin, ter občani od priložnostnih dohodkov, od katerih se plačuje davek po odbitku in sicer od neto prejemkov;
2. delovni ljudje in občani od dohodka iz kmetijske dejavnosti v višini 1,5 % od katastrskega dohodka in 1,5 % od dohodka gozdov;
3. delovni ljudje in občani, ki samostojno opravljajo obrtne in druge gospodarske dejavnosti ter intelektualne storitve od čiste dohodka, ki pomeni davčno osnovo.

7. člen
Samoprispevek se ne plačuje od družbene denarne pomoči, invalidnin, pokojnin z varstvenim dodatkom, otroškega dodatka, štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejemajo učenci v gospodarstvu.

8. člen
Plačevanje prispevka bodo poleg tistih iz prejšnjega člena oproščeni še:

1. delovni ljudje in občani, katerih osebni dohodek iz delovnega razmerja ali pokojnine ne presega z zakonom določenega zjamčenega osebnega dohodka iz preteklega leta, ali če znesek ne presega 65 % zjamčenega osebnega dohodka na družinskega čalna.
2. delovni ljudje in občani, ki imajo dohodek od kmetijstva, če letni katastrski dohodek od obdelovalnih površin ne presega 1500 din. Ta olajšava pa ne velja na dohodek od gozdov.

9. člen
S samoprispevkom zbrana sredstva so namenska sredstva in se bodo uporabljala izključno za izgradnjo objektov iz 4. člena tega odloka in se bodo zbirala na posebnem računu. Nad zbiranjem sredstev bo vršil nadzor izvršni odbor občinske Izobraževalne skupnosti Jesenice, za izvajanje del in uporabo s samoprispevkom zbranih sredstev pa gradbeni odbor, ki ga imenujeta skupščina občine Jesenice in skupščina Izobraževalne skupnosti Jesenice v katerem so predstavniki vseh krajevnih skupnosti v občini Jesenice.

10. člen
Od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja, od pokojnin in od dohodkov, od katerih se plačuje davek po odbitku, samoprispevek obračunava in odteguje pri izplačilu izplačevalec.

11. člen
Samoprispevek se odmerja, plačuje in izterjuje po predpisih, ki veljajo za odmero, pobiranje in izterjavo davkov in prispevkov občanov.

12. člen
Skupščina občine, skupščina izobraževalne skupnosti in izvršni svet skupščine občine Jesenice ter njihovi organi, so odgovorni za izvajanje sprejetega programa referenduma.

13. člen
Pravico glasovanja na referendumu imajo vsi občani občine Jesenice, ki so vpisani v splošnem volilnem imeniku in občani, ki so v delovnem razmerju, pa še nimajo volilne pravice za volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

14. člen
Za postopek o glasovanju in izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

Referendum vodi, ugotovi in izdela poročilo o izidu referenduma občinska volilna komisija. Izid referenduma se objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

15. člen
Glasovanje na referendumu vodijo volilni odbori za izvedbo glasovanja, ki jih imenuje volilna komisija skupščine občine Jesenice na predlog krajevnih skupnosti.

16. člen
Na referendumu glasujejo delovni ljudje in občani neposredno in tajno z glasovnico, na kateri je naslednje besedilo:

Skupščina občine Jesenice
GLASOVNICA

za referendum dne 28. junija 1981 o uvedbi samoprispevka za celotno območje občine Jesenice v denarju, za financiranje adaptacije in novogradnje osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in dograditev manjkajočih prostorov v osnovni šoli 16. december Mojstrana za dobo petih let, t.j. od 1. 8. 1981 do 31. 7. 1986.

GLASUJEM
ZA PROTI

Glasovalec izpolni glasovnico tako, da obkroži »ZA« če se strinja z uvedbo samoprispevka, besedo »PROTI« pa obkroži, če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

17. člen
Glasovnice morajo biti overjene s pečatom skupščine občine Jesenice.

18. člen
Občinska skupščina sprejme odlok o uvedbi samoprispevka, če se bo večina vseh upravičenih glasovalcev izjavila za uvedbo samoprispevka.

19. člen
Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem vestniku Gorenjske.

Številka: 014-02/81
Dne: 28/5-1981

Predsednik:
Ivo ARZENŠEK

ZAKAJ NA KOROŠKI BELI IN V MOJSTRANI?

Osnovna šola na Koroški Beli — šola nosi ime po karavanških kurirjih NOB — ima v jeseniški občini najslabše delovne pogoje tako za učence kot za učitelje. Poslopje, v katerem je razredni pouk, je bilo zgrajeno leta 1903, ko je šolo obiskovalo le 177 učencev. V tej zgradbi je bilo prvotno pet učilnic, stanovanje za hišnika in ravnatelja. V letih 1931 in 1936, ko je bilo učencev že 341, je pouk potekal tudi v enorazredni stari šoli na Koroški Beli, ki je bila zgrajena leta 1850. Leta 1939 se je takratni občinski odbor odločil za zgraditev novega šolskega poslopja in stanovanjskega trakta. Gradnja je potekala v letu 1939, med vojno, končala pa s prostovoljnim delom po osvoboditvi. Leta 1970 se je matični šoli pridružila še podružnična šola Blejska Dobrava.

Z razvojem industrije in priseljevanjem novih družin v tej krajevni skupnosti, je v času izgradnje novega sistema vzgoje in izobraževanja postal spet pereč problem pomanjkanja šolskega prostora. Tako šola v tem srednjeročnem obdobju predvideva naslednje število učencev in oddelkov:

leta 1981 ...	538 učencev in 24 oddelkov
leta 1982 ...	600 učencev in 25 oddelkov
leta 1983 ...	623 učencev in 25 oddelkov
leta 1984 ...	667 učencev in 26 oddelkov
leta 1985 ...	720 učencev in 27 oddelkov

Zaradi vedno večjega števila učencev bo šola morala v celoti preiti na dvoizmenski pouk od 1. do 8. razreda.

V letošnjem šolskem letu zajema šolski prostor 2.261 kvadratnih metrov. Skupno ima šola 16 učilnic. Šola nima specializiranih učilnic in ne kabinetov. Eno učilnico koristijo za zbornico.

Telovadnica meri 174 kvadratnih metrov, kar znaša 0,30 kvadratnih metrov na učenca. V letu 1985 in 1986 pa 0,23 kvadratnih metrov na učenca in ne ustreza ne funkcionalnim, niti higienskimi pogojem sodobnega pouka. Zaradi propustnosti strehe in dotrajanosti konstrukcije ni dovoljena nobena stropna montaža opreme in športnega orodja. Po predmetniku ima šola tedensko 46 ur telesne vzgoje, ki ga šola organizira tako, da hodijo učenci od 1. do 4. razreda v dopoldanskem času v telovadnico TVD Partizan Javornik-Koroška Bela.

Pozna se, da je bila šola zgrajena med vojno. Dotrajana so okna, prav tako tudi tla. Stropi so še iz lesenih stropnikov, zelo slaba je električna napeljava. Kljub popravilom se stanje ni izboljšalo, ker ni bilo možno popraviti glavnega dovoda.

Šolska kuhinja je v kletnih prostorih. Vsa oprema je dotrajana. Zaradi tega lahko šola nudi kosila samo tistim učencem, ki so v podaljšanem bivanju.

Zdravstveno stanje učencev je slabo — ta ugotovitev zdravstvene službe je znana. Ti učenci bi potrebovali poleg rednih ur telesne vzgoje v normalnih prostorskih možnostih tudi preventivno in korektivno telovadbo, kar pa zdaj prostorska stiska ne dovoljuje.

Prostorske probleme šole pa je možno reševati le z dograditvijo novih prostorov in s smotno adaptacijo obstoječe zgradbe.

OSNOVNA ŠOLA V MOJSTRANI

Osnovna šola 16. december Mojstrana je bila zgrajena leta 1964. Šola ima devet

učilnic in telovadnico, vendar pouk poteka le v osmih učilnicah, ker eno učilnico zaseda otroški vrtec.

Šolska kuhinja v Mojstrani je neprimerna, saj meri le 16 kvadratnih metrov. V njej se dnevno pripravlja okoli 100 kosil, 240 malic in 20 zajtrkov.

Drug pereč problem predstavlja streha, ki pušča vodo. Ob deževju ali spomladi, ko se topi sneg, morajo podstavljeni posode po učilnicah in v avli. Streho je treba nujno sanirati, kajti škoda, ki jo povzroča voda, je velika.

V letošnjem šolskem letu ima šola 170 učencev v osmih oddelkih in dva oddelka podaljšanega bivanja, ki zajemata 30 učencev. Poleg tega je na šoli še en oddelček otroškega varstva, ki vključuje 27 otrok, ki so stari med 4 in 7 let. Pouk je enoizmenski, vendar bo tudi tu kmalu dvoizmenski, ker pričakujejo v naslednjem šolskem letu dva oddelka prvega razreda.

Do leta 1985 bo v Mojstrani zgrajenih devet novih blokov s po devet stanovanj, kar bo prineslo veliko število novih prebivalcev in s tem tudi otrok. Predvideva se izgradnja še novih zasebnih hiš v Kamnah pod Dovjem. Ocenjujemo, da bo leta 1985 na šoli več kot 220 učencev.

Samostojnega vrtca v kraju nimajo, čeprav so potrebe po otroškem varstvu zelo velike. Trenutno bi morali imeti tri oddelke, da bi nudili otroško varstvo vsem otrokom. Stanje je zelo pereče, saj je stiska mladih družin v Mojstrani vse hujša. Mojstrana je izrazito industrijsko naselje in tudi Dovje. Na vseh zborskih občanov, krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij se izkazuje ta problem.

Osnovna šola v Mojstrani naj bi prešla na celodnevni pouk v šolskem letu 1984 do 1985. Da bi to dosegli, je treba v Mojstrani zgraditi štiri nove učilnice, eno od sedanjih učilnic adaptirati v šolsko kuhinjo ter zgraditi vrtec s tremi učilnicami z možnostjo razširitve glede na kasnejše potrebe. Ob adaptaciji šole pa je treba sanirati streho, da se ne bi delala nadaljnja škoda. Tu velja omeniti, da je bila ta naložba programirana že za minulo srednjeročno obdobje, a zaradi premalo denarja tega še niso mogli uresničiti.

Predračunska vrednost novogradnje in adaptacije je naslednja: novogradnja bi veljala 91 milijonov 500.000 dinarjev, adaptacija pa 14 milijonov 400.000 dinarjev. Skupaj bi za osnovno šolo na Koroški Beli namenili 105 milijonov 900.000 dinarjev.

Za osnovno šolo v Mojstrani pa bi za novogradnjo namenili 17 milijonov 575.000 dinarjev, za sanacijo strehe 2 milijona 425.000 dinarjev ali skupaj za vrtec in osnovno šolo v Mojstrani 20 milijonov dinarjev.

Predračunska vrednost obeh naložb velja torej 125 milijonov 900.000 dinarjev.

Pokrivanje stroškov investicije predvidevamo takole:

Predračunska vrednost obeh naložb je 125 milijonov 900.000 dinarjev;
Viri sredstev pa so:

— 1,5 odstotni samoprispevek za osnovnošolski prostor je 120 milijonov dinarjev

— prispevek izobraževalne skupnosti Jesenice pa 5 milijonov 900.000 dinarjev

Jutri v novo šolo

NA BELI LE 3 KVADRATNE METRE NA UČENCA

Analiza je pokazala, da so v jeseniki občini oziroma med posameznimi šolami izredno velike kvalitativne in kvantitativne razlike, ki se odražajo v kvaliteti šolskih in ostalih prostorov in v kvantiteti prostorov.

U uvedbo drugega samoprispevka naj bi vsaj približno izenačili pogoje. Pri tem je očitno, da je daleč v najslabšem stanju osnovna šola Karavanških kurirjev NOB na Koroški Beli, pri kateri bodo razmere v prihodnje še slabše, obenem pa je treba rešiti tudi osnovno šolo 12. december v Mojstrani — z razširitvijo za štiri učilnice in adaptacijo strehe.

Naj bo za ilustracijo: v osnovni šoli Koroška Bela pride na učenca 3,85 kvadratnih metrov, v Mojstrani 8,67 kvadratnih metrov, v Žirovnici 9,22 kvadratnih metrov, na Plavžu 8,47 kvadratnih metrov, na šoli Prežihov Voranc 5,91 kvadratnih metrov in v Kranjski gori 9,50 kvadratnih metrov. Podatki so več kot zgovorni!

Osnovna šola na Koroški Beli pa ima edina dvoizmenski pouk!

PREDLOG PRIZIDAVE IN ADAPTACIJE OSNOVNE ŠOLE 16. DECEMBER

Predvidena je prizidava dveh učilnic v vsaki etaži ob vhodu v šolo, na vzhodni strani objekta. Vzporedno s prizidavo naj bi bila izvedena adaptacija vhoda in ureditev garderob. Za adaptacijo oz. razširitev kuhinje je predvidena uporaba sedanjih učilnic za gospodinjski pouk.

Učilnica v pritličju, kjer je sedaj vrtec, se sprostí z rešitvijo VVU na novi lokaciji. Predlagano je namreč, da se prostori za VVU rešujejo v samostojnem objektu, ki bi imel v prvi fazi tri, v končni fazi pa pet igralnic. Lokacija VVU bi bila primerna v podaljšku telovadnice v jugozahodni smeri šolskega zemljišča. VVU bi bila lahko s pokritim hodnikom povezana z objektom osnovne šole, vhod v objekt bi bil možen preko severnega dvorišča šole. Objekt VVU bi bil s kuhinjo, kurilnico in upravnimi prostori vezan na šolo. V končni fazi bi znašala čista površina vrtca 465 kv. m za 96 otrok od 2. do 7. leta, v prvi fazi pa bi znašala čista površina 245 kv. m za 56 otrok.

S prizidavo OŠ bi pridobili 238 kv. metrov čiste površine oz. štiri učilnice in garderobo. Adaptacijski poseg za razširitev kuhinje bi bil izveden na čisti površini 66,60 kv. m. Na celotnem novem tlorisu bi bila potrebna zamenjava strešne kritine.

V prvi fazi bi bilo zgrajenih ali adaptiranih 549 kv. m za šolo in vrtec.

PREDLOG PRIZIDAVE IN ADAPTACIJE OSNOVNE ŠOLE KARAVANŠKIH KURIRJEV NOB

Dela bi potekala v dveh fazah:

V prvi fazi predvidevajo rušenje obstoječe telovadnice in hišniškega stanovanja. Na tem mestu naj bi zgradili dvoetažni povezovalni objekt, navezan na obstoječi vhodni prostor šole. V kletni etaži povezovalnega objekta so predvidene garderobe (dvonamensko zaklonišče) v izmeri 730 kv. m, v pritličju pa jedilnica s kuhinjo in stranskimi prostori v izmeri 530 kv. m.

Severovzhodno od povezovalnega objekta je predvidena telovadnica s sanitarijami in garderobami ter povezovalnimi hodniki v skupni izmeri 841,00 kv. m. Severozahodni trakt učilnic ima predvidene izmere 1568 kv. m. Pridobili bi: v kleti: dve učilnici, tri kabinete in sanitarije, v pritličju: dve učilnici, tri kabinete in sanitarije in v I. nadstropju: štiri učilnice, tri kabinete in sanitarije.

Skupno pridobimo v severozahodnem traktu osem učilnic in devet kabinetov z vsemi stranskimi prostori.

Po tej fazi izgradnje je predviden pričetek adaptacije novejšega dela šole in stanovanjsko-upravnega trakta. V adaptiranem delu šole bi pridobili 12 učilnic,

nekaj kabinetov in sanitarije, upravne prostore pa v adaptiranem stanovanjskem traktu. Čiste kvadrature prostorov, ki bi jih bilo treba adaptirati znašajo 1440 kv. m.

V končni fazi gradnje šole je predvideno rušenje starejšega dela šole in na tem mestu izgradnja učilnic, kabinetov in sanitarij v izmeri okrog 1100 kv. m. Ta del bi lahko pustili za dolgoročno obdobje (12 učilnic in 12 kabinetov).

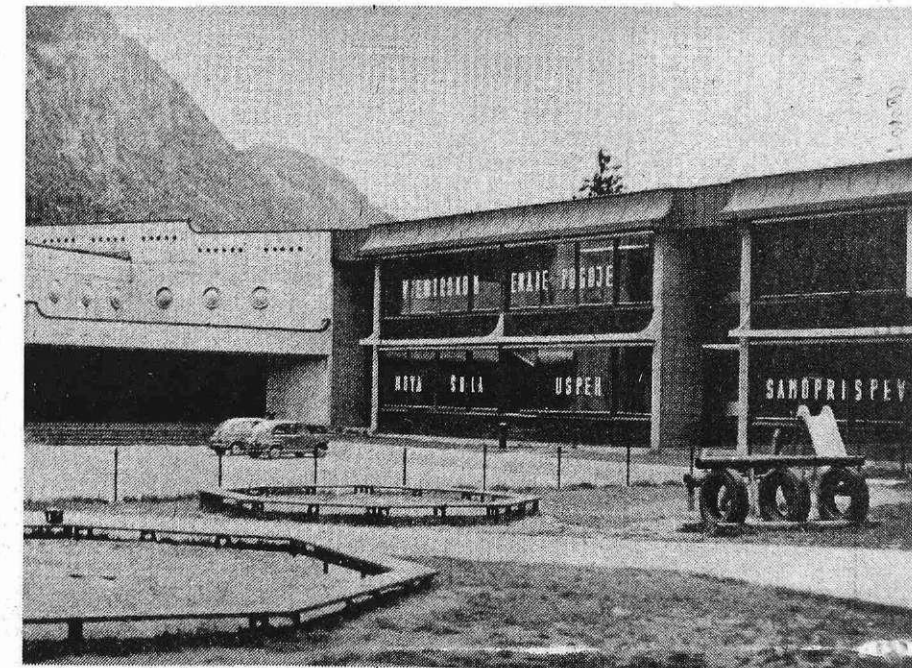
Smatramo, da bi bilo potrebno zgraditi v prvi fazi prostore v novogradnji v izmeri 3660 kv. m in adaptirati obstoječe prostore šole v izmeri 1440 kv. m.

S tako adaptacijo bi dobili po naši oceni skupno 20 učilnic in 15 kabinetov, ustrezne prostore in sanitarije, upravne prostore s hišniškim stanovanjem, telovadnico s samostojnim garderobno-sanitarnim blokom in jedilnico s kuhinjo in stranskimi prostori.

Pri tej oceni nismo več upoštevali prostorov v starem delu šole, ki je po našem mnenju neprimeren za adaptacijo in ga bo po zaključku prve faze treba porušiti.

VODJA ENOTE ZA URBANIZEM
MARJANA SENCAR

Samoprispevek — pot do enakih pogojev šolanja

Boljša šola — boljša prihodnost učencev

OB 20. JUNIJU – DNEVU CIVILNE ZAŠČITE

V organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, krajevnih skupnostih in v občinah se v ta namen izvedejo številne množične samozaščitno-obrambene aktivnosti delovnega značaja, katerih namen je krepitev usposobljenosti in pripravljenosti vsakega posameznika in celotne družbene skupnosti za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin v primeru naravnih in drugih hudih nesreč, vojne in izrednih razmer.

TEŽIŠČE teh aktivnosti je vedno v bazi, v vseh družbenih okoljih, kjer delovni ljudje in občani živijo in delajo, usmerjene pa so v preverjanje pripravljenosti in v množično usposabljanje delovnih ljudi in občanov za samozaščito, samopomoč, vzajemno pomoč. V preteklem letu so se aktivnosti ob dnevu civilne zaščite odvijale v okviru množične družbene akcije. Nič nas ne sme presenetiti, ki jo je spodbudila in vodila republiška konferenca SZDL Slovenije. V skladu z dogovorom o razglasitvi dneva civilne zaščite je na pobudo sveta za civilno zaščito pri zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo uveljavljena praksa, da se vsako leto ob tem dnevu organizirajo in izvedejo tudi razne samozaščitno-obrambene aktivnosti zveznega pomena v eni naših socialističnih republik ali avtonomni pokrajini.

Izhajajoč iz koncepcije in doktrine stališča o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti in potrebe po nenehnem poglobljanju procesov podružbljanja obrambnih in samozaščitnih funkcij, se s temi aktivnostmi poudarja vloga in pomen civilne zaščite kot strateške komponente splošne ljudske obrambe in pomembne organizirane sile družbene samozaščite v miru, preverjajo dosežki in spodbujajo nadaljnji razvoj na tem področju ter pogloblja medsebojno sodelovanje socialističnih republik in avtonomnih pokrajin v pripravi civilne zaščite na temelju socialistične solidarnosti, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Aktivnosti ob letošnjem dnevu civilne zaščite se izvajajo v okviru vsesplošne družbene akcije NNNP 80–81. S tem namenom so štabi za civilno zaščito vse aktivnosti načrtovali v skladu z izhodišči in usmeritvami za to akcijo, ki jih je sprejel svet za SLO in družbeno samozaščito pri predsedstvu RK SZDL Slovenije in usmeritvami republiškega štaba civilne zaščite. Vse naloge in aktivnosti civilne zaščite so usklajene s predvidenim terminskim planom v okviru organov usklajevanja in vodenja akcije NNNP v občinah, krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih. V obdobju od septembra 1980 do marca 1981 so se v okviru akcije NNNP intenzivno odvijale raznovrstne obrambno-samozaščitne aktivnosti vseh subjektov SLO in družbene samozaščite. Te aktivnosti v skladu s sprejetimi izhodišči in usmeritvami zajemajo:

- intenziviranje organizacijsko-kadrovskih priprav civilne zaščite z namenom, da se izpopolni organiziranost v vsaki samoupravni organizaciji in skupnosti, soseski, ulici, zaselku, vasi, stanovanjski zgradbi in v drugih življenjskih in delovnih okoljih;
- pospešeno izvajanje programov usposabljanja in opremljanja vseh struktur civilne zaščite;
- preverjanje in izpopolnjevanje načrtov civilne zaščite in dogajanje planskih dokumentov, s katerimi se načrtuje nadaljnji razvoj civilne zaščite;
- krepitev mobilizacijske pripravljenosti in sposobnosti štabov in enot ter drugih dejavnikov civilne zaščite;
- izpopolnjevanje organizacijskih in materialnih priprav po posameznih ukrepih civilne zaščite in na izvajanje drugih priprav v okviru civilne zaščite.

Osnovni namen množičnih praktičnih aktivnosti, katerih težišče je usmerjeno predvsem v temeljne samoupravne organizacije in skupnosti je zlasti preverjanje realnosti ocen ogroženosti in operativnih načrtov civilne zaščite in stanja organiziranosti v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih, preverjanju mobilizacijske pripravljenosti in sposobnosti vseh struktur civilne zaščite.

Nadalje preverjanje organiziranosti, usposobljenosti in opremljenosti delovnih ljudi in občanov za samopomoč, sa samozaščito in vzajemno pomoč ter štabov, enot in drugih subjektov civilne zaščite za izvajanje ukrepov civilne zaščite, s posebnim poudarkom na ukrepih, ki so posebnega pomena za zaščito in reševanje v pogojih uporabe sodobnih RBK borbenih sredstev v vojni.

V te aktivnosti sodi še preverjanje funkcionalne povezanosti in usklajenosti delovanja različnih struktur civilne zaščite (samopomoč, enote CZ, OZD, družbene organizacije, ki se glede na svojo redno dejavnost vključujejo v CZ, centri OA itd.) ter usklajenosti delovanja CZ z drugimi sestavinami SLO in družbene samozaščite.

Vse obsežnejše vaje so zasnovane kot združene vaje sestavin SLO in družbene samozaščite. V vaje v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih pa tudi v širše vaje in druge oblike praktičnega preverjanja usposobljenosti in pripravljenosti za obrambo in zaščito je ustrezno vključeno vse prebivalstvo, ne glede na spol in starost. Akcije, oziroma izvajanje nalog za zaščito in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin na vajah in drugih oblikah praktičnih aktivnosti v skladu s svojo vlogo in nalogami vodijo štabi za CZ in poveljniški kader v sestavi, kot je predvideno z načrti civilne zaščite.

V mesecu juniju so skladno z možnostmi organizirane naslednje aktivnosti: sejem opreme in sredstev CZ v Kranju in združena vaja CZ v Celju kot osrednja zvezna združena vaja pod geslom »združeni v obrambi in zaščiti« ob dnevu civilne zaščite. Izvedene so bile svečane seje štabov za CZ, na katerih so obravnavali dosežke in problematiko dosedanjega razvoja in aktualne naloge nadaljnjega razvoja CZ. Ob tej priliki so podelili tudi priznanja in značke najzaslužnejšim posameznikom, štabom in enotami CZ, organom, organizacijam in skupnostim.

Vse množične aktivnosti so imele delovni značaj in bile usmerjene v usposabljanje ter krepitev organizacijsko-kadrovске in strokovno-operativne pripravljenosti in sposobnosti vseh delov sistema civilne zaščite s posebnim poudarkom na izpopolnjevanju priprav CZ v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih. Vse aktivnosti so usklajene s programsko aktivnostjo skupne družbene akcije NNNP, s programom vaj obrambno-samozaščitnih struktur v občinah za leto 1981 in z aktivnostmi ob proslavah 40-letnice vstaje in Osvobodilne fronte.

Pri načrtovanju zaključnih aktivnosti je osrednja pozornost posvečena tistim ukrepom in nalogam, ki so težiščni tako za delovanje v vojnih razmerah, kakor tudi v primeru naravnih nesreč. V vseh aktivnostih so prišle posebej do izraza vloga in naloge vseh družbenih dejavnikov, ki se vključujejo v de-

javnost CZ, zlasti OZD in drugih organizacijah in društvih, ki se v svoji redni dejavnosti ukvarjajo z zaščito in reševanjem človeških življenj ter materialnih in drugih dobrin.

Osnovni namen in cilj vaje Celje '81 je bil preizkusiti funkcionalno povezanost in usklajenost delovanja vseh struktur SLO in družbene samozaščite, njihove učinkovitosti delovanja pri obrambi mesta in množični zaščiti in reševanje prebivalstva, materialnih in drugih dobrin, v pogojih uporabe sodobnih napadalnih sredstev. V vaji so sodelovale enote in štabi teritorialnih enot, JLA, Civilne zaščite, narodne zaščite, organi za notranje zadeve in druge strukture SLO in družbene samozaščite. V okviru CZ poleg samozaščite, samopomoči in vzajemne pomoči delovnih ljudi in občanov ter štabov in enot CZ občine Celje so sodelovale vse strukture, ki se v skladu s sistemom CZ vključujejo v zaščito in reševanje (gasilske, zdravstvene, komunalne, gradbene ter druge organizacije in društva, rdeči križ, radioamaterji, taborniki in drugi).

Od enot in štabov za CZ je deloval občinski štab za CZ s svojim združenim odredom in občinskimi specializiranimi enotami, štab za CZ KS Nova vas, z vsemi splošnimi in specializiranimi enotami ter štabi in enote CZ iz organizacij združenega dela in drugih organizacij, ki so bile na območju te in sosednjih krajevnih skupnosti. Vaja v Celju je bila zelo uspešna. Na tej vaji, kot je dejal član predsedstva SR Slovenije Stane Markič, se je ponovno potrdila velika pripravljenost delovnih ljudi in občanov, da varujejo in branijo svojo svobodo in samoupravno socialistično družbeno ureditev. Enote CZ in druge strukture so preverile in potrdile svoje znanje, pripravljenost in usposobljenost za zaščito ljudi in premoženja ter za njihovo reševanje ob različnih nevarnostih, zlasti pa ob hudih naravnih in drugih nesrečah in v vojni. Zvezni pregled Rdečega križa Jugoslavije, na katerem so sodelovale ekipe iz vse Jugoslavije, je dokaz, da se ta pomembna družbena organizacija s svojo dejavnostjo učinkovito vključuje v delovanje celotnega sistema civilne zaščite. Uspešno izvedena vaja Celje 81 je v mnogočem pokazala dobro pripravljenost zlasti civilne zaščite. Ta vaja in druge vaje izvedene v zadnjem obdobju delovanja v okviru akcije NNNP 80-81 potrjujejo, da smo pri krepitevi naše obrambne, varnostne in zaščitne pripravljenosti dosegli pomemben napredek. Pri uresničevanju zasnove SLO in družbene samozaščite smo dosegli stopnjo, ko ob intenzivni mobilizacijski vlogi in pobudi vseh organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu obramba in zaščita že preraščata v množično družbenosamozaščitno in obrambno gibanje delovnih ljudi in občanov. S. N.

JUTRIŠNJE OBLJUBE SO POVSEM DRUGAČNE OD DANAŠNJEGA DNE

Z napredkom v zadnjih desetletjih si je mikroelektronika pridobila zaupanje na vseh področjih uporabe. Novi izdelki se vrste od telekomunikacijskih satelitov, žepnih kalkulatorjev in digitalnih ur do računalnikov s skoraj neomejenim spominom, katerih možnosti obdelave in prikazovanja podatkov slone na visoko kompleksni tehnologiji.

Nikjer drugje ni tehnološki razvoj tako očiten kot v razvoju mikroprocesnega čipa ali mikroročunalnika. Mikroprocesor je centralna procesna enota majhnega računalnika, ki je s fotopostopkom zmanjšan in prenešen na tanek drobec kremena.

Mikroročunalnik se je razvil od eksotičnega do splošno uporabnega artikla v slabih devetih letih. Ljudje, ki so nekoč gledali računalnik kot magičen izum, ga sedaj uporabljajo – ne da bi nato sploh pomislili – v avtomobilih, mikrovalovnih pečeh, večbrekorderjih in na številnih drugih področjih.

Toda ne glede na to, kako prodomen je postal miniračunalnik, se z gotovostjo šele sedaj začnemo zavedati ugodnosti uporabe čipov. Sposobna in miniaturizirana elektronska inteligenca nam je sedaj na razpolago. V naslednjih dvajsetih letih se bo uporaba mikroročunalnikov razširila v globino in širino vsake družbe.

Napredovanje te revolucije je bilo izredno hitro. Leta 1960 smo bili sposobni shraniti en bit (enobarvno) kombinacijo na en chip, danes pa en sam chip nosi 65.636 bitov. Transistor, ki je stal leta 1959 400,00 din kot samostojen izum, stane

danes štiri pare kot del enega integrirnega kroga. V istem času so se zmanjšali stroški za izdelavo enega milijona računov na računalniku od 2.520,00 dinarjev na 0,7 pare. Nobena druga industrija ni dosegla tako na pogled nasprotujočega smotra v mnogostranosti, napredku (naraščanju) izpopolnitve in velikanskem zniževanju cen.

V nekaj naslednjih letih si bodo načrtovalci izdelkov za splošno uporabo in izdelovalci miniračunalnikov prizadevali, da bi spravili čim več integriranih krogov na eno kremencevo ploščico. Rezultat takega preokroženja računalniške moči bo onespodobno načrtovalce, da bi naredili enostavnejše in bolj uporabne izdelke splošne uporabe.

Ze sedaj imamo ravno zaradi uporabe mikroprocesorja pisano množico aparatov in izdelkov »zabavne tehnike« – avdio in video naprav: digitalne posnetke in gramofonske plošče, mikroročunalnike, ki regulirajo in kontrolirajo celotne zvočne sisteme za splošno uporabo, videokasetne magnetofone, magnetofone, videoplošče in male televizorje, žepne računalnike in elektronske prevajalce tujih jezikov. Vse to pa dolguje svoj obstoj tanki drobni ploščici silicija – shipu.

Revolucija, ki so jo povzročili mikroročunalniki, bo nedvomno zelo hitro napredovala, medtem ko si bodo institucije za usmerjanje in razvoj ter spremljanje družbenih pojavov, kot tudi manj sodobne industrijske panoge, prizadevale ravnati v skladu s spremenjenimi pogoji. Potencialna moč mikroelektronike je v izboljšavah, poenostavitvah in v napredku znanja, meje potenciala pa so v danih možnostih in razvoja neizmerne. Mikroelektronika se uspešno razvija kot samostojna internacionalna

industrijska panoga. Evropske vlade pri tem pomagajo svojim proizvajalcem z raznimi ugodnostmi, da razvijajo tehnologijo izdelave čipov, obenem pa jih podpirajo pri konkuriranju z izdelki ameriških in japonskih proizvajalcev.

Nadaljnja razširjenost tehnologije bo sčasoma pripomogla k temu, da bo ves svet imel korist od mikroročunalnikov. Rezultati nam obetajo, da bo naša bodočnost povsem drugačna od sedanjosti.

T.

NAŠ PRVI PIKNIK

Ura je štiri zjutraj, ko me vrže iz sna skrb, kakšno bo vreme. Tečem ven in se začnem razgledovati. Obupno! Vsepovsod je nebo zatrpano s težkimi črnimi deževnimi oblaki. Kaj sedaj? Ali naj po vseh težavah, ki smo jih imeli, da bi prišli do »svoje« piknika, sedaj vržemo puško v koruzo?

Zapeljem se k Jankotu na posvet. Tudi on je že pokonci in se zaskrbljeno ozira proti nebu. Hitro ugotoviva, da v takšnem vremenu nima smisla iti v Krmo. Lahko pa bi naredili piknik v Mlačici, kjer sicer ni tako lepo kot v Krmi, je pa blizu avtobusne postaje in se dežja ni toliko bati. Skupaj skočiva še na Jesenice do Franceta in tudi on se strinja z nama.

Kljub zgodnji uri, saj je šele malo čez pet, hočeva o spremembi obvestiti še nekaj sodelavcev. A glej ga zlomka! Komaj se pripeljeva do prvega, se že močno ulije. Zato ga niti ne zbujiva, ampak se ponovno odpeljeva do Franceta, ki pa naju prepričuje, da se bo vreme že zboljšalo in naj greva kar pripravljat piknik.

Malodušno se peljeva domov in preklinjava vreme. Spotoma že srečava nekaj sodelavcev, ki gredo na šht. Tudi oni mislijo, da s piknikom ne bo nič.

Ura je sedem in vreme še nič ne kaže na boljše. Z Jankom se ponovno dobiva. Tokrat na avtobusni postaji na Dovjem. Čakava sodelavce. Avtobus pripelje okrog pol osmih. In glej! Prispe natančno eden – Ramo. S seboj ima seveda dežnik in ni ga preveč strah dežja. Odpeljemo se v Mojstrano do Marketa, kjer nas kmalu najde še Hudolin z ženo. Sedaj nas je že pet in morala se vidno popravlja. K temu pa pripomorejo še razni pregovori v stilu: »Sedme ure dež, stare babe ples«.

Ob osmih sva z Jankom zopet na avtobusni postaji.

Tokrat se jih pripelje še osem, pa tudi Hilmiya s polnim avtom je že tu. Ko se vrnemo do Marketa prispe tudi Lojz in France. No, sedaj nas je že toliko, da nas ne bo strah in lahko začnemo! Janko skoči po Vukota, mojstranskega superspecialista za peko različnih, čevapčičev in drugih dobrot na žaru, mi pa prtljajnik naložimo z zaboji piva, dežja, svinga, pa tudi nekaj steklenic rebulce je vmes.

Samo še en problem ostane. Kako sporočiti ostalim, ki bodo še prišli, da nismo v Krmi ampak v Mlačici? Problem je hitro rešen. Janko je že prej pripravil transparent »Dobrodošli na prvem pikniku delavcev aglomeracije« in tega sedaj France in njegov sin v pravem taborniškem stilu postavita nad cesto, kjer se pot odcepi v Mlačico.

Vuko je s pomočnikom Matevžem že zakuril pod roštiljem, France že nadzira prvo tekmovalce: streljanje z zračno puško, z Jankom voziva skupaj še zadnjo ropotijo, potrebno za piknik, ko se prikaže sonce. Hura, korajža velja!

Zbirajo se še novi in novi sodelavci. Kakor martinčke jih privabi sonce na plano. Okrog Vukove z mamljivimi vonjavami »zakoličene« kuhinje se že razlega otroški živ-zav. Selektor Blaž označuje igrišče in sestavlja ekipo za mali nogomet. Pomankanje dobrih igralcev je še

vedno očitno. Sprejme tudi mene, čistega »autsajderja«. Tekma, se začne za naše moštvo porazno, izgubljamo že tri proti nič. Nekaj je treba ukreniti! Prostovoljno odstopim mesto novodošlemu nogometašu. Ta moja briljantna poteza nas reši poraza in zmagamo s štiri proti tri.

Za ženske nogomet ni zanimiv, zato gredo medtem z otroki na trim stezo. Ostali se zabavajo z odbojko, badmintonom, frisbijem, mini tenisom. Hudolin in Ismet se dajeta na štirinšestdesetih poljih, Pajntar veselo vleče harmoniko, Munibova žena pa nas preseneti s kavico, s čimer se najbolj prikupe Vukotu.

Dan se prevesi čez poldan. Povratno tekmo izgubimo s tri proti ena, žene tekmujejo v pikadu, otroci pa v pikadu in metanju krogcev. Janko išče primeren rekvizit za naslednjo disciplino: met kamna. Sam pri sebi gojim tiho upanje. Moji kilogrami bi se tukaj pač morali obrestovati. Kakšna zmota! Vinko, Blaž in Ismet so nepremagljivi. Temperatura raste, padajo že razne stave, zahteva se super finale, pri merjenju dolžin bi se najrajši spricali, a športni duh je le močnejši in vse se mirno izteče.

Na vrsti je krajši odmor. Ob kozarcu piva ali dejta in mesu z žara se nabirajo nove moči za odločilno tekmo v nogometu in paradno disciplino našega šhta: vlečenje vrvi. Naši »nogometni asi« zablistijo v vsej svoji veličini in gladko zmago s tri proti nič.

In sedaj vlečenje vrvi. Vidno se pozna naša celotedska psihološka akcija, ki smo jih ob menjavi šhta klistirali z: »Revčki, kaj boste vi proti nam? Lahko se samo pos...« ipd. Srce jim je že padlo v hlače, mi pa nalašč še malo bolj tiščimo ven trebuhe, kot je sploh potrebno. Danes smo z Vukovim »dopingom« resnično nepremagljivi. Dvakrat jih kot za šalo potegnemo krepko čez črto. Nagrada je zaboj piva, ki ga seveda podelimo s poraženci, samo: kot da na lepem nikjer ni nikogar.

Bliza se večer. Vuko in Matevž pečeta zadnje čevapčiče. Na vrsti je razglasitev rezultatov za posameznike. Pri razdelitvi lepih praktičnih nagrad je obilo šal in smeha. Tudi Ramo še odpleše svoj nepogrešljivi ples. Začnemo pospravljati blazine, stole, ležalnike in športne rekvizite. Seveda tudi ne pozabimo počistiti za seboj. Piknika je konec. Vsi smo utrujeni, a zadovoljni. Devetinšestdeset nas je bilo:

Naj za sklep navedem še dosežene rezultate:

PIKADO – ŽENE: 1. Božena Guzelj, 2. Veselka Josipov, 3. Mirsada Mazič.

STRELJANJE – MOŠKI: 1. Franc Voga, 2. Ibro Sečkanović, 3. Ismet Okanović.

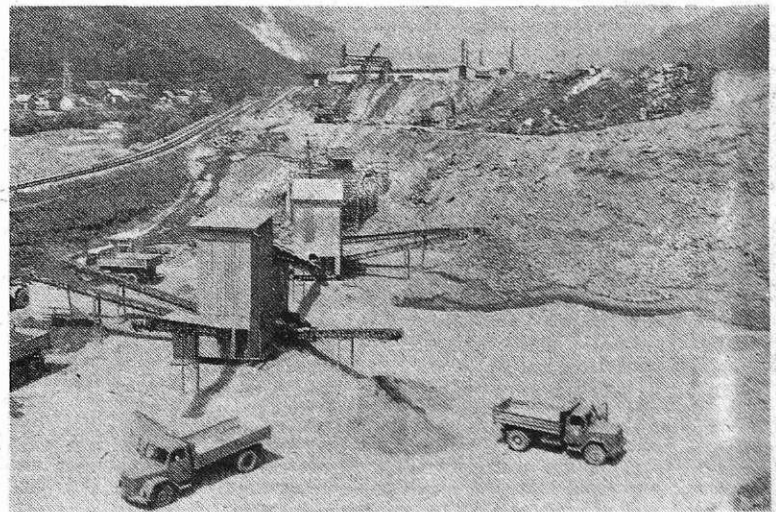
MET KAMNA: 1. Blaž Vasiljevič, 2. Vinko Begič, 3. Ismet Okanović. MALI NOGOMET: 1. dnina Jekler, 2. dnina Guzelj.

VLEČENJE VRVI: 1. dnina Jekler, 2. dnina Guzelj.

PIKADO – OTROCI: 1. Orce Josifov, 2. Matjaž Jekler, 3. Damira Munib.

MET KROGCEV – OTROCI: 1. Vanja Guzelj, 2. Matjaž Jekler, 3. Orce Josifov.

France V.

Separacija za žlindro

(Foto I. Kučina)

SEMENJ V BISTRICI

13., 14. in 18. aprila so se na območju Kranjske gore prvič po zadnji Gorenjske pojavili oboroženi banditi in pri nekaterih lastnikih ropali živeže.

15. aprila je orožniška in obmejna postaja iz Kranjske gore naletela na tri oborožene bandite. Po kratkem spopadu so banditi zbežali.

27. marca 1942 je višji stražmojster orožniške postaje v Žirovnici Kankl v Mostah pri Žirovnici ustrelil bandita Jožeta Savlija.

8. aprila se je pojavila neka banda v Slatini, občina Begunje, in zahtevala od nekaterih lastnikov orožje in preiskovala hiše. Odvlekli so gostilničarjevega sina Uliha Pogacarja, ki pa je še tisto noč pobegnil in se vrnil. Poslali smo ga na delo na Koroško.

10. aprila sta na Dovje prišla dva oborožena bandita in naropala živež pri Katarini Pezdinik.

1. in 22. aprila so bili banditi na območju Brezij in Leš in ropali živež pri županu na Brezjah in pri dveh posestnikih v Lešah.

17. aprila ob 19. uri so orožniki s postaje Podnart-Kropa zavzeli skrivališče banditov med Podnartom in Besnico. Banditi so pobegnili. Strelji zasledovalcev so zgrešili. Našli so orožje, strelivo, oblačila, knjige, zapiske, radio in dve sovjetski zvezdi.

10. aprila 1942 se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

23. aprila ob 10. uri je neki bandit obstreljeval avto orožniškega nadpomočnika Jeschekeja na poti v Ruteče. Strel je zadel zadnje desno okno. Potniki so ostali nepoškodovani. Napad je bil približno 3 km od Hrušice.

pojavila se je v Bohinjski Bistrici v Savi smrtno ponesrečil podoficir Josef Mertel. Čoln je zadel ob skalo in se razbil. Mertel je padel iz čolna in si zlomil lobanjsko dno.

2. Sile: ...
3. Poveljniška mesta: ...
4. Zvezna služba: ...
5. Dejavnost: ...
6. Gospodarska preskrba:

Propagandna dejavnost na Bledu za povečanje pridelovanja zelenjave je šibka. Oskrbovanje trgovca na debelo Hintermanna iz Kranja je pomanjkljivo in vedno v zamudi.

Poskus, da bi uredili cene in preskrbo penzionarja, ni uspel. Gostilne, penzioni in hoteli nimajo skoraj nobene hrane več. Urad za prehrano jim da zelo malo. Vprašanje je, če bodo gostilničarji gostom sploh še lahko dali preskrbo. ...

Poročilo za mesec maj 1942 z dne 24. maja 1942:

1. Splošno stanje:

Razporejenost prebivalstva na območju, kjer delujejo banditi, je precej mračna, ker se po eni strani boje banditov, po drugi strani pa povračilnih ukrepov oblasti. Banditi niso delovali na območju Srednje vasi, Bistrice, Bleda, Radovljice, Begunj, Podnarta-Krope in Tržiča. Od 3. maja 1942, ko je bil na Dovjem en bandit ranjen in ujet, se tudi na območju Dovjega in Kranjske gore ni nič zgodilo. Glavna območja delovanja banditov so: Jesenice, Žirovnica in Zgornje Gorje. V glavnem so to ropanje živeža in na Jesenicah politični umori.

9. maja 1942 je bila napadena in ubita na Brjanci (to je planina na Pokljuki, opomba pisca J. V.) orožniška patrulja s postaje na Bohinjski Beli. Višjega stražmojstra Kovsco in rezervnega policista Dargaria je našla smučarska patrulja 12. maja, medtem ko rezervnega policista Schirtza še pogrešajo.

Postavljanje zased orožniških patrulj se je obrestovalo. Če naletijo ponoči na bandite, postanejo ti nemirni in čimprej zapustijo področje. To se je pokazalo v spopadih v Kranjski gori in na Dovjem.

Za uspešno bojevanje proti banditom pa imajo orožniške postaje premalo moč, da bi lahko v zadostnem številu postavljale zasede.

Če bi okrepili orožniške postaje tako, da bi v eni noči lahko postavili eno do dve zasedi, bi postale bande nemirne in preprečili bi marsikaj rop živeža. S tem bi otežili preskrbo band in demoralizirajoče uplivali na njihove pripadnike. S tem bi tudi pomirili prebivalstvo, če bi vedelo, da ponoči vsepovsod prežijo patrulje.

Pokazalo se je, da če banda zasumi, da se je kak član družine izmuznil iz hiše, se kar najhitreje umakne in se ne vrne niti za toliko časa, da bi vzela kaj s seboj.

Pri postavljanju ene same zasede z dvema, tremi orožniki je uspeh odvisen le od naključja. Veliko bolj obetaven bi bil, če bi bile postaje močnejše in bi lahko postavile več zased. Poleg tega je zaseda v primerjavi z banditi v prednosti, kar se je pokazalo v Kranjski gori in na Dovjem. Banditi sicer takoj začnejo streljati, vendar ne mislijo na obrambo, temveč si žele le omogočiti umik, ker ne vedo, koliko moč je v zasedi.

Tudi če kdo prijavi banditski napad, postaja zaradi majhnega števila moči ne more samostojno ukrepati. Upoštevati mora namreč tudi varovanje postaje same in do

prihoda poklicne okrepitve je že vse zamujeno, ker se je banda po ropu že zdavnaj umaknila neznano kam.

Okrepitve prihajajo prepočasno, večkrat šele čez več ur. Če bi takoj okrepili orožniške postaje, bi bila udarna moč večja in vsaka postaja bi lahko delovala samostojno.

Dosedanji posegi orožniških bataljonov so pokazali, da so bili skoraj vedno neuspešni in večkrat celo povezani z izgubami, ker so banditi napadli tam, kjer so se najlažje branili ali pa sploh ušli. Temu primerna je tudi kritika prebivalstva. Bande, ki pridejo ponoči v kraje z namenom, da bi plenile, bi morale biti na novih roparskih pohodih uničene.

Z italijanskih zasedbenih območij prihajajo vznemirljive govorice o usakdanjih umorih in nasilju proti Nemcem, ne da bi Italijani lahko karkoli ukrenili proti banditom. Treba je verjeti, da te govorice upliva na prebivalstvo propagandistično in delno dajejo oporo banditom in sovražno razpoloženemu prebivalstvu.

Okdar se je delovanje banditov okrepilo, je pri prebivalstvu spet opaziti močnejšo opozicijo. Tako smo lahko v Radovljici in Tržiču opazili, da so bile na neki KDF (kratica za nemško kulturno zvezo, opomba pisca) proslavi le zasedbene sile. Zborovanja NSDAP v Tržiču se je od 4500 prebivalcev udeležilo le 130. Od vseh slovenskih obrtnikov, ki popolnoma obvladajo nemški jezik, so bili navzoči le trije. Prav tako ni bilo zasebnih uradnikov, ki prav tako obvladajo nemščino. Manjkali so vsi slovenski uradniki in uradnice, ki so v službi na občinskem sodišču, pošti in drugih uradih. Vse te osebe znajo nemščino toliko, da razumejo vsebino govora in bi ga lahko sporočile slovensko govorečemu prebivalstvu. Obnova ljudske skupnosti in pridobivanje Slovencev za ideje nacionalsocializma ter za sodelovanje pri odkrivanju sovražnih elementov bosta šele tedaj uspešna, ko bo območje ustrezno pomirjeno in znan izid vojne. ...

4. Na splošno ni glede preskrbe z živežem nobenih pritožb. Gostilničarji so se pritožili, da kljub nakazilom ne dobijo vina.

Na Jesenicah se delavci pritožujejo zaradi premajhnih plač.

Kar naprej prihajajo pritožbe proti izvoščkom in čolnarjem na Bledu. Predpisane cene so pre nizke, zahtevane cene pa so previsoke in jih je zelo težko nadzorovati. Turistični promet naj bi se začel s 15. junijem. Zato je treba čimprej uvesti davek na tujsko in zdraviliščno takso. ...

Poročilo za mesec junij 1942, datirano s 25. junijem:

»V mesecu, o katerem poročamo, se je komunistična dejavnost zelo okrepila. Del prebivalstva je potr, drugi del pa upa, da bodo Nemci kmalu izginili. Komunistična propaganda trdi, da bo dežela kmalu osvobojena, da bodo Nemce kmalu pregnali in vse zelene (mišljeni so policisti) pobesili. Ker je želja izvir misli, prebivalstvo sprejema ta propagandna gesla in vanje veruje. To je opaziti po času, da je prebivalstvo v zadnjem času še bolj zadržano, kot je bilo doslej.

Značilno je bilo vedenje prebivalstva 16. junija 1942, ko so naša letala na Gorenjskem metala letake. Z veselimi obrazi so se ljudje vrgli nanje, ker so mislili, da so pršli njihovi osvoboditelji, na katere so že tako dolgo čakali. Ko so letake prebrali, so se jim glave povesile. (nadaljevanje)

Streljanje komaj da je omenil. Napadi Nemcev, otročarija. Šteli so le mrtvi. Zanj samo na nemški strani. Drzni pa je pripovedoval o bojih, kakršnih še ni bilo. O njih so sanjarili. Čakali na boljše orožje in nove borce.

Breda je zamaknjena poslušala komisarja Drznega. Nanj je pozabila. Sedel je ob strani in poslušal. Ko je v zvoniku odbilo dvanajsto, se je Breda zdržila in rekla, da mora domov, na kosilo. Objubila pa je, da bo v mraku prinesla toplo večerjo.

Nanko jo je spremljal. Breda ni spregovorila. Ko sta prišla do roba gozda, ga je Breda v zadregi pogledala. Kot bi se v njenih očeh očrtala žalost, oddaljeni spomin. Zadrege je skušala po svoje pojasniti.

»Škoda, da moram domov. Drznega bi še poslušala. Tako lepo pripoveduje. Še bolj pa si želim, da bi bila z vami in bi lahko vse to doživljala.«

Zardela je, se naglo obrnila in stekla. Nanko je gledal za Bredo. Zvečer bo spet prišla. Vendar — ne zaradi njega.

Drzni je vzel prebrani šop papirjev, jih zanesel v kuhinjo in posamič sežgal. Vračal se je z lahkotno hojo. Bilo je videti, kot bi stopal po prstih. Nanko je posumil, da tak vtis vzbujajo škornji, ki jih je komisarju najbolj zaval. Bilo je nekaj stvari, ki si jih je vroče želel vsak partizan. Ena od teh so bili škornji.

»Kako si odločil, Nanko? Greš z mano?« je precej hladno, kar nekam vzvišeno vprašal Drzni.

»Nerad zapuščam četo,« je stežka zamomljal Nanko. Prodirno je pogledal Drznega, da bi odkril resnično željo. Komisarjevimi besedami, vsaj, kar je zadevalo njega, ni povsem zaupal. »Veliko ti na političnem delu ne bom koristil. Ne znam prepričevati ljudi, tudi s kmetov nisem,« je že skoraj s posmehom nadaljeval Nanko. Nato je zavzdihnil: »V dolino pa tako ne smem. Če mi ukažejo, grem s tabo. Kot v patruljo.«

VINKO TRINKAUS

(ODLOMEK IZ ROMANA)

13

UPORNIKI

V komisarjevih trdih očeh je opazil lesk, ki mu ni bil všeč. Čakal je na odgovor. Drzni pa je zavil proti štabu. Nanko ni hotel k borcem v četo, ker je posumil, da bo Drzni svojo odločitev povedal štabovcem. Škilil je k hiši. Ni bilo treba dolgo čakati. Prihajal je Drzni in bataljonski komisar Cic.

»Nanko, z Drznim gresta na teren. Glej, da boš tudi politično deloval in se boš izgradil,« ga je skušal spodbuditi. Razvnet je prikomal: »Če boš dobro opravil nalogo, te na pomlad, ko pridejo novi borci, postavimo za komisarja čete.«

Nanko je stežka zdržal smeh. On — komisar, on bo govoril borcem? Navdušujoče?

»Zbrojevko mi preskrbite. Nič drugega si ne želim, kot dobro zbrojevko,« je trmasto odgovoril Nanko.

Ni mu ušlo, kako zgražajoče sta se komisarja spogledala. Najbrž bi ga rada oštela, toda ovedla sta se nevarnosti. Če ga zdržiata, sprostita njegovo trmo, ga živ hudič ne pripravi, da bi odšel z Drznim. Zato sta se po krajšem preudarku le trpko nasmehnila.

»Misliš, da tega ne boš potreboval?« je karajoče vzdihnil Hrast. »Dobil bom iz Zagorja več kot bom potreboval,« je malomarno zategnil Nanko.

Nanko se je poslavljajal od tovarišev. Slovo, vljudnost, vse kar je dišalo po dobri vzgoji, je sovražil. Vendar tovariši so tako naglo padali. Komaj leto dni je minilo, ko so se prvi zbrali pod Čemšenjsko planino, pa jih manjka že več kot polovico. Na pomlad je prišla nova, večja skupina. Tudi med njimi je že precej mrtvih, čeprav je komandant z izjemno spretnostjo vodil bataljon in se po občutju, ki ga niso mogli razložiti, izognil vsaki večji okolitvi in pasti, ki so jo pripravili Nemci.

»Torej greš na počitnice,« ga je podražil komandir Robin. »Če srečaš koga od znanih, ga lepo pozdravi.«

»Robin, pa res verjameš, da je na terenu boljše?« se je zgražujoče čudil Nanko. »Kvečjemu zaradi hrane. Drugače, zmerom si sam, največ dva. Nemška patrulja je že v premoči.«

Robin ga je močno sunil pod rebra in se zarežal. Ni toliko mislil zares, kot mu je bilo žal, da odhaja.

Slovo se je toliko zavleklo, da sta zapustila taborišče, ko je začel padati prvi mrak.

Pravzaprav ne pošiljajo pravšnja, je začel premišljati Nanko. Hrast, čeprav bister, tudi hraber, kaže veliko nemo na politično delo — le ni pravi človek za pogovor s kmeti. Tak je bil okrajni sekretar Jamar, star knap, ki je imel v svojem obnašanju, govorjenju skoraj župniške navade. Dvakrat ga je slišal, kako je govoril ljudem. Slišal je že tudi bolj pametne, rekli so jim — politično nagrajeni. Radi so se sklicevali na Marxa, Kapital. Tudi Jamar je to prebiral. Koliko je razumel, Nanko ni mogel presoditi. Kmetom Jamar o tem ni pripovedoval. Le o Nemcih, fašizmu, Slovencih, ki morajo postati svobodni. Jamarju so kmetje verjeli. Morda so celo proti svoji volji, v strahu pomagali Jamarju zaradi dobrote, ki jo je izžareval, kmetje pomoči niso mogli odreči. Hrasta si ubogal, ker je to trdo ukazal, ker si za nalogo slutil sklep vodstva. Nekako iz svojega, iz želje in zadrege, pa bi rad napravil, kaj drugega, kot izpolnil ukaz. (nadaljevanje)

ANICA AŽMAN

恭賀新禧

11

KAM, KITAJSKA

Imajo 3700 upokojencev. Tudi ti so zaposleni in delajo pri zdravstveni zaščiti. Zdravljenje je brezplačno. Vsi si prizadevajo, da bi se država čimprej modernizirala.

Najnižja plača delavcev je od 45 do 130 juanov, intelektualcev pa od 150 do 300 juanov. Razdeljeni so v osem kategorij. Par čevljev stane 20 juanov, meter blaga iz bombaža 2 juana, meter svil 6 juanov.

Kitajci imajo svoje trgovine in trgovine za tujce, imenovane trgovine prijateljstva. Vse trgovine prijateljstva so oštevilčene s tekočimi številkami. Tudi trgovine za Kitajce so dobro za ožene, seveda z blagom, ki gre bolj v denar in s cenami, ki so njim dostopne. Imeli smo vstop v vse trgovine. V trgovinah za Kitajce je bilo vedno polno kupcev. Plačevali smo s kitajskim denarjem — za nas je to bil pravi kitajski denar, v resnici pa so to bili nekakšni boni, ki so skoraj takšni kot pravi kitajski denar.

Obrtniški izdelki so izdelani z veliko natančnostjo in izredno lep oblik in barv. Imajo prelep porcelan, izdelke iz kože, iz rane ročna dela, imenitne prte, posteljno perilo in izdelke iz žala.

Trgovine so v glavnem odprte vse dni v tednu, tudi ob nedeljah. To pa zato, ker imajo vsi zaposleni vsak teden en prosti dan, ne glede na dan v tednu.

Kitajci pravzaprav nimajo letnega oddiha razen sedmih prazničnih dni v letu in to enega za novo leto, tri za tradicionalno Lunino novo leto, enega za prvi maj in preostala dva za državni praznik — obletnico ustanovitve nove Kitajske — prvi oktober.

Šele pred kratkim so na desetdnevnem zasedanju stalnega komiteja vseljudskega kongresa sprejeli tudi sklep, ki zagotavlja zaposlenim več prostih dni. Tako se je položaj zaposlenih nekoliko izboljšal. Zakonci, ki živijo in delajo v različnih krajih, nekaj stotisoč jih je, bodo imeli vsako leto pravico do 30-dnevnega plačanega dopusta. Zaposleni, ki še nimajo lastne družine, bodo dobili 20 prostih dni, da bi lahko obiskali starše. Zakoncem, ki živijo ločeno in tistim, ki niso še poročeni, bodo plačali tudi potne stroške za obisk najbližjih sorodnikov.

Ker sem omenila Lunino novo leto, še o tem nekaj besed. Kitajci imajo dve novi leti: eno kot mi, drugo pa po lunarnem koledarju; praznujejo obe, vendar prvega bolj uradno in samo en dan, druga pa bolj razigrano, bolj po domače, dalj časa, najmanj tri dni. Ob izteku starega leta delajo bilance, objavljajo poročila o uspehih v preteklem letu. Vzorni delavci iz najboljših delovnih kolektivov pridejo v Peking, enako tudi izbrani vojniki in oficirji, kjer jim čestitajo najvišji državni voditelji in jim izročajo diplome.

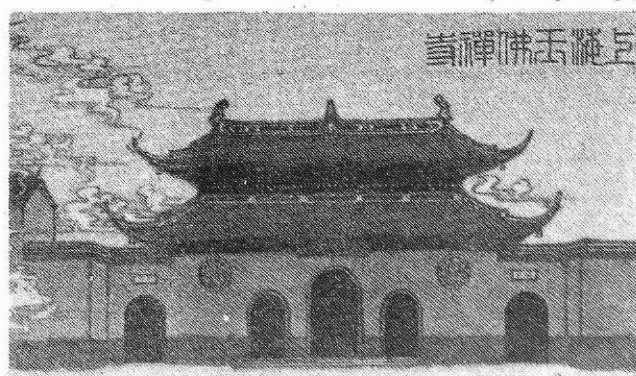
V velikanskih dvorinah vsekitajskega ljudskega kongresa prirejajo velike sprejeme za deset tisoč gostov. Z običajnimi govori in čestitkami ter z umetniškim programom so združene tudi nekatere kitajske posebnosti. Likovni umetniki in amaterji pišejo priljubljena gesla ali stihe in jih poklanjajo prijateljem in znancom okrog sebe. Tudi v trgovinah se promet močno poveča.

Na Kitajskem je ta čas tudi precej porok in zato kupujejo v teh dneh novo pohištvo, obleke, šivalne stroje, televizorje, gradbeni material in drugo. Na televiziji kažejo posebne programe, v katerih prevladujejo cirkuske točke, glasba, novi filmi, šaljivi

skeči ... Če niso pri slavnostni večerji navzoči vsi domači, pustijo za odsotnega člana družine prazen prostor, kar pomeni, da bi bili vsaj prihodnje leto vsi skupaj.

Lunino leto 1980 se je začelo 16. februarja. Vsako lunino leto ima za simbol eno izmed dvanajstih živali. Leto 1980 je bilo v znamenju opice. Opica simbolizira živahnost, uspeh in bogastvo.

Leto 1981 se je začelo 5. februarja v znamenju petelina. S petelinom pa Kitajci povezujejo pet lastnosti, ki se skladajo z njegovo podobo in navado. To so učenost ali umetniški uspeh (rdeča roža na petelinovi glavi spominja na kape, ki si jih v preteklosti nosili uradniki na visokih položajih), borbennost (krempelj na petelinovih nogah so podobni orožju starih bojevnikov), pogum (ker se petelin bori do smrti), dobrota (kadar najde hrano, glasno vabi kokoši, da si jo razdelijo), zanesljivost (petelinovo zanesljivo oznanjenje novega dne). (nadaljevanje)

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 147. seji 9. junija sprejel dopolnilo poročila občinskega sodnika za prekrške Radovljica, predlog odloka o priznanjih občine Radovljica in predlog sklepa o razporeditvi sredstev, namenjenih upravnim organom v 1981. letu in finančnih načrtov izvršnega sveta in občinske skupščine ter za materialne izdatke v letu 1981. Na seji je bilo obravnavano poročilo o delu poravnalnih svetov po krajevnih skupnostih in poročilo o uresničevanju proračunskih prihodkov in odhodkov za prvih pet mesecev 1981. Sprejeli so sklep o kompenzaciji za sveže meso za obdobje februar-maj 1981 in dopolnilo odloka za uresničevanje družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981.

Na majaškem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica so sprejeli sklep, da se pri občinski skupščini ustanovi koordinacijsko telo, naloga je zaupana predsedstvu OK SZDL, ki bo v bodoče redno proučevalo gradivo zvezne skupščine SFRJ. Na osnovi razprav v DPO in v zborih naj bi koordinacijski odbor oblikoval stališča do posameznih osnutkov in predlogov, ki jih bo posredoval slovenski delegaciji za zvezni zbor skupščine SFRJ.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica in občinskega sveta ZSS Radovljica sta na skupni seji 10. junija obravnavali povzetke javne razprave o osnutku resolucije za III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Na seji so sprejeli sklep o sklicu problemske konference o informiranju v radovljiški občini, ki bo 29. junija ter oceno dosedanjih priprav na volitve v KS in OZD za 1982. leto. Sklenili so tudi, da bo naslednja seja predsedstva, na kateri bodo ocenili letošnjo akcijo NNNP, 25. junija.

Koordinacijski odbor za odnose z zamejskimi Slovenci pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na seji 4. junija ocenil dosedanj razvoj sodelovanja organizacij, društev in klubov z zamejskimi Slovenci. Opozorili so, da razen OK ZSMS druge organizacije in društva niso posvetile enakovredne pozornosti stikom s Slovenci v Italiji. Pregledali so programe sodelovanja organizacij in društev v letošnjem letu, ki naj bi poživili stike tako s Slovenci v Avstriji kot v Italiji.

Gospodarstvo radovljiške občine je v prvem četrtletju 1981 za akumulacijo razporedilo 99 % denarnih sredstev več kot lani v enakem obdobju. Razen boljšega gospodarjenja, za katerega si prizadevajo vsi delavci, gre pripisati tako visoko doseženo akumulacijo tudi opaznemu zadrževanju rasti osebnih dohodkov.

Planirana vrednost investicij v gospodarstvu radovljiške občine za leto 1981 je 1.134.953.000 din. Iz lastnih sredstev in kreditov Ljubljanske banke — Temeljne banke Gorenjske je bilo v prvem četrtletju porabljen 210.210.000 din, ali 16 % več kot lani v istem obdobju. Predvsem so bila ta vplačila namenjena za investicije v obratna in osnovna sredstva.

Čeprav je bilo delo poravnalnih svetov v vseh 20 krajevnih skupnostih radovljiške občine doslej razmeroma uspešno, bo po mnenju pravne službe pri občinski skupščini moralo sodišče še ugotoviti, če so delovali v skladu z ustavo in zakoni. Vsekakor velja ocena, da so poravnalni sveti v zadnjih dveh letih upravičili svojo vlogo. Na predlog nekaterih svetov KS bo potrebno o pomenu, vlogi in nalogah poravnalnih svetov seznaniti občane preko sredstev javnega obveščanja in po krajevnih organizacijah SZDL.

Izvršni svet OS Radovljica je sprejel sklep, da predloži inšpekcijskim službam preverjanje podatkov o cenah blaga in storitev, ki so v občinski pristojnosti. S tem naj bi dobili pregled cen in primerjave s cenami v začetku januarja in v začetku junija 1981. Takšen sklep je izvršni svet sprejel na osnovi pritožb potrošnikov, da nekatere OZD samovoljno zvišujejo cene.

Med bivanjem v Sloveniji je uradna delegacija Beloruske sovjetske socialistične republike 3. junija obiskala Muzej talcev v Begunjah, Bled in Vintgar. Na Bledu je visoke goste seznanil z značilnostmi in razvojem radovljiške občine predsednik občinske skupščine ing. Leopold Pernuš.

Zadnje majaško nedeljo so imeli v vseh naseljih KS Gorje referendum za uvedbo drugega samoprispevka. Na štirih voliščih je prišlo na glasovanje 87 % vseh volilnih upravičencev, za samoprispevek pa je glasovalo 62 % krajanov. Samoprispevek je dejansko nadaljevanje prvega samoprispevka. Z njim bodo zbrali okoli 6 milijonov din, ki jih bodo porabili za razširitev in posodobitev pokopališča z mrliškimi vežicami in komunalna dela.

Pred spomenikom narodnega heroja Antona Dežman-Tončka, so v radovljiški vojašnici, ki nosi tudi njegovo ime, 12. junija počastili njegov spomin ob 4. obletnici smrti. Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole A. T. Linhart Radovljica in vojaki.

Teritorialna enota Stane Žagar, ki je bila v drugi polovici maja na rednem urjenju na Bohinjski Beli, je na sklepni vaji Napad na helikopterski desant odlično opravila svojo nalogo. Pripadniki enote in njihovi častniki, vsi iz vrst rezervne sestave, so povsem samostojno izvajali vse oblike usposabljanja, zelo pestra pa je bila tudi družbenopolitična in kulturno zabavna dejavnost. Čeprav so bile vaje in pohodi izredno naporni, so vsi teritorialci pokazali izredno vzdržljivost in večino bojevanja v najtežjih pogojih.

Koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je konec maja pripravil posvet predsednikov turističnih društev o pripravah za ustanovitev občinske turistične zveze. Od 11 se je posveta udeležilo le 7 predsednikov. Imenovali so sedemčlanski iniciativni odbor za ustanovitev občinske turistične zveze, ki bo še do začetka sezone pripravil potrebno gradivo in osnutke aktov nove zveze. Ti bodo v razpravi v vseh krajevnih TD, kjer bodo izvolili delegate za ustanovno skupščino, ki jo bodo sklicali do konca leta 1981.

Po podatkih sekretariata za občno upravo in družbene dejavnosti pri skupščini občine Radovljica se je od 1. januarja do 31. maja nateklo v občinski proračun nekaj manj kot 61 milijonov din, kar je 44,1 % od celoletnega plana prihodkov. Iz proračuna pa je bilo v prvih petih mesecih porabljen okoli 40,8 milijonov din, to je 29,4 % planiranih odhodkov za 1981. leto.

Izvršni odbor izobraževalne skupnosti Radovljica je na zadnji seji 9. junija ponovno razpravljal o predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske izobraževalne skupnosti in predlogu statuta. Oba predloga bodo poslali v javno razpravo vsem delegacijam še ta mesec. Na seji so na osnovi najnovejših izračunov razpoložljivih sredstev oblikovali predlog razporeditve tega denarja za njuna vzdrževanja in obnovitvena dela na osnovnih šolah v 1981. letu. Gre predvsem za obnovo in razširitev šolskih kuhinj v Radovljici, Gorjah, Lescah in na Bledu.

V počastitev meseca mladosti so konec maja svečano izročili namenu novo igrišče za športne igre in prometno vzgojo pri stavbi osnovne šole dr. Janez Mencinger v Bohinjski Bistrici. Celotna naložba je veljala okoli 2 milijona din. Del denarja so zbrali sami, del pa sta prispevala občinska izobraževalna in telesnokulturna skupnost.

V prvem četrtletju 1981 turistični delavci radovljiške občine ne morejo biti preveč zadovoljni z obiskom gostov in številom prenočitev. V tem času je namreč 39.354 gostov ustvarilo le 209.497 nočitev. Res je domačih gostov prenočevalo za 4 % več kot lani, istočasno pa je bilo kar 19,6 % manj nočitev tujih gostov. Hoteli z območja Bleda so imeli zasedene svoje zmogljivosti 54,8 %, iz bohinjskega območja 69,2 %, v Radovljici pa le 44,6 %. Zelo dobro so bili zasedeni zaradi zimske sezone hoteli na Pokljuki, kjer so dosegli 70,9 % izkoriščenost.

V počastitev jubilejnih obletnic vstaje slovenskega naroda, osvoboditve Begunj in ustanovitve Kokrškega odreda so prejšnjo nedeljo, 7. junija, na Krpino v Begunjah priredili 3. srečanje 45 amaterskih harmonikarjev Gorenjske — Amaterske melodije. Srečanje vsako leto poteka pod pokroviteljstvom Turističnega društva, finančno pa ga podpirajo delovne organizacije in Kulturna skupnost Radovljica. Vsi nastopajoči harmonikarji so tekmovali s partizansko in eno skadbo po izbiri. Od nastopajočih je strokovna komisija najvišje ocenila Milana Resnika iz Kamnika, Marjana Praprotnika iz Ljubnega in Martina Praprotnika iz Brezij.

Glasilo SŽ Plamen Kropa je celotno 5. številko posvetilo 20-letnici moškega pevskega zbora KUD Stane Žagar — Plamen Kropa. Glasilo prinaša vrsto zanimivih dokumentarnih zapisov in podatkov o bogati dejavnosti tega zbora doma in v tujini. Med drugim zasledimo tudi podatke, da je zbor v dveh desetletjih imel 1760 vaj, 1084 nastopov, na katerih je zapeel 248 različnih pesmi. Za svoje uspehe je zbor prejel Prešernovo nagrado Gorenjske, Priznanje OF KK SZDL Kropa, diplomu RTV Ljubljana, plaketo in priznanje Balkanskega festivala v Ohridu 1974. leta, plaketo in kipec italijanskega kulturnega društva iz Fivizzano v Toscani ter številne diplome in priznanja ZKO in kulturnih društev.

V prostorih AMD Radovljica so se v soboto, 6. junija, srečali člani pobratenih narodno zabavnih ansamblov Antona Birtiča »Beneški fantje« iz Slovenske Benečije in Franca Habjana »Gorenjci« iz Radovljice. Pogovorili so se o nadaljevanju sodelovanja na osnovi listine o pobratenju, ki so jo podpisali 4. maja 1980. leta v Cedadu. Razen izmenjave nastopov so dali pobudo tudi za sodelovanje med harmonikarji glasbene šole iz Benečije in harmonikarskega orkestra Glasbene šole Radovljica.

V prostorih novoodprte galerije Društva slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani, Komenskega ul. 8 od 9. junija razstavlja 16 oljnih slik in 10 malih plastik radovljiški likovnik Boni Čeh, ki je ta dela predstavil v aprilu tudi v Šivčevi hiši. Ljubljanska razstava je veliko priznanje umetniškemu ustvarjanju avtorja.

V organizaciji pevskega zbora KUD Zasip je bilo 6. in 7. junija kulturno zabavno srečanje članov kulturnega društva naših delavcev SAVA iz Frankfurta. Goste so sprejeli v soboto, 6. junija, jutraj pred gostiščem Zadruga v Zgornjih Gorjah z domačo godbo na pihala. V nedeljo, 7. junija, dopoldne so pripravili člani pevskega zbora, recitatorji Save in Linhartovega odra kulturni program v hiši pesnika Franceta Prešerna v Vrbi. Popoldne je bilo na Homu nad Zasipom družabno srečanje.

V okviru poletnega programa galerijske dejavnosti likovne sekcije KUD Bled so 5. junija odprli v festivalni dvorani na Bledu letos prvo razstavo. S svojimi likovnimi deli so se predstavili člani društva Alpalik: M. Vovk, J. Torkar, T. Plemelj, A. Polajnar, A. Frelih in J. Ravnik. Razstava je na ogled do 19. junija.

DAN ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČEV V DUHU TEKMOVANJ

Pod pokroviteljstvom medobčinskega sveta zveze sindikatov Slovenije za Gorenjsko in s sodelovanju z zvezo šoferjev in avtomehaničev in vseh zainteresiranih dejavnikov gorenjske regije bo 11. julija praznovanje »13. julija — dneva šoferjev in avtomehaničev«.

Praznovanje bo potekalo v duhu delovnih tekmovalnih in namenom preverjanja teoretičnega in praktičnega znanja voznikov, avtomehaničev in avtoelektrikarjev s področja samoupravljanja, avtoelektrike, prometnih predpisov, praktične vožnje in praktičnega dela avtomehaničev in avtoelektrikarjev.

Tekmovalci bodo odgovarjali na naslednja teoretična vprašanja in praktične naloge:

Na vprašanja iz samoupravljanja bodo odgovarjali vsi tekmovalci. Zajemala bodo predvsem naslednja področja: kaj je samoupravljanje delavcev v združenem delu, samoupravno združevanje, vsebina in oblike samoupravljanja delavcev v združenem delu, medsebojni odnosi v združenem delu, svoboda, pravica in dolžnosti delavca in občana.

Vprašanja iz varstva pri delu rešujejo vsi tekmovalci. Nanašala se bodo na splošno zakonodajo iz varstva pri delu in iz konkretnih vprašanj za posamezne poklice.

Teoretična vprašanja iz motoriziranosti za avtomehaničev bodo zajemala predvsem naslednja strokovna področja: splošni pojmi, delovni proces motorja z notranjim izgoranjem, sestavni deli motorja, sistem napajanja z gorivom pri diesel in otto motorjih in druga oprema, mazanje in hlajenje motorja z notranjim izgoranjem, prenos na motornih vozilih in njeni deli, zavore, kretna naprava, prednja in zadnja prena, vzmeti in blažilci.

Vprašanja iz avtoelektrike za avtoelektrikarje se bodo nanašala predvsem na naslednje: splošni pojmi — moč, tok, napetost, upor, itd., električna oprema motornih vozil (svetlobna telesa, brisalci, stekla, itd.), elektrosklopi na vozilu in njih delovanje in sistem vžiga na bencinskem motorju.

Teoretična vprašanja za voznike iz prometnih predpisov se bodo nanašala predvsem na: poznavanje prometnih znakov, poznavanje prometnih predpisov in pravil in poznavanje zakona o varnosti cestnega prometa.

Praktični del tekmovalja bo potekal ločeno, in sicer za avtomehaničev Diesel motorjev, avtomehaničev OTTO motorjev, avtoelektrikarjev in voznike.

Avtomehانيčev Diesel motorjev bodo opravljali praktično delo na motorjih TAM tip 413/150 KS7, avtomehaničev OTTO motorjev pa bodo tekmovali na motorjih Zastava 750 (fičko).

Avtoelektrikarji bodo tekmovali na vozilu oz. sklopih vozil Zastava 101 in TAM 110.

Vozniki bodo praktični del tekmovalja izvedli na naslednjih tipih vozil: Zastava 650, TAM 5000, Mercedes 1213, avtobus nad 32 sedežev.

Praktični del za voznike bo obsegal predvsem naslednje naloge oz. zapreke: širinska vrata, višinska ovira, bočno parkiranje, vzvratni dovoz k nakladalni rampi, približevanje ovir, dovoz na enostransko klinasto podlogo, navoz na označeno mesto z desnim kolesom in streljanje z zračno puško.

Delovnega tekmovalja avtomehaničev, avtoelektrikarjev in voznikov se lahko udeležijo avtomehaničev in avtoelektrikarji zaposleni v organizacijah združenega dela, v privatnem sektorju, JLA in milici.

Tekmovalja voznikov se lahko udeležijo vozniki iz OZD, privatnega sektorja, JLA in delavci milice, ki imajo ustrezno voziško dovoljenje za tip vozila, s katerim bodo tekmovali.

Pri ocenjevanju teoretičnega in praktičnega dela avtomehaničev se bo uporabljal pravilnik delovno proizvodnih tekmovalnih kovinarjev Jugoslavije, za ocenjevanje voznikov pa pravilnik o spretnostnih voznikih in odstranjevanju napak na vozilih šoferjev in avtomehaničev Slovenije — Jugoslavije.

Praktični del tekmovalja bo v kasarni Staneta Zagarja v Kranju, za avtomehaničev in avtoelektrikarje pa v prostorih Alpetour TOZD Remont na Primorskem.

Po končanem tekmovalju bo za vse udeležence v Kranju parada z uniformiranimi vozniki in vozili do Trga revolucije, kjer bo osrednja proslava dneva šoferjev in avtomehaničev ter svečana razglasitev doseženih rezultatov s podelitvijo priznanj in nagrad.

Najbolje uvrščeni tekmovalci med avtomehaničev in vozniki se uvrstijo na republiško tekmovalje, ki bo za avtomehaničev in vozniki v Mariboru, za voznike pa v Celju.

motorjih TAM tip 413/150 KS7, avtomehaničev OTTO motorjev pa bodo tekmovali na motorjih Zastava 750 (fičko).

Avtoelektrikarji bodo tekmovali na vozilu oz. sklopih vozil Zastava 101 in TAM 110.

Vozniki bodo praktični del tekmovalja izvedli na naslednjih tipih vozil: Zastava 650, TAM 5000, Mercedes 1213, avtobus nad 32 sedežev.

Praktični del za voznike bo obsegal predvsem naslednje naloge oz. zapreke: širinska vrata, višinska ovira, bočno parkiranje, vzvratni dovoz k nakladalni rampi, približevanje ovir, dovoz na enostransko klinasto podlogo, navoz na označeno mesto z desnim kolesom in streljanje z zračno puško.

Delovnega tekmovalja avtomehaničev, avtoelektrikarjev in voznikov se lahko udeležijo avtomehaničev in avtoelektrikarji zaposleni v organizacijah združenega dela, v privatnem sektorju, JLA in milici.

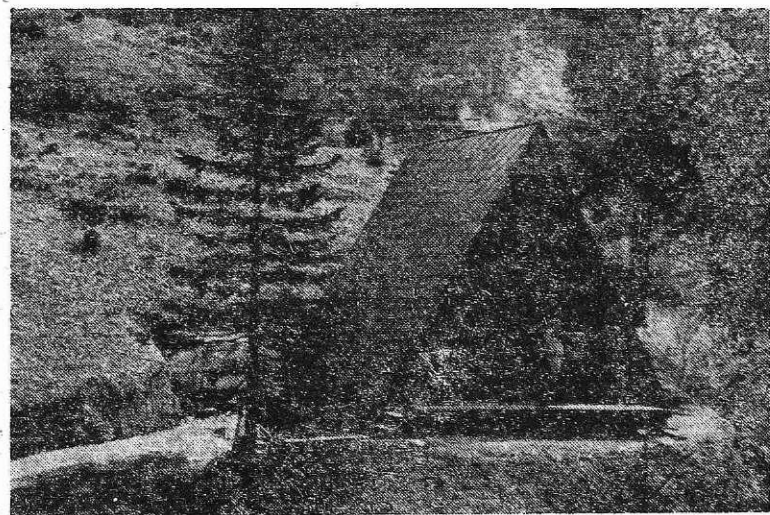
Tekmovalja voznikov se lahko udeležijo vozniki iz OZD, privatnega sektorja, JLA in delavci milice, ki imajo ustrezno voziško dovoljenje za tip vozila, s katerim bodo tekmovali.

Pri ocenjevanju teoretičnega in praktičnega dela avtomehaničev se bo uporabljal pravilnik delovno proizvodnih tekmovalnih kovinarjev Jugoslavije, za ocenjevanje voznikov pa pravilnik o spretnostnih voznikih in odstranjevanju napak na vozilih šoferjev in avtomehaničev Slovenije — Jugoslavije.

Praktični del tekmovalja bo v kasarni Staneta Zagarja v Kranju, za avtomehaničev in avtoelektrikarje pa v prostorih Alpetour TOZD Remont na Primorskem.

Po končanem tekmovalju bo za vse udeležence v Kranju parada z uniformiranimi vozniki in vozili do Trga revolucije, kjer bo osrednja proslava dneva šoferjev in avtomehaničev ter svečana razglasitev doseženih rezultatov s podelitvijo priznanj in nagrad.

Najbolje uvrščeni tekmovalci med avtomehaničev in vozniki se uvrstijo na republiško tekmovalje, ki bo za avtomehaničev in vozniki v Mariboru, za voznike pa v Celju.

pod Golico (Foto B. Blenkuš)

AKTIVISTI RK IZ DEŽEL V RAZVOJU IN NARODNOOSVOBODILNIH GIBANJ V LESCAH

Člani krajevnega odbora Rdečega križa Lesce so v sredo, 10. junija, imeli v gosteh udeležence desetega seminarja, ki ga prireja center Rdečega križa Jugoslavije za usposabljanje aktivistov Rdečega križa iz dežel v razvoju in narodnoosvobodilnih gibanj.

V sproščenem pogovoru so se gostje iz Angole, Bangladeša, Iraka, Gambije, Libije, Sri Lanke, Palestine, Pakistana, Tanzanije in narodnoosvobodilnih gibanj živo zanimali za delo KO RKS Lesce, za funkcije, ki jo opravlja s svojimi akcijami v krajevni skupnosti Lesce in seveda tudi za težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu.

O pogojih dela in o izkušnjah pri svojem humanitarnem poslanstvu v posameznih državah pa so spregovorili tudi udeleženci seminarja.

Sicer pa so se v času bivanja v Sloveniji od 10. do 15. junija kot gostje republiškega odbora RKS v

obliki predavanj in obiskov po krajevnih skupnostih seznanjali z načinom dela organizacij Rdečega križa. Gostje iz nevrščenih dežel in narodnoosvobodilnih gibanj so svoj prvi delovni dan na obisku v Sloveniji izpolnili z obiskom Gorenjske. Po ogledu bolnišnice za pljučne bolezni in tuberkulozo na Golniku so jim pripravili predavanje o tuberkulozi in boju proti kajenju. Poleg Lesce so gostje obiskali še Bled in muzej talcev v Begunjah.

Bojan Rau.

MAMI, TUDI TI OBKROŽI »ZA«

Lep, malce soparen junijski dan. Kot že tolikokrat, tudi tokrat hitim po hčerko v vrtec. Tako delo imam, da nikoli natančno ne vem, kdaj bom gotova in hčerka to ve, čeprav me vedno nestrpno pričakuje. Že šesto leto hodi v vrtec, letos pa je mala šolarica. Nikoli se ni naveličala hoditi v vrtec, še posebej sedaj v malo šolo, ko se naučijo toliko novega. Mnogo so bili tudi zunaj in med temi sprehodi so si ogledali tudi novo šolo na Plavžu, šolo, kamor bo hči hodila, šolo, ki smo jo delovni ljudje in občani jeseniške občine pomagali zgraditi s samoprispevkom, šolo, kjer je toliko svetlih, prostornih učilnic, širokih hodnikov, dve veliki telovadnici, celo bazen imajo, pa knjižnico, šolski radio, veliko jedilnico.

Tudi danes iz šole hodijo gručo otrok, veselo, brez torbic v rokah, prostemu času in igranju naproti. Pred vrtcem S 3 na Plavžu sem. Že na vratih me pozdravi vrsta risb učencev jeseniških osnovnih šol, ki me opozarjajo na referendum, na katerem se bomo 28. junija odločali »za« ali »proti« samoprispevku za dograditev in posodobitev šole na Koroški Beli in v Mojstrani. In hči mi teče naproti, v rokah pa nosi bilten »Glasujte za šolo, ki jo je prehitel čas«. Bilten že poznam, pa me vseeno pretresejo njene besede: »Mami, prosim, tudi ti obkroži »da« za šolo. Veš, ni prav, da bom imela jaz tako lepo šolo, Alenka Gašper in Vanja pa bodo morali hoditi v staro šolo na Koroški Beli. Daj, mami, reci da.«

In stisnilo me je pri srcu. Kljub temu, da jim je tovarišica v vrtcu pripovedovala o potrebi po novem prostoru v šolah, ti otroci znajo razmišljati, vedo, da nekaj ne more biti prav, da imajo eni tako dobre možnosti za šolanje, drugi pa ne.

Hčerka ne ve, koliko truda, priprav in časa je potrebno, da se priprave na referendum obrestujejo. Pa vseeno vse še ni storjeno. Morda bomo le uspeli, razmišljam, ko se voziva domov. Kajti časi niso rožnati, stroški so vsak dan večji in vsak dinar je treba pametno obrniti. Toda prav gotovo je dobro naložen, če je naložen v naše otroke. Otroke, ki niso krivi, da hodijo v to ali ono šolo, da imajo tako različne startne možnosti za nadaljnje življenje, ne le doma, ampak v šoli, kjer takih razlik ne bi smeli dopuščati. Toda še vedno nismo tako bogata družba, da bi zmogli vse, kar si želimo in kar potrebujemo, zato moramo tudi sami prispevati del sredstev.

Hčerka bo sedaj, ko smo se preselili, hodila v novo šolo na Plavžu, njeni sovrstniki, prijatelji z Javornika, pa v šolo na Koroški Beli, kjer imajo edini v občini dvoizmenski pouk, kjer se mali prvotolčki upogibajo pod težo torbic in pozimi že v mraku hite domov.

In če ti mladi šolarji še ne razumejo prav, zakaj tako, moramo znati razumeti mi odrasli, ki lahko tudi vplivamo na to. Najprej v delovnih organizacijah s čim boljšim delom, vestnejšim odnosom do dela, ne nazadnje pa tudi s samoprispevkom, ki ni le prispevek za naše otroke, ampak prispevek za našo prihodnost. Iz izkušnje vemo, da čim več znamo, bolje lahko delamo, več

lahko prispevamo. Tudi tega ne smemo pozabiti, ko se bomo 28. junija odločali na referendumu.

Ko takole premišljuje o tem, se spominjam dni, ko sem tudi sama hodila v šolo na Koroško Belo, staro stavbo, ki se sedaj že upogiba pod težo 78 let. Pa smo radi zahajali vanjo, saj je bila to naša šola. In tudi ti otrci, ki jo sedaj obiskujejo, radi hodijo vanjo. Pa bi še rajši, če bi imeli lepše prostore, lepo telovadnico, če se ne bi drenjali za malico v temačni kleti.

Tudi o tem premišljuje, kaj bo, če referendum ne bo uspel. Otroci na Koroški Beli bodo imeli dvoizmenski pouk v vseh razredih. Isto grozi osnovni šoli v Mojstrani. V občini pa so tudi šole s celodnevним poukom in na to smo lahko ponosni. Tudi za te šole smo prispevali sredstva mi, posredno ali neposredno.

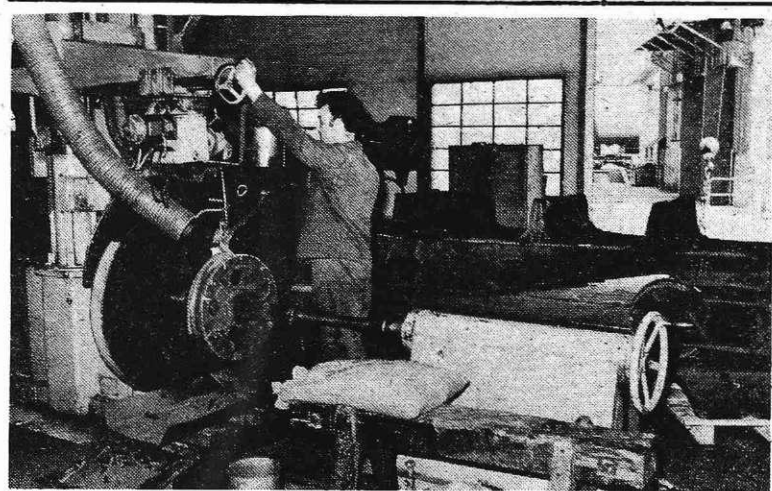
Kolikokrat damo otrokom vedeti, da smo pametni, da znamo vse najboljše, da vse naredimo prav. Pa se bomo tudi sedaj tako odločili, da bo prav? Da nam bodo otroci zaupali, saj ne gre samo zanje, gre tudi za nas, za našo prihodnost.

Zelim si, da bi bilo takih, ki bodo obkrožili »za«, čimveč, toliko, da bo referendum zagotovo uspel.

Če referendum ne bi uspel, kako naj potem hčerki razložim, da odrasli nismo tako zreli, da bi pomagali. Kako naj ji dopovem, zakaj Alenka, Gašper, Vanja, Saška, Petra in toliko drugih otrok s Koroške Bele, Mojstrane in drugod, ne bo imelo lepših prostorov, svetlejših učilnic, lepe jedilnice, garderobe, kuhinje, telovadnice.

Mi lahko kdo od tistih, ki se ne strinjajo s samoprispevkom, odgovori na to?

Mati male šolarke
ki bo letos obiskovala
1. razred

V delavnici za popravilo ozkotirnih lokomotiv (Foto I. Kučina)

PRED DRUGIM SAMOPRISPEVKOM ZA POSODOBITEV ŠOL V OBČINI

Samo še deset dni nas loči, ko bomo rekli svoj da za uvedbo drugega samoprispevka v občini, ki je namenjen za adaptacijo in dozidavo osnovne šole Karavanskih kurirjev NOB na Koroški Beli in razširitev šolskih prostorov osnovne šole 16. december v Mojstrani.

O tem smo se posebno v društvi upokojencev razmeroma dosti pogovarjali, pa tudi na sestankih, katere je sklicala socialistična zveza v krajevnih skupnostih. Na teh sestankih so se oblikovala različna mnenja in stališča, seveda so imeli največ pripomb tisti, ki imajo razmeroma nizke pokojnine in morata s to pokojnino živeti dva, takih na Jesenicah ni malo in tisti z nižjimi osebnimi dohodki.

Ce povzamemo samo to, da v jeseniški občini živi kar 4650 upokojencev in če k temu prištejemo še svoje, je ta številka še precej večja in bi bilo zelo nerodno, če bi poslušali mnenja nekaterih, da upokojenci ne bi več prispevali za take ali drugačne namene, češ da so že v času aktivnega dela več kot dovolj prispevali. Prevladovati mora mnenje, da smo upokojenci še vedno zelo aktivni del občani občine Jesenice, zato moramo tudi pri odločanju za samoprispevek reči svoj da in to

zato, ker smo v času aktivnega dela tudi vedno in povsod dali svoj prispevek, pa naj si bo v sodelovanju v narodnoosvobodilni borbi pri udarnem delu za obnovo porušene domovine, pri ljudskem posojilu, pri posojilu za Skopje, skratka povsod tam, kjer je to bilo potrebno. Tako mora biti tudi sedaj. Saj gre za naše vnучke in morda tudi za pravnučke. Seveda pa to ne sme preveč zarezati v standard tistih, ki imajo nizke pokojnine ali osebne dohodke. Za to pa je v tem primeru poskrbljeno z odlokom za razpis referenduma.

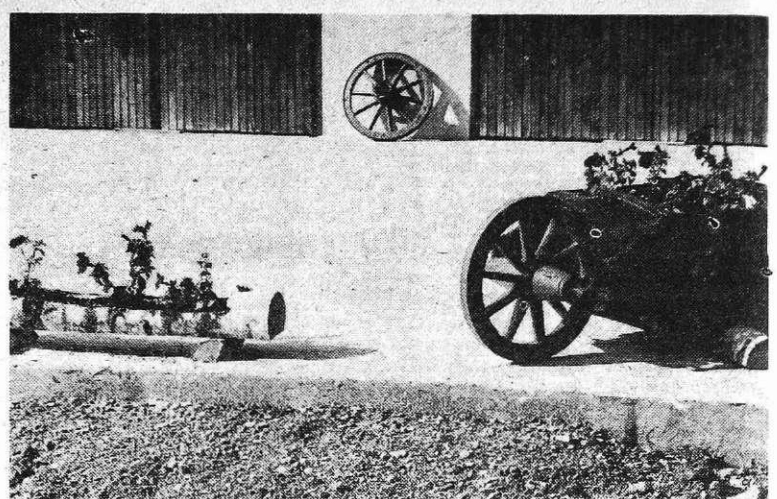
Pri sprejemanju odloka o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka v občini Jesenice je bilo posebno skrbno pretehtano, kako določiti olajšave, da občani z nizkimi osebnimi dohodki ne bodo obremenjeni s plačevanjem samoprispevka. Tako je v odloku določeno, da samoprispevka ne bodo plačevali tisti, ki prejemalec zajamčen osebni dohodek ali manjšega in tisti, ki prejemalec 65% zajamčenega osebnega dohodka. To pomeni, da tisti, ki prejemalec zajamčen osebni dohodek ali manjši, oziroma pokojnino v višini do 5100 din, že avtomatično ne bodo plačevali samoprispevka. Poleg teh pa prispevka ne bodo plačevali tudi tisti, ki bodo imeli manj dohodkov od 3300 din na družinskega člana (pri tem je mišljena tudi pokojnina), kar pomeni 65% zajamčenega OD in bodo to uveljavljali pri posebni komisiji, ki jo imenuje skupščina občine Jesenice. Tako, na primer, štiričlanska družina z dohodki do 13.200 din ne bo plačevala samoprispevka. S tem so uveljavljene predlogi takšnih olajšav, ki bodo pomogle enotne solidarnostne oprostitve tistim, ki imajo nizke osebne dohodke ali pokojnine.

Poleg teh olajšav pa se samoprispevek ne bo obračunal in ne plačeval od družbene denarne pomoči, invalidnin, pokojnin z varstvenim dodatkom, otroškega dodatka, študentskega dodatka in študentskega nagrada, ki jih prejemalec učenci v gospodarstvu.

S tem je v odloku o razpisu referenduma izkoriščena možnost tudi dodatnih olajšav, s tem pa samoprispevek dobiva v skladu z zagotavljanjem najnujnejših pogojev za življenje, tudi pomembno solidarnostno funkcijo.

S tem odlokom so rešeni res najbolj kritični primeri. Zato naj ne bo 28. junija med upokojenci takih, ki ne bodo dali svojega glasu in s tem podprli čimprejšnjo posodobitev naših šol. Za to nam bodo najmlajši občani še kako hvaležni.

Prispevajmo svoj delež tudi danes z zavestjo, kakor smo to delali že večkrat v preteklih letih in s tem dajmo poudarek veliki solidarnosti, ki smo jo upokojenci doslej nikoli nikoli izkazali. V nagovoru nam je

Takole so uredili okolico hiše pri Francu Klinarju na Titovi 95 (Foto B. B.)

MATEMATIKA NI TRD OREH ZA VSAKOGAR

Desetega aprila smo na naši osnovni šoli v Žirovnici imeli tekmovanje v znanju matematike za bronasto Vegovo priznanje. Najboljši štirje smo čez nekaj tednov tekmovali za srebrno priznanje. Štirje najuspešnejši na občinskem tekmovanju pa smo 23. maja jutraj odšli v Ljubljano.

V osnovni šoli Tone Tomšič v Ljubljani smo najprej slišali navodila za reševanje. Približno ob pol desetih smo dobili pet nalog. Najprej sem vse prebral. Zazdele so se mi lahke in pri tem sem izgubil vso tremo. Rešil sem že tri naloge, ko mi je zmanjkalo papirja za pomožne račune. Prosil sem še za en list, pa sem dobil odgovor: »Saj si dobil že dva lista; to je dovolj za vse naloge.« Z odgovorom nisem bil zadovoljen, toda moral sem se sprijazniti. Račune sem začel pisati kar po prejšnjih, toda z rdečo barvo, da sem jih lahko razlikoval. Kmalu sem rešil še eno nalogo. Še enkrat sem jo preveril in začel z novo. Ta pa mi ni in ni šla od rok. Pogledal sem na uro: do konca je ostalo le še nekaj minut. Kar sem še mogel, sem naredil, potem pa je na hodniku začela igrati glasba. To je bil znak za konec reševanja.

Cepprav zadnje naloge nisem rešil, sem bil sam s seboj zadovoljen. Po reševanju smo v jedilnici dobili še malico. Ob njej smo se menili o tremi, o težavnosti nalog in o rešitvah.

Naslednji teden smo zvedeli za rezultate. Kar dobro sem se odrezal in se tako uvrstil v ekipo, ki je bila izbrana za zvezno tekmovanje mladih matematikov.

V petek, 5. junija, sem odšel v Ljubljano, od koder se je vsa sloven-

ska ekipa z vlakom odpeljala v Sarajevo. Od tam pa smo odšli v bližnje mesto Pale, kjer smo imeli tekmovanje.

V nedeljo jutraj smo najprej zajtrkovali, takoj za tem pa se je pričelo tekmovanje. Naloge so bile napisane v materinem jeziku posameznih udeležencev. Ko sem prebral prvo nalogo, sem jo kar preskočil, ker je bila zelo lahka. Rešil sem drugo in tretjo, pri četrty pa se je zataknilo. Tudi pete nisem rešil, zato sem se lotil prve, ki bi jo lahko reševali tudi na šolskem tekmovanju. Papirja je bilo dovolj, zato sem lahko načrtal veliko skic.

Po tekmovanju smo imeli kosilo, nato pa smo se odpeljali v Sarajevo, kjer smo si ogledali razne znamenitosti. Po večerji so objavili rezultate. Ker sem dosegel nad polovico točk, sem bil zelo zadovoljen. Tudi ostali Slovenci so se dobro uvrstili, zato smo ekipno zmagali. Tovariši, ki nas je vodil, je bil vesel našega uspeha.

V ponedeljek smo odpotovali domov. Preden smo se razšli, smo se še poslovnili z željo, da bi se še kdaj srečali in pomerili v znanju iz matematike.

Marko Koselj, 8. b.
OŠ Gorenjskega odreda
Žirovnica

BILI SMO NA SREČANJU PIONIRJEV JUGOSLAVIJE

V soboto, 13. junija, je bilo v Ljubljani šestnajsto srečanje pionirjev Jugoslavije, ki je bilo posvečeno 40-letnici vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti. Tega srečanja se je udeležilo tudi 44 predstavnikov učencev iz šestih osnovnih šol jeseniške občine.

Ob 9. uri smo se s posebnim avtobusom odpeljali v Ljubljano – mesto heroj, ki je bilo že od četrta GOSTITELJ pionirjev iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije.

Učenci jeseniške občine smo sestavljali brigado Kričac. Naše zborni mesto je bilo v Tivoliju. Od tam so nas mladinci ljubljanskih občin spremljali na Trg revolucije, kjer se je ob 11. uri začela osrednja spominjska in kulturna slovesnost. Po pozdravnem govoru Marjana Rožiča, predsednika skupščine mesta Ljubljane, je komandant pohodnega bataljona predal raport, za njim pa so raportirali tudi zadnji nosilci kurirčevih pošte. Vseh pet kurirčevih torbic so kurirji izročili Janku Rudolfu, predstavniku ZZZ NOV Slovenije. Po govoru Jožeta Božiča, predsednika Zveze sveta pionirjev Jugoslavije, je bil pester kulturni program, ki so ga pripravili

učenci ljubljanskih osnovnih šol skupaj z vrstniki iz drugih republik in pokrajin. Od vsega nam je bil najbolj všeč nastop folklornih skupin in članic plesnega krožka osnovne šole Oskar Kovačič.

V zadnji točki programa smo vsi zbrani ob spremljavi godbe na pihala zapeli Jugoslavijo.

Po končani prireditvi so vse brigade odšle v Tivoli, kjer so nam vojaški kuharji pripravili vojaški golaž. Ko smo pospravili menažke, so si fantje ogledali razstavo orožja, poleg tega pa smo se pogovarjali z učenci drugih osnovnih šol in izvedeli veliko zanimivega.

Prehitro smo se morali posloviti. Takih srečanj si še želimo!

Natalija Koranter, 5. a
Meta Močnik, 6. c
Špela Medvedšek, 6. c
OŠ TONE ČUFAR JESENICE

NASVIDENJE SOŠOLCI IN UČITELJI

Ko je 8. c prisegel, da pravila vsa pozna, kar jih stara šola da...

Ni še dolgo, kar sem hodila v prvi razred in glej: že je tu konec mojega obveznega šolanja. Težko se je odločiti, kam po osnovni šoli. Vendar so se te dni naše misli sukale bolj okoli tega, kakšen bo zaključek osmega razreda.

Ko so bile s črnolom prevlečene vse ocene, smo se menili le še o valeti. Kdaj, kje, kako smo kombinirali, končno smo se pa le zedinili, da bomo »zadnjo večerjo« imeli v restavraciji Kazina. Obleke so bile že kupljene, pecivo spečeno, večerja naročena, za glasbo smo poskrbeli. Vse dopolne smo v petek hodili z rdečimi in belimi nageljni po šoli, vsak razred je razobesil svojo osmrtnico, tako da se je vsak učitelj videl kot v ogledalu.

»Ob šestih v Kazini.« je bil zadnji pozdrav, ko smo odhajali domov. Zvečer ni nihče manjkal. Večnoma smo bili prvi v teh prostorih in veseli smo bili, da gismo v naši nastani telovadnic. V nagovoru nam je

tovarišica ravnateljica zaželela zadovoljstvo v življenju in poklicu ter podelila knjige odličnjakom; priznanja pa so dobili tudi najboljši športniki, najbolj vztrajni tekmovalci za FBZ in najboljši matematiki. Mi pa smo pripravili »hvalnico« našim učiteljem, ki so se prisrčno nasmejali.

Po lepo in dobro pripravljene večeri je bil ples. Kot v pravem disku. Light show in moderne skladbe so polnile plesišče. Še vedla nisem, da tudi sošolci, ki niso hodili na plesne vaje, dobro plešejo. Ob enajstih so nas učitelji komaj spravili domov.

Adijo, naša dobra stara šola! Nasvidenje, sošolci in učitelji! Kadar bom hodila mimo šole ali srečevala učitelje s Koroške Bele, se bom spomnila svojega brezskrbnega otroštva, prvih uspehov in neuspehov, veselega potovanja po razredih in hodnikih, strogih in prijaznih učiteljev, s katerih pomočjo te dni vstopamo v svet odraslih.

Barbara Malenšek,
novinarski krožek
OŠ Karavanskih kurirjev
NOB Koroška Bela

UČENCI OBČANOM JESENIŠKE OBČINE

NAŠA DOBRA, STARA ŠOLA

Naša osnovna šola na Koroški Beli je stara že nekaj desetletij. Vsakdo, ki jo vidi le od zunaj, si lahko misli, v kakšnih pogojih se moramo učenci učiti. Učilnice so majhne, za kabinete in zbornico skoraj ni prostora. Stene v razredih so počene, v nekatere razrede ob deževju teče voda.

Marsikateri razred ima še stare klopi, ki so počekane, umazane, nemalokatera je tudi polomljena.

Pri predmetih kot so: fizika, biologija in kemija bi morali večkrat delati različne poizkuse, a jih ne moremo, ker nimamo pripomočkov. Mnogokrat nas pozimi tudi zebe. Tega pa ni kriv hišnik, ki dobro skrbi za kurjavo, temveč okna naših učilnic. Veliko jih je polomljenih in se zato ne dajo odpirati in zapirati, skozi špranje pa piha in brije veter.

Knjižnica, ki deluje na naši šoli, je zelo majhna, zato so knjige na kupu. Knjižničarka se sama komaj ve, kje je kaj. Tudi učenci, ki si izposojamo knjige, se drenjamo v tem majhnem prostoru.

Najslabši pogoji za delo pa so v telovadnici, tehnični delavnici in gospodinjstvi učilnici. Telovadnica je majhna in v njej niso varni ne na tleh, ne na orodju, saj samo čakaš, kdaj se bo sesula. Tudi v učilnici gospodinjstvega pouka in tehnični delavnici ni dosti boljše. Kako naj

potem v takem razredu dela 30 učencev?

To so le nekatere slabe strani naše šole; veliko jih je še, za katere vemo, za marsikatero pa vedo le naši učitelji.

Vendar pa je ta naša stara šola bila dobra šola mnogim generacijam pred nami. A sedaj je stara, počena in pouk v njej otežkočen. Ravno zaradi tega bi mi učenci radi novo, večjo, modernejšo in lepšo šolo.

Romana Markelj,
literarni krožek
OŠ Karavanskih kurirjev
NOB Koroška Bela

STARŠI, GLASUJTE ZA

Že nekaj časa ugotavljajo, da bo treba na Koroški Beli zgraditi novo šolo ali pa sedanjo popraviti in dozidati, ker je premajhna in dotrajana.

Da bi zbrali dovolj denarja za obnovo šole, bo razpisal referendum za drugi samoprispevek. Učenci smo bili veseli, ko smo izvedeli to novico. Vsi bi radi hodili v novo šolo, imeli lepo telovadnico in bazen. Čeprav bomo mi prej zaključili šolanje, vseeno želimo, da bi vsaj tisti, ki so še za nami, lahko hodili v lepšo šolo.

Upam, da bodo vsi občani razumeli naš učence in učitelje in s svojim DA pomagali uresničiti te želje.

Uroš Pivk, 4. c
OŠ Karavanskih kurirjev
NOB Koroška Bela

KAKO SI PREDSTAVLJAM DEJAVNOST »ZA ČISTE IN LEPŠE JESENICE«

V prvem sestavku sem obdelal in pokazal na nasprotja med pisanimi pravili in našim obnašanjem na področju vzdrževanja reda in čistote. V tem sestavku se bom skušal držati v naslovu povedane vsebine in razložiti svoje poglede na to pomembno stran naše bivalne problematike s predlogom dejavnosti, ki bi vodile k trajnemu izboljšanju reda, čistote in lepšega izgleda našega mesta in ostalih krajev v občini.

Jesenice v osnovi ne dajejo izgleda in občutka pravega mesta, zato izraz »dolga vasa« ni brez osnove, saj si mesto običajno predstavljamo kot strnjeno celoto v obliki nepravilnega kroga, kvadrata, pravokotnika ali podobno. Vsekakor pa nimajo tipičnega mestnega jedra, kjer so pretežno upravno-administrativne, kulturne, prosvetne in zdravstvene ustanove, trgovski center in stanovanjske soseske. V Sloveniji v večini najožja mestna jedra tvorijo še strnjena stanovanjska poslopja, stara dvesto ali več let, ki dajejo posebni kulturno-zgodovinski poudarek vsakega mesta in s tem vzrok za posebno pozornost pri vzdrževanju, varovanju in urejanju.

Vsega tega na Jesenicah skorajda ni in zato je vprašanje urejanja, čiščenja in zlasti lepšega izgleda posebno problematično. Vsi vemo, da se v vsej dolžini Jesenic stisnjenih med Mežakljo in Karavankami prepletajo industrija, magistralna cesta, železnica, različne gospodarske dejavnosti s stanovanjskimi deli mesta. Posebno obeljele podobnosti mesta dajeta železnica in železnica z vsemi objekti (obstoječimi in v gradnji).

To omenjam predvsem zato, ker je povsem jasno, da brez posebnega prizadevanja organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti ne moremo pričakovati uspehov v akciji »za čiste in lepše Jesenice«. Zato dejavnosti organizacij združenega dela na tem področju omenjam na prvem mestu, ker so po mojem mnenju najbolj pomembne dejavnosti v akcijah za trajnejše napore in tudi bolj vidne učinke zlasti pri olepšanju našega mesta. Na drugi strani pa tudi zato, ker so očitno neposredna okolja organizacij združenega dela mnogokje resnično potrebna večje skrbi za vzdrževanje ali pa jih je možno za širše okolje zgledno boljše vzdrževati in urediti. Pri tem ne gre pozabiti na zelo tipične in vse bolj prisotne pojave tako imenovane dvojne morale, namreč, da se v lastnih stanovanjih vedemo nadvse primerno, jih čistimo, urejamo, se medsebojno opozarjamo, na delovnem mestu in za okolje organizacije, v kateri delamo, pa nam je malo mar.

Ce se na Jesenicah ozremo okoli organizacij združenega dela in drugih ustanov, v katerih delamo, potem dokaj hitro lahko ugotovimo, kaj bi bilo potrebno urejati za čisto in lepše okolje.

Prvo in najbolj preprosto je kratko malo odstraniti vse mogoče odpadke, populiti plevel, na večjih površinah pa travo okoli ograj, ali če obstojajo zelenice, travo pokositi. Tako stanje je potem seveda treba tudi redno vzdrževati. Ze samo to bi pomenilo bistveni napredek. O tem se lahko prepričamo, če pogledamo sedanje stanje okolja organizacij združenega dela na plavškem travniku.

Nadaljnja etapa bi bila nasutje in niveliranje različnih lukenj in vbočin, s čimer bi postopno ustvarjali manjše zelenice. Nobeno razkošje ne bi bilo, če bi mimoidoče pozdravile rože in nasadi okrasnih ali drugih dreves. Spomnim se samo izgleda Ceste železarjev mimo črpalke ob nasipu železarne nekoč in sedaj. Kljub temu pa menim, da tam še ni vse tako, kot bi lahko bilo.

Kot naslednje dejanje si predstavljam podiranje različnih, preveč vidnih podrtij in starih barak ter obvezno ometanje in beljenje stavb, predvsem ob javnih komunikacijah. Ta etapa urejanja v OZD za lepši izgled Jesenic bi verjetno morala dobiti širšo družbeno podporo in ustrezno normativno veljavo ob dogovoru o načinu finansiranja in rokih izvajanja.

Za ostale oblike urejanja okolja OZD je možnih več načinov. Predvsem naj bi te zadeve urejali delavci sami z udarniškim delom. V manjših OZD, ki imajo skoraj vse po pravilu vratarje ali čuvaje, lahko takšne olepšave opravijo le-ti brez posebne nevarnosti, da bi zanemarjali svojo osnovno dolžnost. Še najbolj enostavno, toda najmanj vzgojno in priporočljivo je najeti in plačati ustrezno komunalno službo ali občane, ki bi bili pripravljeni to storiti (upokojenci). Tako si torej predstavljam dejavnosti organizacij združenega dela in drugih organizacij in skupnosti za urejanje svojega okolja. Prepričan sem, da bi takšna aktivnost pomenila bistveni premik in spodbudo za ostale udeležence pri vzdrževanju reda, čistote in lepšega izgleda mesta.

Pomembni dejavniki pri urejanju okolja moramo bolj postati vsi občani, zlasti v strnjjenih in že urejenih stanovanjskih soseskah. Pri tem ne mislim toliko na izpolnjevanje dolžnosti iz sprejetih odlokov, ki sem jih navedel v prvem sestavku,

temveč bolj na ustvarjanje ustrezne klime in iskanje načinov za več in boljše, kot to predpisujejo odloki. Začetek tega gibanja vidim v krajevni skupnosti in njeni vlogi pri organiziranju in oživljanju dejavnosti hišnih svetov. Menim, da je skrb za urejeno okolje znotraj in zunaj stavbe, bloka ali stolpnice prva in najbolj pomembna dolžnost hišnih svetov. Ta dejavnost je tudi najbolj preprosta, ne zahteva posebno veliko finančnih sredstev, rezultati so zelo vidni, pomeni pa ključ k ustvarjanju smisla za združevanje dela in sredstev na področju urejanja vseh zadev v našem bivalnem okolju. Udarniško delo in skupne akcije občanov za čisto okolje so bile pred leti običajne in pogoste in to v času, ko je bilo potrebno ukreniti tudi kaj več, kot je samo vzdrževanje in čiščenje. Kaže, da sedaj vsi menimo, da mora vse urediti »komunalca«, kar še zdaleč ni res. Delavci komunalnega podjetja imajo natančno opredeljeno dejavnost, ki razen organiziranega odvoza smeti v načelu ne sega v neposredno okolje stanovanjskih hiš.

V tem neposrednem okolju imajo hišni sveti polno pravico in dolžnost, da po svojih zamislih in sposobnostih urejajo zadeve tako, da bo njim v veselje in boljše počutje, vendar ne v nasprotju s splošnim izgledom in v škodo sosedom.

Dejavnosti za čisto in lepše okolje ne bodo dobile ustreznega smotra in zaleta, če ne bo nekaterih vzporednih in sočasnih akcij, ki jih morajo opraviti ustrezne strokovne ustanove. Zdi se mi, da bo potrebno:

PRIJETNO SREČANJE VEZISTOV NOV Z DELAVCI ISKRE

Drugega srečanja vezistov NOV Gorenjske in delavcev ISKRE se je 13. junija v TOZD ISKRA na Blejski Dobravi udeležilo 82 borcev, ki so v NOV delovali kot vezisti.

Ob vhodu v temeljno organizacijo so se najprej skupno slikali, nato pa so udeležencem podelili značke ob 35-letnici ISKRE. Predstavniki Iskre so udeležencem razkazali proizvodne obrate, kjer pretežno delavci izdelujejo telefonske centrale in drugo. Po ogledu so se udeleženci zbrali v dvorani, kjer jih je najprej pozdravil Anton Končnik, direktor temeljne organizacije. Predstavil je nastanek in razvoj tega, sedaj že 450-članskega kolektiva. Razvoj je potekal v dveh obdobjih. Prvo od leta 1970 do 1975. leta, ko je približno 150 zaposlenih delalo telefonske sisteme v okviru delovne organizacije Iskra Kranj in po tem obdobju do danes, ko so se reorganizirali v TOZD – v tovarno telefonskih enot. V tem času so povečali delovne površine, dobili so nov proizvodni program, in sicer izdelavo elektromehanskih telefonskih central za zasebne potrebe in javne sisteme zvez. V tem srednjeročnem obdobju predvidevajo še nadaljnjo posodobitev proizvodnega programa in ustrezno opremo za izdelavo elektronskih interfonov, telefonskih central. Za to se 60 njihovih delavcev izobražuje ob delu, 20 dijakov in študentov pa stipendirajo.

V imenu družbenopolitičnih organizacij – osnovnih organizacij zveze komunistov ter zveze sindikata in aktiva ZSMS je navzoče pozdravil Boris Berginc, predsednik osnovne organizacije sindikata. Opisal je njihovo organiziranost in uspešno

a) Hitreje načrtovati in izvajati gradnjo zaokroženih stanovanjskih kompleksov (sosesk) z istočasno ureditvijo neposrednega okolja.

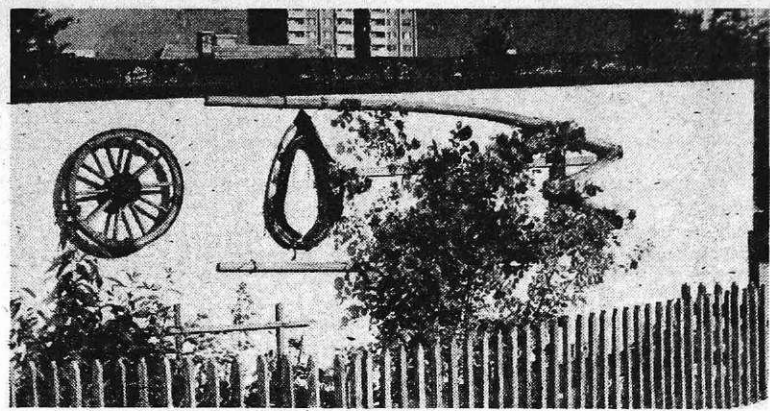
Takega postopka na Jesenicah praktično ne poznamo. Resnično nasprotje temu je način izgradnje in urejanja Plavža. Analiza revaloriziranih porabljenih sredstev za ureditev stanovanjskega okolja Plavža bi vsekakor pokazala porazne rezultate. Toliko jalovega dela si gotovo brez posledic ne moremo kar tako privoščiti.

b) Potrebno bo izdelati načrte in program dejavnosti za boljše ureditev mestnih področjih s pretežno staro gradnjo, kjer se okolje z novogradnjami ne bo bistveno spremenilo.

Ker bodo v tem primeru zajeli področje z družbeno in privatno gradnjo, bo potrebno predhodno organizirati širše razgovore v okviru krajevnih skupnosti in predlagati ustrezne rešitve, ki bodo obvezne za oba sektorja in tudi finančno ne preveč zahtevne. V slučaju odločitev za bolj zahtevne posege, kot so večja zemeljska dela, odstranjevanje drvarnic ali urejanje fasad in beljenje, bo potrebno predlagati uporabo ugodnih kreditov. Prav gotovo ne smemo gledati z nezaupanjem v takšne posege, saj je naša občina vendar turistično usmerjena, zato tudi Jesenice ne smejo na tem področju vedno nositi pečata zadimljenih, nečistih in nezdruženih železarske sredine. Urejanje neposrednega okolja železarne in montaža odpraševalne naprave v stari jeklarni so in še bodo v marsičem spremenili izgled Jesenic, zato je toliko bolj pomembno, da tem ukrepom sledimo na vsem področju našega mesta.

Priznam, da v začetku nisem predvideval takšnega obsega možnih dejavnosti za čiste in lepše Jesenice, zato moram zaradi primerne obsega sestavka preložiti konec v naslednje nadaljevanje.

VALENTIN ERJAVŠEK

Vinko Veber je takole okrasil svojo garažo in okolico (Foto B. Blenkuš)

žene, zaslužjene domovine. Tudi področje naše krajevne skupnosti. Gasilsko društvo Smokuč organizacijsko deluje na območju vasi Rodine-Smokuč-Doslovce v KS Žirovnica. Ravno te vasi so bile med okupacijo najbolj izpostavljene patruljam močnih policijskih postojank. Znašli smo se takorekoč v kleščah, središču močnih okupatorskih postojank: Poljče, Begunje, Lesce, Radovljica, Bled. Neizmerno težavno je bilo zaupno delo aktivistov.

V kako težkem položaju je živel kmečko prebivalstvo na tem področju, se ne da povedati. Poleg oboroženega terorja okupatorja in obveznih oddaj, so morali še prehranjevati in oskrbovati bataljonske enote NOV, nositi vso težo odgovornosti in trpeti posledice izdajstva.

Prispevek in sodelovanje z NOV na področju vasi Smokuč, Rodine, Doslovce je bil izredno velik.

Ravno zaradi tega bi morali bolj gledati na vsesplošni in hitrejši razvoj prebivalstva na tem področju. Trgovina, gasilski dom, servis kmetijskih strojev, prostori za sestanke, občne zbornice, izobraževanje itd.

Kaj bi še na tem področju naredili brez gasilcev? Gasilske mladine? Z ozirom na veliko raztegnjenost naše krajevne skupnosti, moramo življenje in delo mladih drugače pojmovati, kakor na primer, v Žirovnici. Pri vsem tem je zanimivo, da prav med gasilci v tem koncu KS utripa življenje mladih, ki se zgrinjajo okrog gasilsko-športne dejavnosti. Dejstvo je tudi to, da imamo gasilci lepe in koristne športne discipline, ki privabijo.

Brez dvoma je postalo gasilstvo v tem kraju osnovno gibalno družabnega življenja. Gasilce, predvsem mlade obojega spola, bo v bodoče treba le še bolj spremljati, jim pomagati, da se s svojim humanim delom tudi uveljavljajo.

Gasilsko društvo Smokuč bo praznovalo 28. junija svoj krajevni praznik in povsem delovnem vzdušju. K temu praznovanju so vabljene vse družbenopolitične in društvene organizacije v KS Žirovnica.

Popoldne ob 14. uri bomo dostojno obudili spomin in počastili 40-letnico vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije. Pred tem, dopoldne, se bodo zvrstili in pomerili v spretnostih gasilski veterani na novozgrajenem gasilsko-športnem poligonu.

Za poživitev in ovrednotenje dejavnosti gasilskih veteranov je ta praznik lepa priložnost.

Ce pomislimo, da so vsi gasilci, ki so bili med NOV v najlepših letih, sedaj že gasilski veterani, bi morala vsa gasilska društva v občinski gasilski zvezi Jesenice pri tem tekmovalju sodelovati. Pokazati bi morali, da niso še za »staro šaro« in se prijateljsko pomeriti v gasilskih spretnostih.

Na ta dan gasilci izročamo namenu tudi gasilsko-športni poligon. To bo brez dvoma pomemben objekt za urjenje, vsesplošno dejavnost in vključevanje vaše mladine, članic, članov v gasilsko-športno dejavnost, protipožarno varnost, SLO, družbeno in civilno samozasčito. C. J.

USPELA DEMONSTRACIJA RADIJSKO VODENIH MODELOV

Novo formirani klub mladih tehnikov na Plavžu je v petek, 12. junija, demonstriral radijsko vodene modele avtomobilov in letal.

Klub mladih tehnikov na Plavžu je sprejel v občinsko ZOTK letos in že uspešno izdelujejo različne modele. Zaradi urejanja klubskih prostorov v KS Plavž gostujejo v šolski delavnici OŠ Prežihov Voranc in se sestajajo ob petkih, pod vodstvom tovariša Draga Lavtižarja. V klub mladih tehnikov Plavž so vključeni učenci ZIC in učenci osnovnih šol.

Finančno podporo jim je dala ZOTK, sicer pa samostojno nastopajo na različnih prireditvah. Nadarjena člana sta Joža Gasar in Stojan Gerdej, poleg drugih mladih, ki kažejo velik interes in nadarjenost.

Demonstraciji na roko-metnem igrišču za osnovno šolo na Plavžu je prisostvovalo čez sto mladih ljubiteljev tehnične dejavnosti. To je bilo zanimivo srečanje z vrhunskimi dosežki na področju radijsko vodenih modelov.

Janko Kalan

VELIKA DELOVNA SLOVESNOST GD SMOKUČ

Gasilsko društvo Smokuč bo praznovalo 40-letnico vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije v delovnem vzdušju skupno s svojimi krajevnimi organizacijami na praznik krajevne skupnosti Žirovnica 28. junija. Gasilci se bodo pomerili v gasilskih veščinah, namenu bodo izročili velik gasilsko-športni poligon, zelo pomemben objekt za vsesplošno dejavnost gasilcev, velik poudarek pa bodo dali 40-letnici vstaje.

Gasilsko društvo Smokuč je že v jubilejnem letu 1979 ob svoji 50-letnici delovanja naredilo pomembno prelomnico. Z veštrskimi izobraževanjem in vključevanjem pionirjev, mladine, članic in članov v gasilske vrste je napravilo viden in zelo pomemben prehod v drugo petdesetletje.

Pri uresničevanju svojih nalog bo društvo s tako delovnimi člani, članicami, mladino in pionirji premagalo vse še tako težke prepreke v korist požarne varnosti, civilne zaščite, družbene samozasčite in SLO v krajevni skupnosti Žirovnica.

Ni slučaj, da se je upravni odbor društva odločil, da proslavi 40-letnico vstaje narodov in narodnosti Jugoslavije v Smokuču in na dan

praznovanja praznika krajevne skupnosti Žirovnica.

Spomnili se bomo leta 1941, kako hitro in na lahek način smo izgubili svobodo. Kako lahek plen okupatorja smo bili. Kako drago nas je potem stala svoboda. Padale so žrtve, v narodnoosvobodilnem boju je padlo največ mladih v starosti od 15 do 25 let – cvet mladosti. Ljudje so umirali v zloglasnih taboriščih, družine so izseljevali.

Toda imeli smo komunistično partijo in človeka z neizmernim pogumom in zaupanjem v ljudstvo, človeka z neuklonljivim ponosom, Zagorca z jekleno voljo – Tita, ki je pozval ljudstvo v pravičen narodnoosvobodilni boj, ki je v kratkem času zajel vsak kotiček naše prega-

Člani kluba Mladih tehnikov s Plavža s svojim mentorjem (Foto J. Kalan)

USPELO TEKMOVANJE ČLANOV

GASILSKIH DRUŠTEV JESENIŠKE OBČINE

Tekmovanja članov gasilskih društev jeseniške občine se je letos udeležilo devet desetih v konkurenci in tri desetine izven konkurence. Prvič so bili na tekmovalju tudi člani industrijskega gasilskega društva LIP TOZD Mojstrana.

Tekmovanje je potekalo na dveh krajih, in sicer na ulici Cirila Tavčarja na Plavžu, kjer je bila na vrsti taktična vaja, pred domom po-klicne gasilske in reševalne čete Železarne pa je potekala vaja s hidrantom in drugo.

V konkurenci so se na prvo mesto uvrstili člani GD Smokuč, drugi so

bili iz Podkorena, tretji iz Zabreznice, četrti iz Kranjske gore, peto mesto so zasedli člani iz Mojstrane, šesti so bili gasilci LIP TOZD Mojstrana, sedmi člani GD Koroška Bela, osmi GD Jesenice mesto in deveti gasilci iz Planine pod Golico.

Izven konkurence so nastopili in dosegli dobre rezultate gasilci druge desetine iz Smokuča, veterani do 60 let iz Smokuča in veterani nad 60 let iz Mojstrane.

Glede na uvrstitev se bodo letos tekmovalja treh dežel, ki bo v Kanalski dolini, udeležile desetine GD Smokuč, Podkoren in Zabreznica. B. B.

POBRATENJE NA USPELEM KONCERTU

V organizaciji glasbene mladine Jesenice, je bil v petek, 12. junija, ob 19.30 v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar Jesenice koncert mladinskih mešanih pevskih zborov Blaž Arnič Jesenice in slovenskega prosvetnega društva Rož iz Sentiakoba v Rožu pod geslom: NE VRAG, LE SOSEDO BO MEJAK.

Mladost, zborovsko prepevanje in najbližje sosedstvo so z verzom iz Prešernove Zdravljice: NE VRAG, LE SOSEDO BO MEJAK» združili mladinski mešani pevski zbor SPD ROŽ iz Sentiakoba v Rožu in mladinski mešani zbor Blaž Arnič Jesenice in ju povezali v pobratinstvo.

Pevci iz Roža so tokrat prvič nastopili na Jesenicah. Vodi jih mladi zborovodja Lajko Milavljčič. Zbor je osnoval Slovensko prosvetno društvo Rož 1974. leta. Zbor je številno rasel od trinajst pevecov do današnjih štirideset, ki prihajajo na vaje iz širšega območja od Celovca do Ziljske doline, tudi 40 km daleč; najdlje pa prihaja zborovodja, kar 95 km iz Ljubljane. Zbor sestavljajo učenci, dijaki, delavci, mladi učitelji in študentje iz Celovca in celo z Dunaja. Vse jih družijo ljubezen do ohranjanja slovenske kulture, kar je najvažnejše poslanstvo zbora. Zbor prepeva narodne in umetne skladbe, ki jih zanje pišejo razni slovenski skladatelji. Doslej so zapeli 36 prvih izvedb, pripravljajo pa nov program Koroška zemlja s 16 novimi slovenskimi skladbami. V šestih letih so nastopili 147 krat, od tega so imeli 72 samostojnih koncertov v raznih krajih Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Srbije in Vojvodine, v Italiji in v Nemški demokraciji. Najraje se spominjajo koncertov: Rožanska ljudska pesem, Ziljska obočja od sodelovanju akademskih folklorne skupine France Marolt iz Ljubljane, Pesmi narodov in koncerta Narodne in umetne pesmi. Prejeli so številna priznanja. Doslej največje priznanje je srebrna plaketa na tekmovanju slovenskih pevskih zborov v Mariboru.

Na koncertu na Jesenicah so se predstavili z Gallusovo Svobodo, s katero so oznanili, da bodo poslušali njihovega nastopa poslušali kvalitetno in prijetno prepevanje. Sledile so skladbe: Samo Vremšak: Koj za lep trošt (koral), Radovan Gobec: Hrasti, Rado Simoniti: Na Vipavskem, (obe umetni pesmi), Pavle Kernjak: Kako grmi inoj bliska, Lojze Lebič: Ta drumlica je zvonila, Samo Vremšak: Stej sa prišle te novice, Matija Tomc: Šnouči sem dobil pisemce (štiri izvirne koroške ljudske pesmi), Ciril Kopač: Oj Moravo (srbska narodna) in George Danga: Sorba pe loc (romunski narodni ples).

Mladi pevci iz Roža so prijetno in občuteno izvedli svoj program. Pokazali so, da imajo veliko volje in ljubezni do zborovskega petja, predvsem pa ljubezni do ohranjanja slovenske ljudske pesmi, kar so potrdili s svojim nastopom. Očitno je, da je njihova poudarjalnost usodno povezana z ustvarjalnostjo sodobnih pevskih zborov in glasbenih skupin onkraj meja, kar je edino prav na poti ohranjanja bogate slovenske in jugoslovanske kulturne zakladnice.

Naravno petje, vzorna intonacija, vedrina zbora, sveži, naravno oblikovani glasovi, dobra izgovorjavanja besedila in zlitost so osnovni pevski elementi, ki krasijo zbor. Brez teh pevskih veščin se zbor ne bi mogel opredeliti za skladbe, ki jih je zapel na Jesenicah. Posebno so navdušili poslušalce z obvladano pevsko tehniko, ki je prišla do izraza v romunskem narodnem plesu. Hiter tempo ni oviral intonacijske zlitosti in izgovorjave besedila, ritmično pa so se popolnoma prilagodili temperamentnemu zborovodji. Imajo tudi dobre soliste. Posebno uspešne so bile solistke v zahtevnem tercetu pesmi Oj, Moravo. To je zbor z dobrimi vokalnimi dosežki in majhni spopadljivi ne zmanjšujejo celovitega dobrega vtisa.

Zanimivo je, da je zborovodja tega mladega zbora po rodu Srb — Lajko Milavljčič — kar je še en dokaz, kako široko je sodelovanje med našimi narodi in narodnostmi, pa tudi z našimi rojaki onkraj meja. To je še enkrat potrjena resnica, da čvrste vezi med nami v domovini in zamejstvu nihče ne more pretrgati. O mladem zborovodji vse najlepše. Njegovo vodenje zbora je dovolj strokovno in lahko pričakujemo nadaljnjo rast zbora.

Gostitelji zbora s Koroške mešani pevski zbor Blaž Arnič Jesenice, so bili dostojni partner gostom iz Roža. Naši mladi pevci smelo hodijo po poti zborovskega amaterizma, njihova pesem je vedno bolj kvalitetna. Pred kratkim se je zbor udeležil mladinskega pevskega festivala v Celju. To je bilo istočasno tudi zvezno tekmovanje mladinskih pevskih zborov, na katerem so osvojili bronasto plaketo, kar je

vsekakor uspeh in spodbuda za nadaljnje delo. Na koncertu so zapeli deset pesmi iz že znanega repertoarja. Najprej so se predstavili s tremi skladbami iz svetovne zakladnice zborovske literature iz različnih umetnostnih obdobij: Orlando di Lasso: Matona mia kara, J. S. Bach: Psallite Deo nostro, Anton Bruckner: Locus iste. Revolucionarni del repertoarja so popestrili s pesmimi Blaža Arnič: Manzanares in Gobcevo priredbo Kuharjeve partizanske pesmi Jutri gremo v napad. Predstavili so tudi pesem Marjana Gabrijelčiča: Spomin, ki je bila obvezna skladba na tekmovanju v Celju. Od ljudskih pesmi so zapeli Vaštnješa ja ni

RUDOLF ARH RAZSTAVLJA V KRANJU

V sredo, 17. junija, so v stebriščni dvorani Mestne hiše v Kranju odprli razstavo risb dolgoletnega člana jeseniškega DOLIKA Rudolfa Arha. Razstava nosi naslov Etnografski spomeniki v risbi.

S to označbo likovne prireditve so organizatorji želeli poudariti delež, ki ga je prispeval Rudolf Arh k slikarski dokumentaciji naših kulturnih spomenikov, še posebej tistih s področja ljudskega stavbarstva. Zanjeto gradivo, ki ga je slikar zbral na svojih številnih poteh po Sloveniji, obsega naselbinske vedute in ambiente, kmečke hiše, gospodarska poslopja, znamenja, vodnjake, mline, žage pa tudi fužinarsko arhitekturo in druge stavbarske posebnosti, za katere je imel Rudolf Arh vedno odprto oko. Žal nam obseg in vsebinski okvir razstave ne dovoljujeta, da bi seznanili obiskovalce tudi z dragoceno slikarsko zbirko starih in redkih dreves, ki jih je Rudolf Arh posnel po vsej Gorenjski, pa tudi drugod in od katerih bi mnoge lahko uvrstili med naravne znamenitosti.

Slikarska zbirka Rudolfa Arha ne obsega samo risb. Omenjeni spomeniki so predstavljeni tudi v drugih slikarskih tehnikah: v pastelu, akvarelu, barvnem tušu. Ker je gradiva veliko, smo za razstavo v Kranju odbrali predvsem risbe s tušem in kredo. Slikarski izraz Rudolfa Arha je prav v tej tehniki najbolj dozorel, postal je najbolj čist in je tudi v dokumentarnem pogledu najbolj dosleden in pristen.

ŠOLA V NARAVI NI LETOVANJE

V jeseniški občini so letos že drugič organizirali šolo v naravi, in sicer v otroškem letovišču v Novigradu. Prva izmena je potekala prejšnji teden, »naravno učilnico« ob morju pa je obiskovalo 86 učencev tretjih razredov osnovnih šol Gorenjski odred Žirovnica, Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora in Polde Stražišar z Jesenic. Vreme je bilo tokrat vsem izredno naklonjeno, saj je bilo ves teden lepo in vroče.

Tako je bilo tudi prejšnjo soboto, ko smo pri delu zmotili udeležence šole v naravi v Novigradu. V otroškem letovišču, ki je zares primerno za organizacijo šole v naravi, delo učencev poteka od jutra do večera. Tukaj seveda ni tako kot doma v učilnici, ko se po končanem pouku učenci veselo in brezskrbno zapodijo domov ali na športno igrišče.

Tukaj se že zjutraj začne drugačno delo kot doma. Po vstajanju je seveda treba najprej pospraviti posteljo, urediti hišico. Potem se začne pouk po posebej prilagojenem programu. Poudarek je dan predvsem temam, ki jih ni moč obdelati v učilnici. To je predvsem spoznavanje življenja v morju in ob obali, seznanjanje z rastlinami in še vrsta drugih stvari. Poseben poudarek je v šoli v naravi dan tudi telesni vzgoji, predvsem plavanju.

V letošnji prvi izmeni šole v naravi je bilo med 86 učenci kar 42 neplavalcev. Učitelji telesne vzgoje in športni vaditelji so se ves teden trudili in učili učence plavati. Uspeh ni izostal. V soboto je bilo le še nekaj neplavalcev, vsi ostali pa so že z velikim veseljem plavali ob obali.

Za učence je bila nepozabna tudi ekskurzija z ladjo v Poreč, kjer so med vožnjo videli marsikaj zanimivega. Že na poti v Novigrad so si učenci ogledali tudi pomorski muzej in akvarij v Piranu.

Poleg pouka in plavanja je učenec ostalo še dovolj časa tudi za razne izvenšolske dejavnosti, za športna tekmovanja in družabne igre.

»Pogoji za šolo v naravi tukaj v Novigradu so enkratni«, nam je v soboto dejal pedagoški vodja šole Anton Dežman iz osnovne šole Gorenjski odred Žirovnica. To otroško letovišče upravlja Društvo prijateljev mladine Jesenice, ki v urejanje vsako leto vloži veliko prostovoljnega dela. Prostor za delo

Matije Tomca, O, ti preburna ženska stvar Pavla Kernjaka, Luba vigrad se rodi Lojza Lebiča in Kolo Rada Simoniti.

Po izteku programa sta se mladinska pevka zbor iz Roža in Jesenic POBRATILA. Listino o pobratenu je pevskemu zboru iz Roža izročil predsednik jeseniških pevcev Lado Oblak, pevci iz Roža pa bodo njihovo listino izročili Jesenicčanom ob gostovanju pevskega zbora Blaž Arnič v Rožu. Že pobrateni so mladi pevci skupaj zapeli pod vodstvom zborovodij Lajka Milavljčiča in Romana Ravniča dve slovenski pesmi: LIPA — Davorina Jenka in PREŠERNOVO ZDRAVLJICO.

In tako je bila polna dvorana priča nepozabne manifestacije bratstva in enotnosti med Slovenci doma in onkraj meja.

Program je uspešno povezoval Igor Škrli.

F. Ropret

Prvi slikarski pouk je Rudolf Arh dobil v ateljeju kranjskega slikarja Matije Bradaška in pri profesorju Francu Kopaču. Kasneje je svoje znanje izpopolnjeval pri slikarju Seebacherju v Celju. Realističnemu načinu slikanja, ki se ga je navzel pri svojih učiteljih, je ostal zvest do danes.

Poklic elektroinženirja na Blejski Dobravi, v Šibeniku, na Ravnah, v Dubrovniku in delo samostojnega projektanta v Ljubljani ga je močno oviralo pri slikarskih prizadevanjih. Ko pa je pred enajstimi leti stopil v pokoj, je hitro nadoknadil zamujeno. V tem sorazmerno kratkem obdobju je naslikal nekaj sto del in tudi zdaj, na pragu osemdesetih let, še zdaleč ne miruje. Z nič manjšo zavzetostjo in sposobnostjo kot nekdaj hodi po terenu in slika.

Ob razstavi v Kranju, ki je ena od več kot stotih razstav, ki se jih je Rudolf Arh kot član jeseniškega DOLIKA in še prej ljubljanskega društva likovnih samorastnikov udeležil v najrazličnejših krajih naše domovine, želimo našemu slikarju veliko uspeha in zaslužnega priznanja.

Cene Avguštin

Šola plavanja v otroškem letovišču v Novigradu v okviru prve izmene šole v naravi (Foto J. Rabič)

PRAZNOVANJE V ŽIROVNICI

OSNOVNA ŠOLA GORENJSKEGA ODREDA ŽIROVNICA

v okviru prireditev ob krajevnem prazniku in ob dnevu šole

VABI

na osrednjo proslavo, ki bo v nedeljo, 21. junija, ob 10. uri na šolskem igrišču.

PRIREDITEV BO POSVEČENA 40-LETNICI USTANOVITVE OF IN OTVORITVI ALEJE SLAVNIH ROJAKOV.

Nastopali bodo: rⁿⁱ lni orkester iz Gorij, oktet DPD Svoboda — Breznica, vski zbori, folklorna skupina in recitatorji osnovne šole Gorenjskega odreda.

Na slovesnosti bomo podelili priznanja OŠ Gorenjskega odreda in priznanja SKD za aktivno delo pri ureditvi Poti kulturne dediščine.

V prostorih šole bomo ta dan odprli razstavo, na kateri bo prikazana dejavnost šole v letu 1980/81.

Danes, 18. junija, s pričetkom ob 15. uri pa bodo na igriščih osnovne šole v Žirovnici športna tekmovanja šestih gorenjskih celodnevni osnovnih šol. Po razglasitvi rezultatov bo ob 18. uri koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev.

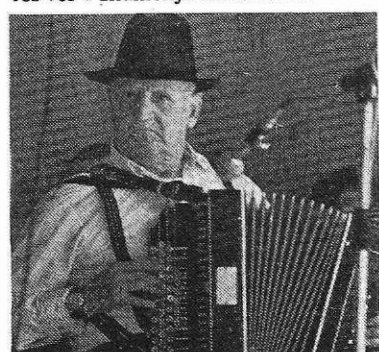
V KRPINU SE JE V NEDELJO RAZLEGAL GLAS HARMONIK

Tretje srečanje harmonikarjev pod naslovom Amaterske melodije '81 je potekalo v nedeljo, 7. junija, v Krpinu pri Begunjah. V prelepem sončnem vremenu se je poslušalcev, bilo jih je okoli tisoč, predstavilo petinštirideset glasbenikov, ki so večji igranja na diatonično harmoniko. V tekmovalnem delu, ki se je pričel že ob devetih dopoldne, se je najbolje odrezal mladi Milan Resnik iz Poljane pri Lukovici. Torej Gorenjci le po etnografski, ne pa po »upravni« pripadnosti. (Ta kraj spada namreč v domačo občino, oziroma ljubljansko regijo). Kakorkoli že, zmaga je bila zaslužena. Svojemu tehničnemu znanju, čeprav je samouk, je dodal še vrhano mero mladostne zagnanosti in temperamenta. Resnici na ljubo povedano, je bila poprečna starost nastopajočih razmeroma visoka, nekaj nad 45 let. Le dva osemnajstletnika med vsemi, pa seveda Resnik s svojimi 23 leti. Najstarejši med vsemi je bil 85-letni domačin Franc Mohorč-Lebarjev ata, ki bi prišel še peš na prireditve, če ne bi bil »meh« tako težak. Med moškimi kolegi je bila edina predstavnička nežnega spola Angela Sterk iz Gorij, delavka naše železarne.

Med najboljšimi so se našli kar trije godci s priimkom Praprotnik: brata Marjan in Metod iz Ljubnega sta osvojila drugo in peto mesto, Martin iz Brezij pa je bil tretji. Mednje se je vmešal Andrej Pivk iz Tržiča, ki je zasedel četrto mesto. V vmesnih točkah programa so nastopili še pevci žirovniškega okteta in folklorna skupina tovarne Verig iz Lesc. Recitatorja pa sta v prosti obliki povedala nekaj resnih, pa nekaj hudomušnih starih slovenskih narodnih.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi nagrad se je večina nastopajočih zbrala še za skupinski posnetek, potem pa so skupaj udarili še nekaj partizanskih pesmi. Malo manj uglašeno, pa vendar mogočno se je razlegal glas harmonike po

Krpinu in tja do bližnjih planin. Popoldne in potem še pozno v večer so harmonikarji ob spemljavi ansambla zabavali prisotne. Ne samo ob plesišču, vsak si je našel svoj kot, svoje občinstvo. Krpin je bil ta dan res ves v znamenju harmonike.

Prireditelj, domače turistično društvo, ki je uspešno izvedlo letošnje srečanje, obenem že opozarja vse godce in druge ljubitelje harmonikarskih viž na snidenje prihodnje leto približno ob istem času, to je šestega junija na istem kraju.

M. G.

LETNI KONCERT ZBORA IZ PODNARTA

V soboto, 20. junija ob 20.15 se bo pred domačim občinstvom v domu kulture v Podnartu predstavil s celovečernim koncertom moški komorni zbor, ki ga vodi zborovodja Egi Gašperšič.

Na sporedu imajo predvsem slovenske narodne in umetne pesmi.

PREBIVALCEM KS SAVA

KRAJEVNA SKUPNOST IN KK SZDL SAVA — JESENICE

VABITA NA ZBOR OBČANOV, ki bo v sredo, 24. junija, ob 18.30 v šolski sobi železniške postaje Jesenice.

Na zboru bomo obravnavali:

— gospodarsko situacijo v krajevni skupnosti Sava — Jesenice v letu 1981 in občanom posredovali odgovore na postavljena vprašanja v zvezi z referendumom za drugi samoprispevek.

Vabimo k številni udeležbi.

V NEDELJO TOMBOLA NA BLEDU

Hokejsko drsalni klub Bled prireja v nedeljo, 21. junija, ob 14,30 na nogometnem igrišču na Bledu

AVTO-TURISTIČNO TOMBOLO

Dobitki: Avto GOLF - TAS; Avto Zastava 850; Avto Zastava 750; 11-dnevno potovanje po Kitajski za dve osebi; prijetni izleti po Jugoslaviji in tujini, večdnevna bivanja po hotelih in čez 3000 večjih in manjših dobikov.

Pridite na Bled v nedeljo, 21. junija.

NA OSNOVI 42. ČLENA STATUTA NARAVNEGA ZDRAVILIŠČA TRIGLAV MOJSTRANA

razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa zdravilišča

Od kandidatov se pričakuje, da imajo poleg z zakonom določenih pogojev še naslednje:

- da imajo visoko ali višjo izobrazbo upravno-pravne, ekonomske ali organizacijske smeri,
- da imajo najmanj pet let prakse na vodilnih ali sorodnih delih,
- da so moralno-politično neoporečni.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Naravno zdravilišče TRIGLAV, Mojstrana - razpisna komisija, Savska c. 2, 64281 Mojstrana.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v osmih dneh po opravljenem izboru kandidatov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega draga moža, očeta in starega očeta

FRANCA ANDREJČIČA

se iskreno zahvaljujemo za izrečena sožalja in vsem, ki so ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti in zasuli njegov grob s cvetjem.

Posebno se zahvaljujemo dr. Lah-u, dr. Grbačiču in osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice za vso skrb in nego v času bolezni.

Zahvaljujemo se tudi gospodarskim za poslovnice besede.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

JOŽICE VERGLES roj. Praček

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Jenstrlu, dr. Resmanu, dr. Cesarju in dr. Hribniku, strežnemu osebju jeseniške bolnice, pevcem, vsem darovalcem cvetja, posebno finančno računskem sektorju in računovodstvu osebnih dohodkov Zelenarne, EASČ Kranj, cerkvenim pevcem, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako lepem številu spremili na njeni zadnji poti, kakor tudi vsem, ki ste nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Vsem iskrena hvala!

Mož Eli, brata in sestre in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti drugega moža in očeta

ZVONETA NOČA

se iskreno zahvaljujemo TOZD Profilarna za denarno pomoč, TOZD Valjarna žice in profilov ter organizaciji ZB NOV Javornik-Koroška Bela za podarjena venca.

Zena Ančka, hčerka Andrejka in Stane

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem osebnem praznovanju. Ob tem jim želim mnogo dobre volje in medsebojnega razumevanja ter premostitev vseh težav, ki se pojavljajo v jeseni našega življenja.

Lojze Tišov

ZAHVALA

Društvu upokojencev Javornik Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko in lepe želje, ki so mi jih sporočili za moj življenjski praznik. Tudi jaz želim vsem obilo uspeha pri njihovem delu.

Se enkrat najlepša hvala.

Marjeta Logar

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata temeljne organizacije Žičarna se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolezni.

Niko Železnik

ZAHVALA

Ob smrti

VLADANKE LOJAK

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali cvetje in nam vsestransko pomagali v najtežjih trenutkih.

Posebno zahvalo izrakamo socialnemu skrbstvu in osebju doma dr. Franca Bergla, ki so ji nesebično pomagali v njenem težkem življenju.

Žalujoči starši in brat Vlado

ZAHVALA

Ob boleči izgubi draga brata

JANEZA BERCETA

se iskreno zahvaljujem za darovano cvetje in izrečena sožalja ter za pomoč sodelavcem TOZD Profilarna Javornik, sorodnikom in znancem, HTDO Gorenjka in za poslovnice besede Francu Gasarju.

Vsem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti in mu poklonili cvetje, iskrena hvala.

Sestra Dunja z družino

NAJDENE USNJENE HLAČE

Od gostilne Konič do podvoza pri valjarnah na Javorniku sem našel v četrtek, 11. junija, zjutraj usnjene hlače za motorista. Lastnik jih dobi pri IVANU MARTELAKU, Mladinska 2, Javornik.

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 20. junija, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

ROŽCA - samopostrežna trgovina na Plavžu, Titova 78 in DELIKATESA, Kašta 3 na Koroški Beli, V. Svetina 8/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu juniju bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna v Radovljici.

TAKSI SLUŽBA NA JESENICAH

Za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombijem do osem oseb ali 1.000 kg tovora ali če potrebujete vlečno službo pokličite na telefon sekcije taksistov Jesenice štev. 83-284.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 22. ŠTEVILKE ZELEZARJA:

KRAS, OLIVA, LOVRO KUHAR, AMANDUS, LIPA, DETE, SKODELA, IRA, APELES, VORANC, SS, SE, KARPO, ALAIN, NEMKA, UPOR, MODERNA, PAOLO, ROŽEVINA, DRIM, TARZAN, JS, ŽEROMSKI, KOMARJI, ATAIR, SAVIC, ORO, HANKA, VOSHOD, TIL, LA, FINALE, ALTONA, ELO, ALTAJ, OR, SI, VAN, RAN, JADRA, PO.

ČLANOM DU JAVORNIK- KOROŠKA BELA

Pevski zbor Društva upokojencev Jesenice in pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave bosta v soboto, 20. junija, ob 18. uri v domu DU Javornik-Koroška Bela priredila pevski koncert.

Za dopolnitev kulturnega programa bo folklorna grupa DU Javornik-Koroška Bela zaplesala splet gorenjskih plesov.

Vse upokojence vabimo, da se koncerta udeležijo in preživijo lep večer ob slovenski pesmi in plesih.

Obenem odbor sporoča, da bo piknik v soboto, 27. junija, to je zadnjo soboto v mesecu juniju.

Odbor DU Javornik-Koroška Bela

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO:

20. in 21. junija ameriška barvna grozljivka FANTAZMI, režija Don Coscarelli, v gl. vlogi: Michael Baldwin, ob 17. in 19. uri.

22. in 23. junija nem. barvna kom. MONIKA - LJUBEZEN PRI SESTNAJSTIH, režija Charlie Steinberg, v gl. vlogi Marija Cirer, ob 17. in 19. uri.

24. junija italij. barvna kavb. kom. NOBODY IN INDIJANCI, režija Damiano Damiani, v gl. vlogi Terence Hill, ob 17. in 19. uri.

26. junija ameriška srhljivka PSIHO, režija Alfred Hitchcock, v gl. vlogi: Janet Leigh, ob 17. in 19. uri.

27. in 28. junija amer. barv. krim. film MASČEVANJE SONI LIJA ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ:

20. in 21. junija nem. barvna komed. MONIKA - LJUBEZEN PRI SESTNAJSTIH ob 18. in 20. uri.

22. in 23. junija amer. barvna

grozljivka FANTAZMI ob 18. in 20. uri.

25. junija italij. barv. kavb. kom. NOBODY IN INDIJANCI ob 18. in 20. uri.

26. junija franc. sek. kom. KATERINA IN DRUSČINA ob 18. in 20. uri.

27. in 28. junija amer. barv. ljub. drama LJUBEZENSKE ZGODBE NA LEDU ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA:

20. junija amer. barv. erot. film V ČAST ZRELIH ŽENSK ob 20. uri.

24. junija nem. barv. kom. MONIKA - LJUBEZEN PRI SESTNAJSTIH ob 20. uri.

27. junija amer. barv. grozlj. film FANTAZMI ob 20. uri.

KINO DOVJE:

20. junija italij. barvni akcij. film ZORA LAŽNIH BOGOV ob 19.30.

21. junija amer. barv. erot. film V ČAST ZRELIH ŽENSK ob 19.30.

27. junija nem. barv. kom. MONIKA - LJUBEZEN PRI SESTNAJSTIH ob 19.30.

28. junija amer. barv. grozlj. film FANTAZMI ob 19.30.

SPREMENBA PROGRAMA V PODMEŽAKLJI

Za četrtek, 18. junija, napovedana glasbeno-zabavna prireditev z Lepo Lukič in Miodragom Petrovičem Čkaljem zaradi tehničnih težav odpade.

Vsem, ki so si nameravali to prireditev ogledati, se delovna skupnost pri SD Jesenice opravičuje.

Namesto te prireditve bo jutri, v petek, 19. junija, ob 17. uri zabavno glasbeno prireditev pod naslovom:

VELIKA JUGOSLOVANSKA TURNEJA - ZVEZDE GLASBE, ŠPORTA IN HUMORJA

Na prireditvi bodo sodelovali pevci: Šaban Šavlić, Vera Matović, Mitar Mirić, Bora Skuzić-Kvaka, Šaban Bajramović, Šerif Konjević, Mustafa Ezić, Vesna Zmijanac in ostali ob spremljavi orkestra Mirka Kodača.

Sodelovali bodo še: humorista Milovan Ilić-Minimaks, Nikola Idjan, športni novinar Marko Marković, igralca iz TV serije Velo misto: STRIKAN - Špiro Guberina, NETJAK Iva Gregurović in gostje programa Boki Milošević ter nekateri športniki prve zvezne nogometne in košarkarske lige.

Vstopnice po enotni ceni 100 din lahko dobite v predprodaji v hotelu Pošta in od 15. ure naprej pri blagajnah v športnem parku v Podmežaklju.

NE POZABITE...

V ponedeljek, 29. junija, bo ob 19.30 v športno kulturni dvorani v Podmežaklju gostoval ansambel AP WITH PEOPLE

Skupina, ki jo sestavlja 40 mladih umetnikov iz ZDA, Kanade, Mehike, Paname, Kostarike, Anglije, Irske, Zahodne Nemčije in Švedske, bo predstavila program plesov in glasbe različnih dežel in narodov sveta.

Cena vstopnic bo enotna in sicer 100 din.

Iz pisarne SD Jesenice

PIKNIK ZA SLUŠNO PRIZADETE

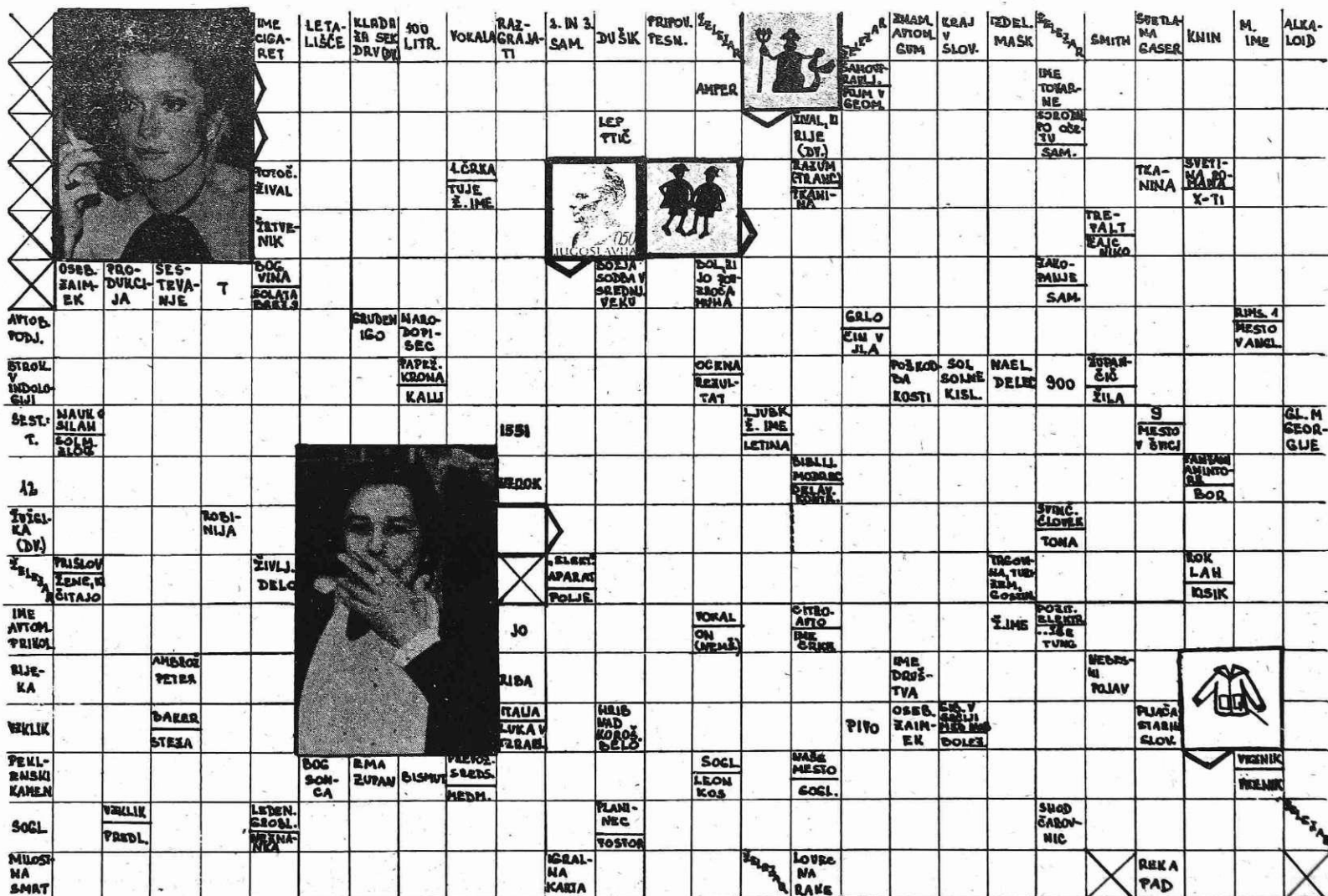
Zveza slušno prizadetih Kranj vabi svoje člane v nedeljo, 28. junija na PIKNIK na Rupi pri Kranju s pričetkom ob 9. uri.

Piknik bomo popestrili s šaljivimi igrami, pa tudi za lačne in žejne bo preskrbljeno.

Z avtobusne postaje Kranj bo organizirano spremstvo do kraja piknika.

Prihodek za pokritje stroškov je 100,00 din, za otroke od pet do dvanajst let starosti pa 50,00 din.

Poverjenik

ZBIRNO TEKMOVANJE ŠPORTNIH EKIP DU GORENJSKE

XIII. REPUBLIŠKE ŠPORTNE IGRE OSNOVNIH ŠOL S PRILAGOJENIM PROGRAMOM V VELENJU

TEKMOVANJE V KEGLJANJU

OBVESTILO TENISAČEM

**XIII.
republiške
športne
igre
osnovnih
šol
prilagojenim
programom
velenje '81**

**SMUČARSKI PALICI KORISTNI IN UPORABNI
TUDI ZA POHODNIKE IN PLANINCE**

Smučarji in popotniki, pohodniki, planinci in alpinisti se torej vedno bolj navdušujejo za uporabo dveh palic. Iz Antike je znano vprašanje nimf, na katerega je moral odgovoriti slavní grški junak izpred Troje Odisej pri svojem desetletnem potovanju izpred Troje v Mali Aziji v svojo

PLAVALNI TEČAJ

ORGANIZIRA

— za letnik 1963 in mlajše ob 17. uri pri bazenu
— za letnik 1962 in starejše pa ob 18.30 pri bazenu.

DRISTNI IN UPORABNI KE IN PLANINCE

Potovanje in planinarjenje z dvema palicama je varno in prijetno v globokem in trdem zmrazjenem snegu, prav tako pa tudi poleti po planinskih poteh, ki vodijo preko travnatih pobočij gruča ali ostankov snegov in plazov.

Stopite tudi vi v planinski svet s smučarskimi palicami, prijava vam bo in počutili se boste prijetno in bolj varno.